

उबन्तु !

मनीसपणाचें चैतन्य

“आमी आसात म्हण हांव आसा”

मेळून मिसळून एकठांय
रावपाचे कलेचो पुनर्सौंद

हेलन सेयर्स

उबन्तु! मनीसपणाचें चैतन्य

मेळून मिसळून एकठांय रावपाची कला परत सोदून काडटा

शिक्षकांखातीर भुरग्यांबरोबर काम करपी प्रशिक्षक, तरनाटे, पालक आनी संघटना आनी दुसरो कोणय जो उबन्तु विशीं जाणून घेवंक सोदता तांचेखोतीर सृजनात्मक कार्यावळी आशिल्लें हें पुस्तक संसाधन

Oasis Life Skills Training Services, Oman
(www.oasisoman.com)

आदानप्रदानरूपी कार्यशाळांचें मागणेनुसार आयोजन करूं येता

कृपा करून संपर्क साधात info@oasisoman.com

लेखिकेच्या पूर्व परवानगी शिवाय ह्यापुस्तकाच्या खंयच्याच भागाची प्रत काडूंक जायना, परत मेळटली अशेतरेन दवरूंक जायना, वो वितरावंक जायना खंयचेच तरेन वो कसलेच तरेच्या उपायांनी, इलेक्ट्रॉनिक, यांत्रिक, फोटोकॉपी करून, रेकॉर्डिंग करून वो आनी कशेंय.(कृपा करून संपर्क साधचो helen@oasisoman.com)

लेखिकेच्या ह्या पुस्तकांतल्या लेखनाचे मालकी हक सोदून काडपाचे सगले यत्न केल्यात आनी चुकून कितेंय उरल्यार प्रकाशक दिलगीर आसा. कोणय मनीस खंयच्याय साहित्याचो हक सांगता जाल्यार ताणें पयलीं लेखिकेक मेळचें, ती आनंदान पुनर्मुद्रणांत योग्य ते बदल घडोवन हाडटली.

पयली आवृत्ती जानेवारी 2010

दुसरी आवृत्ती एप्रील 2012

© कॉपीरायट 2009 हेलन सेयर्स. सगले हक सुवादीन

पाँच-पावती

पुस्तक संसाधन आनी संयोजकांची मार्गदर्शिका एका मूल्यांधिष्ठीत शिक्षणाच्या क्षेत्रांत काम करपाचो अणभव आशिल्ल्या आंतर्राष्ट्रीय प्रशिक्षकांच्या पंगडाच्या सहयोगान प्रस्थापीत केलां. तें **नेल्सन मंडेला** आनी आपले दिसपट्टे जीणेंत मानवतेचें चैतन्य जागें दवरपी जगभरच्या व्यक्तींक ओंपलां.

सहयोग अगणीत

मुखपृष्ठ: अहमद इझात(इजिप्त)
मांडावळ: प्रशांत मोहन, स्टीफन पॉल, पल्लव कक्कड - (भारत)
रेखा चित्रां: मॅरी बिंदर(फ्रान्स)
चित्रां: पेट्रिक नेरूस(केमरू)
चालू काम: Eleanor Veigas, Sarojini Sousa (Goa)
Translation:
कल्पना आनी प्रेरणा: क्रिस ड्रेक(हॉगकॉग), वदीहा अल-हबीब,पीटर विल्यमस (कुवेत), थोराया अल-बकरी, हमौद अल-अझरी,लैला अल-घाबी(ओमान), जुनालिने बेनेझ(फिलिपिन्स/कॅनडा), फातिमा डायके, लेफुमा मोखेथी, प्रतिभा दया(दक्षिण आफ्रिका),मोनिक व्होल्क(स्विट्झर्लंड),जोन सेयर्स, लीन हेन्शल, निना बचनन(यूके), फ्रान्स बर्खाल्टर-कॅरॉल(यूएसए/स्विट्झर्लंड) रेने अलेमावो(टोगो), फोदे सार(सेनेगल), एलेनॉर व्हिएगस, माधवी सरदेसाय(गोवा)

लेखिका, जांणी जांणी ह्या प्रकल्पाक योगदान दिलां, तांतल्या जायत्या जाणांचो उल्लेख ना, तांचो मोलादीक वेळ, फिशालकाय, सल्लो आनी उर्बा, खऱ्या उबन्तुच्या चेतनेंतल्यान मुक्तपणान दिल्लेखातीर सगल्यांचे उपकार मानता.

लीव्हिंग व्हॅल्यूस एज्युकेशन चे प्रशिक्षक आनी शिकोवपी जे जगांतल्या भुरग्यांच्या फायद्याखातीर काळजी आनी निष्ठेन तांचो वेळ स्वेच्छेन दितात, आनी जांणी हे कार्यशाळेच्या वांट्यांचेर प्रभाव घालपी लिव्हिंग व्हॅल्यू एज्युकेशनची विचारसरणी आनी रीत शास्त्र जोडपालवान विकसीत केलां तांचीय दखल घेता.

कुवेत अमेरिकन स्कूल चे विशेष आभार, टीईडी इस्तंबूल कोलेजी, रंगोत्सव गोवा आनी हांतले कांय प्रकल्प करून पळोवपी ओमान स्कावट्स आनी गायड्स हांचे खास आभार.

निमाणें, कांय खेरीत उपकार म्हजो भाव फिलीप, आनी म्हजी मोगाळ इश्टीण मॅरिएटा हांचे तांच्या मुक्त आदार आनी उज्वणखातीर.

लेखिके विशीं

हेलन सेयर्स Oasis Life Skills Training Services, ओमानाची कंपनी जी शिकोवपी, शिकपी भुरगीं आनी संघटना हांकां मूल्यांधिष्ठीत वैयक्तीक आनी वेवसायीक उदरगत दिता, तिची संचालिका आसा. हेलनान यूके, केनिया आनी स्विट्झर्लंड हांगा शाळेंत शास्त्र (सायन्स) शिकयलां. तिचो आफ्रिकेंतलो राबितो आनी काम हाणीं तिका वैश्वीक मूल्यांकडेन अदीक खोलायेन पळोवपाची आनी मूल्यांधिष्ठीत शिक्षण आनी वेगवेगळ्या संस्कृतायेत तांचो आस्पाव हातूंत खास लक्ष घालूंक प्रेरणा दिली.

स्विस असोसिएशन फॉर लिव्हिंग व्हॅल्यूस चे संस्थापक आनी आदले अध्यक्ष, हेलन ताची कार्यावळ पश्चीम आनी मध्य आफ्रिकेंतल्या भागांनी व्हरता आनी शिक्षकां खातीर, रस्त्यावयल्या भुरग्यांखातीर आनी तांकां सांबाळपांखातीर कार्यशाळांचें आयोजन करता. तिचेकडेन युरोप, भारत, कुवेत, आनी ओमानांत प्रशिक्षीत शिकोवपी आसात.

'उबन्तु...
तें एक वैश्वीक सत्य, एक वैश्वीक
जीवनमार्ग.'

नेल्सन मंडेला, दक्षिण आफ्रिकेचो
आदलो अध्यक्ष

सुस्वागतम्

तिचे आनी पर्यायान आमचे घाय
भरून काडूंक 'हे भुरगेंक मजत
करूंक आमकां उलो मारला-- खरेंच,
वैविध्य, सुंदरकाय आनी अजापांच्या
सगल्या निर्मणेक वेगावचे खातीर.
जिणेच्या एका व्हडल्या घराब्याचीं,
जंय आमची उत्क्रांती जाल्या, आमी
आसात ही जाणविकाय जागोवपाची
गरज आमी पळयली जाल्यार हें
जातलें. इतिहासाच्या टप्प्यार एक
वेळ येता, एक वेळ असो येता जेन्ना
मनीसपण जाणवीकायेची नवी पातळी
घेता म्हणटात, नैतिकतेच्या उंचेल्या
पांवड्यार पावचेखातीर. एक वेळ जेन्ना
आमी आमचो भंय फांफडून एकामेकांक
आशा दिवची पडटा.
तो वेळ हो.'

वंगारी मथाय,नोबेल पीस प्रायज
लोरिएट,केनिया

Governor of Goa

MESSAGE

I am happy to know that Peace Cottage, Betalbatim, Goa, is translating the book 'Ubuntu – The Spirit of Humanity' into Konkani. This most wonderful compendium would, therefore, become widely available to the teachers and others in Goa, in order to help them develop and spread good and moral values among the people to enable them to lead better and wholesome lives.

I deeply appreciate their initiative and I am confident that this innovative approach will bring great benefits to many young people in Goa, particularly the young ones.

I convey my best wishes on this occasion.

B.V. Wanchoo.
12.05.2014
(B.V. Wanchoo)
Governor of Goa

12th May, 2014.

Ubuntu workshop for educators, at Peace Cottage, Goa, 2010

मांडावळ

वळख

ध्येय आनी हेत.....

संदर्भ थरावप.....

उबन्तु म्हळ्यार कितें?

आयोजकांखातीर मार्गदर्शक तत्वां

उबन्तु आनी मौन चिंतनाचो अभ्यास

कार्यशाळेचे उपक्रम

उपक्रम 1. वळख

उपक्रम 2. उबन्तु मूल्यां - म्हज्यांत आनी तुज्यांत

उपक्रम 3. उबन्तु आनी समाज

उपक्रम 4. उबन्तु आनी जिणेची अंतर्गत गुंतागुंत

उपक्रम 5. उबन्तु आनी झगड्यांक आळाबंद आनी उपाय

उपक्रम 6. उबन्तु आनी अदीक बरें जग

उपक्रम 7. आयच्या जगांत उबन्तु

उपक्रम 8. दिसपट्टये जिणेंत उबन्तुचो प्रयोग

उपक्रम 9. निरोप

उबन्तु : एक

लोकांकडेन जुडप

आमच्या भुरग्यांक सक्षम करप

परिशिष्ट वैश्वीक

1. झगडीं सोडोवंक आनी समजिकाय घडोवंक उबन्तुची

विचारसरणी

2. झगडीं सोडोवप आनी कृतींत शिस्त आनी मूल्यां राखप

3. उबन्तु संदेशाचीं गीतां

4. उबन्तु प्रस्नावली

संसाधन आनी संदर्भ

उबन्तु कार्डी

‘आमी सगलीं मनीसजात म्हण एकठांय बांदिल्लीं आसात. जर आमकां दुसऱ्याच्या दुख्खाचें पडून गेलेना जाल्यार आमी फकत आमकांच आमच्याच मनीसपणापसून वंचीत करतात. मनीसपणाखातीर मनीसपण कशें आमी एकठांय काम करूंक जाय .’

डॉ. कोफी अनान, आदलो
सेक्रेटरी जनरल, युनायटेड नेशन्स

‘उबन्तु तत्वां दाग विरयत मनीसपणाचें पडबिंब. जर ताचें श्रय आफ्रिकेक वता जाल्यार फकत ह्या खंडांत अजुनय मनीसपणाची जीण दिसून येता म्हण. पुण म्हाका दिसता आफ्रिकेंतल्यान उबन्तु तेज निखळत वता.-देखूनच हो प्रकल्प म्हत्वाचो आनी वेळार आसा.

डॉ. वॉल्टर्स समा, युनायटेड
नेशनस स्टेबिलायझेशन मिशन
इन हायटी.

लीव्हिंग व्हॅल्यू एज्युकेशन,
केमरूं

वळख

ध्येय आनी हेत

प्रत्येक संस्कृतायेच्या गाभ्यांत आशिल्लें अध्यात्मीक शाणेपणाची गिरेस्त परंपरा वळखून ही सर्जनशील कार्यशाळा आमच्या प्रत्येकाच्या काळजांत आनी आत्म्यांत आशिल्ल्या वैयक्तीक आनी समाजीक मूल्यांकडेन लक्ष ओडूंक आनी तांकां पुनर्जीवीत करूंक सोदता-वैश्वीक मूल्यां जीं मेळून मिसळून एकठांय रावपाचें अधिष्ठान आसात.

उबन्तू ही मूल्यांधिष्ठीत जिणेचे वाटेची देख कशी वापरून कार्यशाळेंत वांटो घेतल्यांक उर्बा दिवप जाता:

- वैयक्तीक आनी समाजीक गूण सोदून तांचो अणभव घेवप
- एकठांय मेळून मिसळून रावपाखातीर आवश्यक तत्वां समजप,
- ते गूण आनी तत्वां दिसपट्टे जिणेंत हाडूंक दृश्ट आनी कृती येवजण

ही कार्यशाळा उबन्तुच्या तत्वगिन्यानाचो शैक्षणिक अभ्यासक्रम करूंक पळयना. उबन्तुचे संकल्पनेची चौकट वापरून पारंपारीक समाजांत आदीं साकून आशिल्लें आनी आयच्या काळांत लागू पडटलें अशें अध्यात्मीक शाणेपण आनी मूल्यां हांचो सोद घेवपाचो हो एक एकत्रीत प्रवास.

शिक्षक, आयोजक, शिक्षण क्षेत्रांत काम करपी सल्लागार आनी प्रशिक्षक, मानव संसाधन विकास आनी समाजीक सुमेळ घडोवन हाडपी, हांकां तांची संस्कृताय, परिस्थिती आनी संदर्भाप्रमाण ह्या मार्गदर्शिकेंतल्यो कार्यावळी घेवंक उर्बा मेळटली.

‘उबन्तु! मनीसपणाचें चैतन्य हें हावें वाचिल्ल्या चडांत चड प्रेरणा दिवपी पुस्तकांपैकीं एक पुस्तक. खोल, सर्जनशील आनी साधेपणान भरिल्लें हें पुस्तक खास आफ्रिकेच्या भिन्न जमातींमदली उबन्तु तत्वगिन्यानाची खोसदिणी आनी अध्यात्मीक विचारसरणी मुखार हाडटा. तेचबरोबर उबन्तुची विस्तृत आनी सगलेवटेन पळोवन थारायिल्ली संकल्पना, तिचें विश्वाच्या बाकीच्या संस्कृतायां कडेन नातें जोडून, बहुसांस्कृतीक संवाद प्रस्थापीत करून तें आमकां मनीसपणाच्या वेगवेगळ्या रुपांच्या सुंदरकायेची म्हायती दिता. हें पुस्तक जाण्ट्यांखातीर, विद्यार्थ्यांखातीर, शिक्षकांखातीर, बी प्रेरणादायी कृतींच्यो आदर्श प्रतिमा मुखार हाडटा. हातल्यो खूबशो कार्यावळी म्हज्या वर्गांत भुरग्यांकडच्यान तोखणाय जावन उपकरा पडल्यात. खरें म्हळ्यार, उबन्तु तत्वगिन्यान म्हळ्यार सगल्या संस्कृतायेंत मोलादीक आशिल्ल्या आनी आंवंडिल्ल्या आनी आमच्या जण एकल्यामदीं अंगभूत गुणाच्या रुपान आशिल्ल्या शांती, एकवट, मोग, सहकार्य, सहनशीलता आनी कळवळो हांचें दर्शन घडयत हें पुस्तक आमकां कितें दिता जाल्यार तीं अध्यात्माची साधना.’

पोवलो बॅरोस, एज्युकेटर, लीव्हिंग व्हॅल्युस एज्युकेशन प्रोग्रॅम चो वांगडी, फोर्तालेझा, ब्राझील.

‘कार्यशाळेच्या वेळार उबन्तुचो खोल अर्थ सोदून काडटना म्हाका खरेंच बरें दिसलें.

ही कार्यावळ साधेपण चेतयता; ह्या अर्थान तें खूबच मोलादीक आसा. आमकां साधेपणाची गरज आसा. सगल्या जगाक साधेपणाची गरज आसा.

हांव ह्या प्रकल्पाविशीं खूबच उत्सूक आसां कित्याक म्हळ्यार वेगवेगळ्या संस्कृतायेंतले विस्वास तांच्या आशादायी गुणांवांगडा एकठांय हाडपाच्या शक्यतेचेर म्हजो पुराय विस्वास आसा.’

इनेस कालोयसी, इटली

संदर्भ थारावप - एक उतर... अर्थाचो संवसार

80 च्या दसकांत केनया आनी स्वीट्झर्लंडांत आसतना म्हाका काळजांत खोल लागिल्लें तें कितें?

जायती वर्सा आदीं, हांव दक्षीण आफ्रिकेंत जातले वंशवादाआडच्या झुजाच्या विशयाचेर जातले आंतराष्ट्रीय परिशदेंत भाग घेवपाची तयारी करतालीं. हांव आनी म्हजे कांय वांगडी ह्या वादविवादांत सकारात्मक योगदान कशेतरेन दिवंक जातलें हाचेर भासाभास करतालीं. तांचेमदलो एकलो जोहान्सबर्गाचे लागसार आशिल्ल्या सोवेतोचो आशिल्लो, आनी वंशवाद हाडूंक शकता तें दुख्ख आनी भंय वंशभेदी राजवटींत राविल्ल्यान प्रत्यक्ष आणभवांतल्यान जाणां आशिल्लो. आमच्यानी ‘उबन्तु - एकठांय रावपाखातीर एक शक्ती’, ह्या विशयाचेर एक कार्यशाळा घेवंक जाता, ताणें सुचयलें आनी उबन्तु म्हळ्यार कितें हें स्पष्ट करूंक लागलो.

ताणें सांगलें, उबन्तु म्हळ्यार मनीसपणाच्या चैतन्यांतले उदात्ततेकडेन संबधीत प्राचीन नीतीशास्त्राची संहिता. तें म्हळ्यार सद्भाव, दानत, स्वभिमान, मनमेळोवणी, एकमेकांच्या हिताखातीर जापसालदारकेची भावना आनी एकठांय येवन प्रस्न सोडोवप. तें म्हळ्यार घराबे आनी समाजाक सासणांचें एकठांय दवरिल्लो एक जिणेचो मार्ग. उबन्तु आफ्रिकेपुरतो मर्यादीत ना, तो आमच्या सर्वसाधारण मनीसपणाचो भाग आसा, अशेंय ताणें मुखार सांगलें. ती कार्यशाळा खूब येसस्वी जाली. एक जिणेचो मार्ग जो झपाट्यान ना जायत वता आनी जाका पुनरुज्जीवीत करपाची गरज आसा. ताचेर उलोवपी मनापसून उलयले. कार्यावळीचे निमाणें एक काळो, अमेरिकेंतलो थळावो सभ्यगृहस्थ प्रेक्षकांतल्यान उठून उबो रावलो आनी ताणें आपल्या वडलांच्या मूल्यांविशीं गर्वान सांगलें. तो ताचेच विशीं उलयलो - उबन्तु - मूल्यां.

उबन्तु म्हळ्यार गंभीर तरी अस्तित्वांत आसपाचो सभावीक मार्ग -तें म्हळ्यार आमच्या मनीसपणाचें अर्क - मनीस आसप म्हळ्यार खरेंच कितें ताचेविशीं. उतरां, जें इतलें खोल आसा ताच्या फकत पृष्ठभागाकच आफडूंक शकतात. उबन्तु म्हळ्यार तत्वगिन्यान न्हय. ताचो अर्थ आनी म्हत्व उबन्तु प्रत्यक्ष अणभवून आनी तो अणभव दुसऱ्यांकडेन वांटून घेवनच कळटा. तेन्ना आमकां कळटा की तें आमचे सगल्यांमदीं आसा - सगलें मनीसपण जोडपाचो एक वैश्वीक वांटून घेवपाचो बंध.-आनी उबन्तु प्रत्येक संस्कृतायेच्या आनी परंपरेच्या काळजांत आसा. ही कार्यशाळा हेंच करपा खातीर घडोवन हाडल्या. म्हाका आशा दिसता जो भाग घेतलो तो, जशें म्हाका हो अणभव घेवपाचें भाग्य मेळ्ळें, उबन्तुचो आनंद आनी सुंदरकाय आणभवतलो आनी मनीसपणाचें तेज परत प्रज्वलीत करूंक हांव आनी बाकीच्यांबरोबर हातांत हात घेतलो.

‘आमी आफ्रिकी संकल्पना उबन्तुंतल्यान प्रेरणा घेवंक शकतात. हो पुरातन शब्दप्रयोग उदात्तता, काळजी घेवप आनी वांटून घेवप आनी सगल्या जगाकडेन मेळून मिसळून रावप हांकां आस्पावन घेता.

ही संकल्पना सुवार्थी जावप आनी आत्मकेंद्रीत जावपाच्या विरोधांत कशी प्रतिनिधित्व करता हें आर्चबिशप डेसमंड टुटन विस्कटावन सांगलां. उबन्तु जण एकल्याक, भोवंतणाच्या प्रत्येक वस्तूकडेन आनी जण एकल्याकडेन एकवटान रावन मोलादीक जावंक सक्षम करता. हें चैतन्य ‘युनिव्हर्सल डिक्लेरेशन ऑफ ह्युमन रायट्स’ जेन्ना ‘मनीसजातीच्या सगल्या वांगड्यांचो अंगभूत आत्मसन्मान आनी मालकी तोडूं नज अशें हक’ म्हण्टा तांतल्यान परावर्तीत जाता.’

श्रीमती लेफुमा मोखेथी, ह्युमन रिलेशन स्पेशलिस्ट, दक्षीण आफ्रिका

‘उबन्तु जण एकल्याच्या भितर खोलमेरेन बिंबयिल्लो आसा-तो वैश्वीक. हे संकल्पनेची वैश्वीकता दाखोवंक आमचेमदल्या जायतेजाणांनी पर्यायी शब्द पळयले (बरेपण, साकल्य, सुरवात..बी) पुण जरी हीं उतरां लागींचीं आसलीं तरी ही संकल्पना पुर्णत्वान पकडीत येना. ही कार्यशाळा उबन्तुचे मुळांत आशिल्ली भावनीक आनी अध्यात्मीक हुशारी वयर काडटली आनी वांटो घेतल्यांक कार्यशाळेंत आनी उपरांत तांच्या दिसपट्टे जिणेंत तांच्या आपल्या उबन्तुचो आणभव घेवंक जागो निर्माण करतली.’

श्रीमती लेफुमा मोखेथी, ह्युमन रिलेशन स्पेशलिस्ट, दक्षीण आफ्रिका

हेलन सेयर्स

उबन्तु म्हळ्यार कितें ?

आमी उबन्तु शैक्षणिक निधी, उबन्तु मंच, उबन्तु गांव, विकास परिषदांनी उबन्तु तंबू, एक उबन्तु विश्वविद्यालय, एक उबन्तु मुक्त कार्यप्रणाली, आनी एक उबन्तु दीसय(1 सप्टेंबर) आसा तेविशीं आयकतात.

म्हण्टकच उबन्तु म्हळ्यार नक्की कितें?

उबन्तु म्हळ्यार एक जिणेचो मार्ग जो आफ्रिकेंतल्या खूबशा जमातींची अजूनय खासियत आशिल्ल्या दानत, मायेची ऊब, आस्पावन घेवपाची क्षमता आनी एकवट हांकां आस्पावन घेता. जरी उबन्तु ह्या उतराचें मूळ दक्षीण आफ्रिकेच्या स्थानीक भाशेंत आसा, तें आस्पावन घेता तीं मूल्यां सगल्या खंडांत मेळटात आनी तीं जगांतल्यो सगल्यो संस्कृती आनी धर्मीक आनी अध्यात्मीक परंपरांच्या मुळांत आसात. उबन्तुचो एक ना दुसरो आयाम उद्भूत करपी उतरांनी 'हरम्बी' (स्वहिली, पूर्व आफ्रिका - बरोबर या), 'तेरेन्ग' (वोलोफ, अस्तंत आफ्रिका - सरबराय), 'इन्सान्य' (अरेबीक - मनीसपण), 'अलोह' (हवाई - कळवळो आनी दया), 'वसुधैव कुटुंबकम्' (संस्कृत -एका मनीसपणाच्या घराब्यांतलीं) आनी एखादे युरोपियन समानार्थी 'एकटो सगल्यां खातीर आनी सगलीं एकल्या खातीर' आसतलें. ड्युथ ऍन्ड रिकन्सिलिएशन कमिशनचो - दक्षीण आफ्रिकेंत वंशभेदाच्या न्हासा उपरांत संस्थापीत जाल्ल्या - अध्यक्ष जातगच डेसमंड टुटूक उबन्तुच्या धर्मशास्त्रान मार्ग दाखयलो. ते राजवटीन केल्ले घाय, कळवळो, माफी, वैयक्तीक जापसालदारकी, आनी इज्जत हीं मूल्यां वापरून भरून काडचे पडले.

उबन्तुची एक मुखेल संकल्पना झुलू - झोशा (दक्षीण आफ्रिका) ची एक म्हण्णी, उमुन्तु, न्गुमुन्तु, न्गबन्तु, हांतल्यान आयल्या. ताचो अर्थ 'एक मनीस बाकीच्या मनशांतल्यान आसता' जावं 'हांव आमकां लागून आसां' नाजाल्यार 'तुमी आसात म्हण हांव आसां.' ती जण एकल्याच्या वो पंगडाच्या गुणांची, आमचें सामाईक अध्यात्म वळखतना आमच्या भिन्नतेचो स्वीकार आनी आदर हाची, दुसऱ्यांच्या हिताकलागून आमची जापसालदारकी आमी एका घराब्याचीं आसात म्हणपाची जाणविकाय आनी सैम आनी विश्वाकडेन खोलमेरेन जोडून घेतिल्ल्याची नोंद घेता. तें सगल्यांचो भोवमान राखता. सगल्यांत चड, उबन्तु मनमिळोवणेची शक्त, मनशां आनी विभिन्न संस्कृतींमदीं सेतू बांदपाची क्षमता बाळगिता.

आमी आसात म्हण हांव

रेन्हरंड डेस्मंड टुटू, नोबेल पीस प्रायज लोरिएट, सकयलेभशेन उबन्तुचें वर्णन करता:

'...उबन्तु. ही एक भेंटवस्तू जी आफ्रिका सगल्या जगाक दिवपाची आसा. ती मनीस जावपाच्या अर्काविशीं उलयता. जेन्ना आमी कोणाचीय खूब तोखणाय करतात तेन्ना म्हणटात, 'यू, यु नोबन्तु': ताचेकडेन उबन्तु आसा. हाचो अर्थ तीं उदार, अगत्यशील, इश्टागतीचीं, पर्वा करपी आनी मायेस्त. तांचेकडेन आसा तें तीं वांटून घेतात आनी दुसऱ्यांखातीर चड काम करूंक तयार आसतात. हांव मनीस कित्याक म्हळ्यार हांव कोणाचो तरी आसां, हांव भाग घेतां, हांव वांटून घेतां. उबन्तु आशिल्लो मनीस मनमेकळो आनी दुसऱ्यांखातीर उपलब्ध आसता. दुसऱ्यांविशीं खात्री दिवपी आसता. दुसरीं समर्थ आनी बरीं आसात म्हण भिरांत बाळगिना. ताका आपलेविशीं खात्री आसता जी आपूण एका व्हड संपूर्णाचो भाग आसा हे जाणविकाय जातकच येता. आमी मानतात, एक मनीस दुसऱ्या मनशाक लागून आसता आनी म्हजें व्यक्तीमत्व अतूटपणान तुज्या व्यक्तीमत्वांत सांपडलां, बांदलां. एकोडो मनीस हें उतरच विसंगत आनी देखून जेदेवेळार हांव तुका मनीसपणा भायरो करतां तेदेवेळार हांव म्हाकाच मनीसपणां भायर करतां.'

संयोजकाखातीर मार्गदर्शक तत्वां

मुखावयल्या पानांनी दिल्ल्या आराखड्याचो उद्देश उबन्तुची संकल्पना समजून घेवप आनी ताचो अणभव घेवप आनी बाकीच्या संस्कृतींनी ताचे समांतर सोदून काडप हो आसा. संयोजकान उबन्तु कार्यशाळेंत वांटो घेतिल्लो आसप अदी बरें.

रूपरेखा:

- णव मेरेन उपक्रम आशिल्ली एक चार दिसांची कार्यशाळा.
- उबन्तु समजुपाची तांक वाडोवप आनी ताचो आणभव घेवचेखातीर एकार एक केल्ले उपक्रम
- कार्यशाळा वेवस्थीत आंखिल्ल्यो आनी घेतिल्ले उपक्रम संदर्भ आनी हेतू प्रमाण आसूं येतात
- उपक्रम स्वतंत्रपणान जावं ल्हान ल्हान कार्यशाळांनी वेगवेगळ्या तरेन वापरूं येतात

रीत आनी तंत्र:

- चिंतन, कल्पनाचित्रां, भासाभास, कलात्मक अभिव्यक्ती, संगीत आनी नृत्य, आनी सृजनात्मक ध्यान
- कार्यावळी आनी अवलंब - हयो थारावन दिवंक येनात आनी पिराय आनी पंगडाच्या वांगड्यांक पळोवन थारावंक येतात आनी वेगवेगळ्या टप्प्यार सत्रांचो उत्साह पळोवन उपक्रमांत सामील करून घेवंक येतात
- श्रमनिवारक /उत्साहवर्धक - कार्यावळीचे मदीं मदीं एकाग्रता आनी उत्साह वाडोवंक आनी उबन्तुचो एक आयाम ठळकपणान दाखोवंक वापरूं येता. मात्शें सर्जनशील जावचें.

मांडणी:

- कूड आनीक पंगडाची आपल्याक जायतशी रचणूक करची, देखीक वाटकुळी, जावं अर्दगोलाकार, जाय तशी
- एके शिथील कार्यसूचींत पंगडाची आवड आनी उत्साहा नुसार उत्स्फूर्त भासाभास करूंक वाव आसा.
- जोडयो करून, ल्हान पंगडांनी जावं सगल्या पंगडांत आणभव, कल्पना, काणयो सांगप(एके पीळगे कडच्यान दुसरे पिळगेमेरेन मूल्यां पावोवपाचो पारंपारीक मार्ग) .
- ल्हान पंगडांतले वांगडी परत परत बदलावंक जातात म्हण्टकच वांगडी नव्या नव्या इश्टांक मेळूंक आनी तांचेकडेन आदान प्रदान करूंक शकतात.
- दर एके कार्यावळीचे निमाणें वांगड्यांक तांचे आणभव समजूंक आनी दुसऱ्यांकडल्यान शिकूंक आनी संयोजकाक ताचीं उद्दिष्टां फलादीक जालीं जाल्यार कळूंक प्रतिक्रिया जावच्यो. उक्त्या प्रस्नाच्यो देखी : "तुका कशें दिसता?" "तुवें कितें शिकून घेतलें?" "हे कार्यावळींत तुवें खंयचीं मूल्यां सोदून काडलीं?"

उबन्तुची संकल्पना पुरायपणान समजप:

- प्रत्येक उपक्रमांत खऱ्या जिणेंतल्या उबन्तुच्या आणभवाचेर आधारिल्ले अर्थ सांगप
- सिफारशी आशिल्लीं पुस्तकां आनी बाकीचीं संसाधनांची वळेरी(संसाधन आनी संदर्भ पळयात) दिल्या
- उबन्तुचो व्यापक अर्थ समजुचे खातीर वेगवेगळ्या स्रोतांतल्यान उतारे वेंचून काडल्यात.
- संकल्पना पूर्णत्वाक हाडूंक संयोजक आपलो वैयक्तीक प्रसंगानुरूप अणभव घेवंक शकता आनी पंगडाच्या अणभवाक जोडूंक शकता.

संगीताचो उपेग:

- चिंतनाच्या सरावांत संथ संगीत ताणमुक्त वातावरण निर्माण करता
- उमेदी, लयबद्ध संगीत /गीत सर्जनशील तालीमेंत जावं नृत्यांत साथ दिवंक शकता.
- उबन्तुचो संदेश /भावना पावोवपी जायतीं गीतां सुचयल्यांत(परिशिष्ट 3 पळयात)

वांटो घेतल्यांक कार्यशाळेची सूची आशिल्ली, म्हायतीचे कांय कळाशीचे मुद्दे आशिल्ली आनी वैयक्तीक नोंदी, चिंतन, निरीक्षण, चित्रां बी खातीर खूबसो मेकळो जागो आशिल्ली एक चोपडी जावं दिसपटी दीवं येता.

उबन्तु - आनी मौन चिंतनाचो सराव

पुराय कार्यशाळेंत वांटो घेवप्यांक तांचीं आंगभूत मूल्यां अणभवचेखातीर, उबन्तुचो पुराय अर्थ समजुचेखातीर आनी तीं दिसपट्ट्या जिणेंत हाडटात ती गिरेस्तकाय तोखेवंक मौन चिंतन, कल्पनाचित्रां खातीर वेळ आसतलो.

चिंतनाचो उपेग, प्रतिसाद काळजांतल्यान येता आनी तकलेंतल्यान न्हय हें सिद्ध करूंक जाता.

चिंतनाच्या काळांत संयोजक:

- तणावमुक्ती आनी शांत समाधी खातीर सहाय्यक वातावरण निर्माण करता
- फांटभुंयेर संगीत लायता वो जाय जाल्यार शांतता दवरता
- वांटेकार जातल्यांक कांय दीर्घ स्वास घेवंक लायता आनी तणाव मुक्त जावंक लायता
- वांगड्यांक दिसाच्यो सगल्यो चिंता, जगांतल्यो समस्या बी पैसावन शांत विचारांचेर लक्ष दिवंक लावन चिंतनाक सुरवात करता
- एका शांत खास जाग्यार आशिल्ल्याची कल्पना पंगडाक करूंक लायता: तांच्या आपल्या मोकगोरोंगांत(हया पानार स्पश्ट केलां)
- विवेचन दिवं येता

चिंतन आनी कल्पनाचित्रावांगडा विवेचनाचो सागांत सुचयला तो संयोजकाच्यान संदर्भानुसार बदलूं येता.(संयोजकाच्यान आपलें वेगळें अशें विवेचन दिवंक जाता). वाक्याचेमदीं कांय सेकंदांची -फावता जाल्यार चड- उसरपत घेवंक वाटेकारांक तांचे विचार आनी निरिक्षणाची नोंद करूंक वेळ दिवंक जाता. (... उसरपत दाखयता.) संयोजक वांगड्यांच्यो जोडयो करून, चार-पांचजाणांचे पंगड करून वो सगल्या पंगडामदीं आपल्यो कल्पना, भावना आनी आणभव सांगूंक उर्बा दिता.

मोकगोरोंग

‘उबन्तुंत आपल्याक स्वताक सक्षम करपाचो मार्ग मौनांतल्यान आसा.

आदले काळांत मौन हो आफ्रिकेच्या समाजाचो व्हड भाग आशिल्लो. तेदेवेळार कांय जागे आसताले थंय लोक वचून आपलेपुरते -आपलेच बरोबर रावंक शकताले. त्या काळाचो खूब आदर जातालो आनी ताका भितरल्यान रुपांतर करपी मानताले देखून जे ‘मोकगोरोंगांत’ आसताले तांकां खंयचेच परिस्थितींत व्यत्यय हाडीनाशिल्ले. ह्या दिसांनी, अशे जागे फकत मुखेली आनी राजाखातीर राखून दवरल्यात. राजाक जेदेवेळार राग येतालो, तेन्ना तो त्या जाग्यार वचून बसतालो आनी जेन्ना थंयच्यान भायर येतालो तेन्ना शांत जाल्लो आसतलो अशी अपेक्षा आसताली- परिणाम चडसो होच आसतालो. जरी थंय चर्ची, मशदी जावं देवळां नाशिल्लीं तरीकय तेन्ना- आनी अजूनय- अशें समजताले कीं तुजेभितर आनी तुजेखातीर आसपाफाटल्यान पावित्र्य आसा. एकावेळार तुमी सगल्यां बरोबर आसूनय तुमचेभितर आसूंक शकतात - मोकगोरोंगांत. मोकगोरोंग हो फकत एक भौतिक जागो न्हय, तो एक अंतर्गत जागोय आसता, तुजे तुका पळोवपाखातीर आनी बदलपाखातीर. म्हाका दिसता होच तो जागो जंयच्यान नेल्सन मंडेला वयर सरलो. तो ताणे बंदखणींत आपल्याचेर लादिल्लो एकांत / एकोडेपण कशें वापरलें ताचो परिणाम. आनी देखून बाकीच्या जायत्या जाणांतल्यान तो माफीची मूर्त जालो. तो मोकगोरोंगांत गेलो आनी निवळ / शुद्ध जावन भायर आयलो. जेन्ना तुमी मोकगोरोंगांत वतात तेन्ना तुमकां मात्शें इल्ल्याशा जाग्यार बागोवचें पडटा जो रुपांतर जावंक गरजेचे नमयाळेचें प्रतीक आनी तुजेखातीर मार्गदर्शन मेळोवचेखातीर गरजेचो आसता. म्हळ्यारच त्या जाग्यार तूं सोदना पुण घेता आनी देखूनच तूं तांतल्यान भायर येता तेन्ना दिवंक शकता.

श्रीमती लेफूमा मोखेथी, दक्षीण आफ्रिका

कार्यशाळा उपक्रम

उपक्रम 1 - वळख

ह्या उपक्रमांत आमकां उबन्तुचे मायेची ऊब, एकवट, सरबराय हांचो अणभव घेवन आदीकाळांतलीं शाणेपणां आनीक पारंपारीक समाजांतलीं मूल्यां सोदून काडूंक एकठांय प्रवास करूंक आवाहन करता. हाका लागून आमी आयच्या समाजांत मनीसपणाच्या चैतन्याची कीट पेटोवंक पावतलीं.

- वांटेकार जातल्यांक 'उबन्तु पद्धतीन' परबीं दिवंक आनी मेळूंक तयार करतात
- कार्यशाळेचें ध्येय आनी हेत हाचें थोडेभितर स्पष्टीकरण दिवप जाता
- उबन्तुचे संकल्पनेची वळख करून दिवप जाता
- एकमेकांकडेन वळख जावंक आनी एकमेकांचे गुण आनी मूल्यां वळखूंक इश्टागतीचें वातावरण जावंचें म्हण कार्यावळी थारावप जातात.

परबीं दिवप / एकमेकांक वळखप

चडशा संस्कृतायेत समाजीक बांधीलकेचो एक म्हत्वाचो आयाम म्हळ्यार एकमेकांक परबीं दिवप. केन्ना केन्नाय परबीं लांबचे लांब आनी घुस्पल्लीं आसतात (केन्नाय देवस्पणांचीं आनी चडशीं बरोबर खाणो खुणो आशिल्लीं आसतात.) तांतूंत भलायकी, घराबो, धंदो बी हांची वासपूस घेवप जाता. हांतल्यान बऱ्या नातेसंबंधांक दिल्लें म्हत्व, चडकरून अनवळख्यांमदीं, दिसून येता आनी चर्चेत भाग घेवचे पयलीं दोनय वटेन एकमेकांकडेन वागप सोंपें जाता.

दक्षीण आफ्रिकेंत चडशे 'सावबोना' म्हणून परबीं दितात. ताचो शब्दशः अर्थ, हांव तुका पळयतां. तांतूंत दुसऱ्या मनशाविशींची प्रामाणीक, मायेची आनी आदराची वळख आनी जाणविकाय आसता. तशेंच भारतांत 'नमस्ते' म्हण्टात. म्हळ्यार तुजेमदल्या देवत्वामुखार नमतां. आनी अरेबीक 'अस्सलाम आलेकुम' म्हळ्यार तुका शांतीचें वरदान आसूं.

सकयलीं परबीं झिम्बाव्वेंत स्वोना भाशेंत दितात:

सकाळचीं परबीं: "मान्गवानी, मारारा सी?" (सुप्रभात न्हीद बरी जाली)

जाप: "न्दारारा, काना मारारावो" (तुजी न्हीद बरी जाल्यार म्हजी न्हीद बरी)

दिसाच्या मदीं: "मास्नेरा सी" (तुजो दीस कसो वता?)

जाप: "न्दस्वेरा, काना मस्वेरावो" (तुजो दीस बरो जाल्यार म्हजो दीस बरो)

अशें आदानप्रदान आमी एकमेकांकडेन कशीं बांदिल्लीं आसात तें दाखयतात जशें तुजी न्हीद सारखी जालीना वो तुजो दीस बरो गेलोना जाल्यार हांव कसो न्हिदतलों वो म्हजो दीस कसो बरो जातलो?

श्रीमती बार्बारा नुस्बॉन, लेखिका आनी प्रशिक्षक, दक्षीण आफ्रिका

प्रेक्षकां मदीं वेगवेगळ्या राष्ट्रीयत्वाचे लोक आसत जाल्यार ताचे वेगवेगळ्यातरांचीं परबीं वळखून वांटो घेतल्यांक एकमेकांक. वेगवेगळ्या भाशेंत परबीं दिवंक जातात.

'परबीं फकत तुमी वळखतात त्याच मनशांखतीर नासतात तर तुमी ज्यांकां ज्यांकां मेळटात तितल्यांच्याय खातीर आसतात. हांव एका ल्हान शारांत रावतां आनी भोवंक टॅक्सी वापरतां. जेदेवेळार लोक भितर सरतात तेदेवेळार "मोलवेनी" (झोशां त "हॅलो एव्हरी वन!") म्हणून भितरल्या प्रत्येकाक परबीं दितात. आफ्रिकेच्या लोकांक कोणेंय परबीं दिलीनात जाल्यार अपमानीत जाल्लेवरी जाता. जेदेवेळार आफ्रिकी कोणाकय पयलेच फावट मेळटना परबीं दितात, चडशे अशें म्हण्टात, "हांव अमको, अमके अमके कडलो" आपलो घराबो आनी जमातीच्या नावांन आनी ते खंयच्यान आयल्यात तें सांगून वळख करून दितात. ते एखादे कशेंय तरी एकमेकांकडेन जोडिल्ले आशिल्ल्याचें कळत म्हण. उबन्तु म्हळ्यार भितरल्यान जोडिल्लें आसप.'

श्रीमती फातीमा डायके, नाटककार आनी निर्माती, दक्षीण आफ्रिका

उबन्तुकडेन वळख, भासाभास

फाटल्या पानां वेल्या म्हायतेचो संदर्भ घेवन उबन्तुची वळख जाल्ली आसा. आयोजक आपलें गिन्यान आनी अणभव जोडून उर्बा दिता.

उबन्तुकडेन वळख, भासाभास

सकयल्यो कार्यावळी वांटो घेतल्यांक अनउपचारीक रितीन एकमेकांचीं मूल्यां आनी गुणांतल्यान एकमेकांक वळखूंक मजत करता. कृपा करून पंगडाची घडण, पिराय, उत्साह पळोवन / कार्यावळी थारावच्यो.

★ भेट कार्डां

अशे तरेची कार्यावळ वांटेकार जातल्यांक आपल्या आंगांतले गुण समजूंक आनी दुसऱ्यांचे गुण वळखूंक मजत करता. ती मायेची ऊब, इश्टागत, आनी आपलेपणाचें वातावरण निर्माण करता. वांगड्यांक एक व्हिजिटिंग कार्डाच्या आकाराचो कागदाचो कुडको दिवप. तांणी ताचेर भोंवतणीं मेकळो जागो सोडून मदीं आपलें पयलें नांव ठळक पणान बरोवप.

तांकां कुडींत संगीताचेर (हें उत्तेजक जांव शांत आसूं येता.) कशायकशे मिसळत, मनापसून एकमेकांची हांसत्या तोंडान, दोळ्यांतल्यान वळख दाखयत, फिरूंक लावप. जेन्ना संगीत थांबता, जण एकलो आपल्या मुखार येता ताका परबीं दीत 'व्हिजिटिंग कार्ड' दिता.

आयोजक वांगड्यांक सांगतलो, "तांणी उलयतना मेळिल्ल्या मनशाचे दोन गुण लक्षांत दवरप आनी ते कार्डाचेर बरोवप. उपरांत जण एकलो आपलें कार्ड परत घेतलो आनी संगीत सोंपसर परत फिरूंक लागतलो.

परत ते दुसऱ्याक मेळटले आनी परबीं दितले आनी कार्डाची अदलाबदल जातली. हें पांच स वेळां चलतलें. संगीत थांबतलें तेन्ना जण एकलो आपल्याक इश्टांकडल्यान मेळ्ळ्या ती गुणांची वळेरी पळयतलो.

आयोजक मागीर 3 ते 4 वांगड्यांक ती वळेरी वाचून आपली वळख सगल्या पंगडाक करून दिवंक सांगतलो. ताणें म्हणप, "म्हजें नांव आनी हांव.... (दयाळू, उत्साही, मनमिळावू, प्रामाणीक बी.)" वांगड्यांक उपरांत हे कार्यावळीचेर प्रतिक्रिया दिवंक लावप.

जण एकलो अशेंच म्हणटा की बकिच्यांनी आपलेमदीं पळयल्ल्या गुणांचें अजाप दिसता. आनी ताकालागून आपलीं मूल्यां पंगडामदीं वांटपाचो आपल्याक आत्मविश्वास आयला. अशे तरेचीं व्हिजिटिंग कार्डां हरशींल्या फोन नंबर, ई-मेल, पत्तो बी आशिल्ल्या कार्डापरस खूब बरीं आनी खूबशें चड सांगपी आसतात अशें प्रत्येक जाण मान्य करता.

भेट कार्डां

कार्यावळ शांततेंत वांगड्यांनी चेरु, दोळे, हांसप बी हांचेवरसून दुसऱ्यांच्या गुणांचें निरिक्षण करून करूं येता.

साहित्य: जण एकल्याक कोरें कागत (बिझनेस कार्डाच्या आकाराचें) रंगीत फेल्ट तोंकाचें पेन(जाय जाल्यार).

वेळ: 15-20 मिणटां.

'...आमी सगलीं एकेच मनीसपणांत आसात. उबन्तु आमच्या सगल्यांच्या काळजांत आसा. देखून हांव तुमकां सगल्यांक आवाहन करतां, एकामेकांची उपस्थितीची दखल घेतना तुमचीं काळजां उक्तीं करात आनी तुमचें उबन्तु वयर हाडून ताची शक्त आनी आनंद भोगात.'

ही नोजिफो जानुअरी-बार्डिल, दक्षीण आफ्रिकेचो स्वीट्झर्लंडांतलो आदलो राजदूत

★ दृश्य आनी अदृश्य इश्ट

वांगड्यांक आपलें नांव बरोवन तें दिसनाशें कागद दोडप. आयोजक तीं एका आयदनांत एकठांय करता, वयर सकल करता. मागीर एकाफाटल्यान एकाक एक एक नांव काडूंक लायता. तूं जें नांव काडटा तो/ ती तुजो दृश्य मित्र. (तांकां कळूंक दिवं नाकात). तितलेमदीं दुसरो कोणय (कोण तो तूं नकळ) तुजें नांव काडटलो. देखून तो वो ती तुजो 'अदृश्य मित्र'. आनी तूं ताचो 'दृश्य मित्र'. आतांच्यान कार्यावळ सोंपमेरेन जण एकल्यान आपल्या दृश्य मित्राची वेगवेगळेतरेन काळजी घेवप. (कल्पना करात) पुण इश्टाक कळूंक फावना ताची काळजी घेवपी तो तूं.

कार्यावळीचे निमाणें (उपक्रम 9 पळयात) सगल्या दृश्य इश्टांक उक्तें करप. वांगडी वाटकुळेच बसप आनी आयोजकान कोणाय एकल्याक(अ) मदीं आपोवन आपल्या दृश्य इश्टांत कितें सकारात्मक पळयलें तें सांगप. (ब) - (इतलेमदीं तो कोण तें बाकिच्यांनी वळखप). मागीर अ बचे म्हऱ्यांत वता हात हातांत घेता वो मिठी मारता. उपरांत ब मदीं येता. आपल्या दृश्य मित्राच्या (क)कांय गुणांविशीं उलयता. उपरांत क ची वळख उक्ती जाता.

हें हांसत, आनंदान सगल्या मित्रांची वळख उक्ती जायमेरेन चालू उरता.

साहित्य - कागदाचे ल्हान ल्हान कुडके, आयदन.
वेळ - सुर्वक: 10 मिणटां. निमाणे: 30 मिणटां.

★ खंय खंयय केल्ल्यो दयेच्यो कृती

ही कार्यावळ बिनशर्त मोग, दिवंपांतली खोस वाडीक लायता.

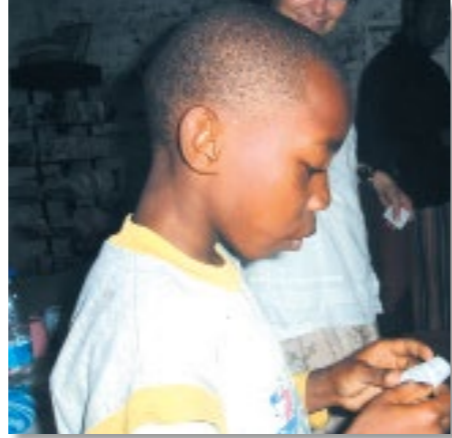
आयोजकाच्यान सुचोवं येता: "हे कार्यावळींमदीं (जावं तुमी घरा गेले उपरांत), कोणाखातीर तरी कळवळो दाखयात. ती एखादे ल्हान गजाल आसूं येता. पुण ताका कळूंक फावना तो तूं म्हण".

दुसरे दीस वांगडी आपआपले आणभव एकामेकांक सांगतले.

'आमच्या देशांत, होटेल म्हळ्यार सामकी नवी संकल्पना. आदले काळार जेदेवेळार गावांत भोंवडेकार येताले तेन्ना मुखेल्याक तांचेविशीं कळोवप जातालें, आदरतिथ्य जातालें, आनी दुसरे दीस मुखेली सगल्या गावांक तांका मेळोवचे खातीर पिस्तो(संमेलन) आपयतालो. तांच्या भोवमानक खास जेवण दवरून मनयताले आनी तांचेकडेन तांचें जीवीत जाणून घेवंक उलयताले. आमचेमदीं खूबशो गजाली एके सारख्यो मेळटाल्यो आनी निमाणें आयिल्ल्यांक आमच्याच समाजाचे समजताले.'

पिस्तोमोंतवेदी, चीफ डायरेक्टर, ह्युमन रायट्स ऍण्ड ह्युमेनिटेरियन अफेअर्स, साउथ आफ्रिकन डिपार्टमेंट फ फोरिन अफेअर्स

'केन्नाच नाका अशी गजाल म्हळ्यार आमच्या कोणाय एका वंशजान फाटल्यान वळून कांय वर्सा आदीं पळोवंन, आमचेकडेन इतली क्षमता आसतनांय आमी कांयच केल्लेंना म्हण आमचो तिरस्कार करप. आमी आमच्या समर्थनाचें कशें, कित्याक आनी कित्याखातीर सोदूंक जाय. अशेतरेन आमी जगाचीं आव्हानां हाताळूंक पर्यायी उपाय आनी नवे मार्ग पळोवंक एकठांय येवंक पावतले. भिन्न आसप ही आमची गिरेस्तकाय, एकठांय काम करप हें आमचें बळगें आसतलें.

फेडरिको मेयर झारागोझा, युनेस्कोचे आदले डिरेक्टर जनरल, उबन्तु वर्ल्ड फोरम ऑफ सिव्हील सोसायटी नेटवर्क चो अध्यक्ष

उपक्रम 2 - उबन्तु मूल्यां - तुज्यांत आनी म्हज्यांत!

ही कार्यावळ सृजनात्मक वैचारीकता, सकारात्मकता, आत्मविश्वास आनी स्वसक्षमता हांकां वाव दिता. ती आमकां आमचीं वैयक्तीक मूल्यां जाणून घेवंक, आमच्या जिणेंत घुस्पल्ले वेगवेगळे आयाम पळोवंक, आनी आमच्या नात्यांची पत आनी जिणेंतलीं जैतां पळोवंक समर्थ करता.

'आयोजकां खातीर मार्गदर्शक तत्वां' चिंतन चलोवपाची कल्पना दिता.

a) म्हजेभितरलीं उबन्तु मूल्यां वळखप

म्फुनीसेनी जॉन भेंगू उबन्तु एकाच उतरान सांगता: गूण (संदर्भ आनी स्रोत पळयात).

जेन्ना आमचेमदल्या जण एकल्याक आपले भितरल्या उबन्तुची जाणीव जाता तेन्ना आमी आमचें देवत्व, अभिमान, आनी सच्चो गुणवंत, आदरणीय मनीस जावपाची क्षमता वळखतात.

चिंतन

आयोजक एक शांत वैचारीक वातावरण तयार करता आनी सकल दिल्ल्या कल्पनांचेर (मात्शो पंगडाचे सोयी प्रमाण बदलावच्यो वो दुसऱ्यो घेवच्यो) ल्हानशें विवेचन करता.

1. एक खास खीण

"तुमचे जीणेंतल्या एका खीणाचें चिंतन करात-तुमकां तुमचेमदीं खूब बरें कितेंतरी दिसलें ... परिक्षा पास जावपासारखो बाह्यरूपी न्ही पुण तुमकां तुमचो गर्व दिससारखो एखाद्रो गुण ... तेन्नाची परिस्थिती कशी आशिल्ली ... तुमकां कशें दिशिल्लें ... तुमकां जाणविल्ले गुण जावं मूल्यां बरोवन काडात."

2. बाकीचीं म्हजेकडेन कशीं पळयतात

"केन्नातरी कोणतरी तुमचेविशीं खूब बरें कितेंतरी उलयिल्लो-तुमचीं मूल्यां आनी बळग्याविशीं ... कितें म्हळें ताणें ... तुमचो कसो उल्लेख केल्लो ... ते गूण बरोवन काडात.(लजेवं नाकात)"

3. म्हजे आवडीचें संगीत

"तुमकां आवडिल्ल्या संगीताची जावं पदाची याद करात ... तुमचे तकलेंत तें तुमी आयकतात अशें चिंतात ... हें संगीत वेगळें, खास अशें तुमकां कित्याक दिसता ... तें तुमच्या मनांत कसल्यो भावना निर्माण करता ... खंयच्या गुणधर्माची याद तें तुमकां करून दिता ... हे गुणधर्म बरोवन काडात."

4. म्हजीं मूलभूत मूल्यां

"तुमचे आदले विचारधारेत तुमी नोंद केल्ले गुणधर्म याद करात. ...हेच कांय गुणधर्म तुमच्या विचारांक, वागपाक आनी कृतीक वाट दाखयतात.... तुमकां तुमच्या अत्यंत बऱ्या रुपांत दाखोवपी एक खूण चित्रीत करात."

जाय तितलो वेळ दितकीच, आयोजक वांगड्यांक आपणें पारखिल्ल्यो भावना आनी गुणधर्म आपल्या म्हऱ्यांतल्या मनशाक सांगूंक लायता. सगल्या पंगडाची प्रतिक्रिया घेवंक जाता.

'...आमी सगलीं एकेच मनीसपणांत आसात. उबन्तु आमच्या सगल्यांच्या काळजांत आसा. देखून हांव तुमकां सगल्यांक आवाहन करतां, एकामेकांची उपस्थितीची दखल घेतना तुमचीं काळजां उक्तीं करात आनी तुमचें उबन्तु वयर हाडून ताची शक्त आनी आनंद भोगात.'

ही नोझिफो जानुअरी-बार्डिल, दक्षीण आफ्रिकेचो स्वीट्झर्लंडांतलो आदलो राजदूत

सृजनशिल कार्यावळी

सकयल्यो कार्यावळी वांगड्यांक भितरले गुण वळखूंक, अणभवूंक आनी उक्तावंक उपकरतात. पंगडाचो उत्साह पळोवन त्यो वेंचून काडून उपक्रमांत आस्पाव करून घेयात.

★ उबन्तु झाड: आमचीं मूल्यां जगाक वांटतना

ही कार्यावळ एकवट वाडयता आनी सहकार्य, सृजनशीलता, आनी वांटून घेवपाची वृत्ती वाडीक लायता.

कॅनवासाचेर/ फिलपचार्टर/ वण्टीर (भित्तीचित्र करचे खातीर) चितारिल्लें वो सरयेचें केल्लें एक पानां नाशिल्लें झाड (वांगड्यांनी जाय जाल्यार वेगळी कल्पना सुचोवं येता.)

दाट कागदाचीं रंगीत पानां कापिल्लीं आसतात. वांगड्यांक ताकां जगाक दिवचें दिसता त्या मूल्याविशीं चिंतूंक लावप - याद दवरात, आमचांनी आमचेकडेन आसा तेंच दिवंक येता. सकयलें विवेचन जाय जाल्यार वापरूंक येता.

जगाक म्हजी भेटवण:

“तुमकां खेरीत थारावपी खास गुण पळयात ... आमच्या काळजांत शांत सुवातेर ते रावतात ... ते शांत सुवातेत आशिल्ल्याचें चिंतात ... लक्षांत घेयात, तुमचे भितरले सोबीतकायेबरोबर आसतकच, तुमी जगाकय भेटवस्तूचो वांटेकार करून घेतात... जगाक दीन दिसता असो खंयचोय एक गुण घेयात.”

जण एकलो ताचो वो तिचो एक गुण एका पानार ठळकपणान बरयता. उपरांत तें झाडाक चिकटावप नाजाल्यार तोंपप जाता. रोखडेंच तें झाड जितें जाता आनी जसजशे गुण लागत वतात तसतशें तेजिश्ट आनी झगझगीत जाता.

साहित्य - फिलप चार्ट कागद /कॅनव्हास/ वणत बी रंगीत कार्ड, मार्कर पेनां.

वेळ - चड उणो, डिझायन आनी साधन सामुग्री प्रमाण.

★ उबन्तु गुणधर्म: 'बुद्धी- वादळ'

(ही कार्यावळ खंयचेय उपक्रमांत वापरूं येता.)

पंगड संगीताच्या फांटभुंयेर आपणें उपक्रमांत सोदून काडिल्ल्या गुणधर्मांचें चिंतन करीत 10-15 मिण्टां ध्यान करता. ध्यानामदीं वांगड्यांक उत्स्फूर्तपणान उठून जेन्ना आनी जशें दिस्ता तशें फिलपचार्टाचेर वो धव्या फळ्यार एखादो शब्द वो कुरू काडीन दिसूंक शकता.

हे कार्यावळी उपरांत उबन्तुच्या कांय वेंचीक मूल्यांविशीं समृद्ध भासाभास आनी खोल उस्तणी जावंक शकता.

★ म्हजे जीणेचें झाड : विचारधारा आनी फिरतें प्रदर्शन

ही कार्यावळ सृजनात्मक वैचारीकता, सकारात्मकता, आत्मविश्वास आनी स्वसक्षमता हांकां वाव दिता. ती आमकां आमचीं वैयक्तीक मूल्यां जाणून घेवंक, आमच्या जिणेंत घुस्पल्ले वेगवेगळे आयाम पळोवंक, आनी आमच्या नात्यांची पत आनी जिणेंतलीं जैतां पळोवंक समर्थ करता.

उपक्रम 6 त एका घराब्याचीं वो पंगडाचीं मूल्यां सोदून काडूंक आशीच कार्यावळ मेळटा हाची मात्शी नोंद घेयात.

एकमेवता, व्हडपण आनी सौंदर्य हांचें प्रतिनिधित्व करपी झाडाचें प्रतीक वापरून, परस्परावलंबना वांगडा (मूलतत्वां आनी जिणेच्या बाकीच्या अवस्थांच्या बाबतींत) आनी निरपेक्ष दिवप (प्राणवायू, आसरो, अन्न, सावळी, सुगंध बी) हांचेसैत तांच्या वैयक्तीक आनी समाजीक मूल्यांच्या 'सोदाच्या प्रवासांत' वांगड्यांक वाट दाखोवप जाता.

शांत संगीताचे फांटभुंयेर संयोजक वांगड्यांक, एक झाड तांच्या जिणेचें प्रतिनिधित्व कशें करूंक शकता हाचेर चिंतूंक लायता. एका कागदा कुडक्याचेर (कमीतकमी ए5 आकाराच्या) तांकां झाडाची रूपरेखा काडूंक लायता, तातूंत कांय मुळां, एक कांड आनी 4 किंवा 5 खांदयो हांची भर घालूंक लायता आनी तांतल्या प्रत्येक भागाचें काम मतींत घेवंक लायता (देखीक, मुळां = घट धरून रावप, कांड = आधार, खांदयो = वाढ, तोल).

विवेचन सकल्या भशेन आसूंक शकता...

“झाडांच्या मुळांविशीं चिंतात – तीं खोल वतात आनी झाडाक वाडचेखातीर बुन्याद घडयतात – तीं तांकां एका जाग्यार धरून दवरपी ... तुमचे जिणेची बुन्याद कितें ... तुमचे वाडीक आनी विकासाक थीरता दिवपी ... (देखीक, ती आशा आसूं येता). तुमच्या झाडांच्या मुळांमदीं तो गुण बरयात...

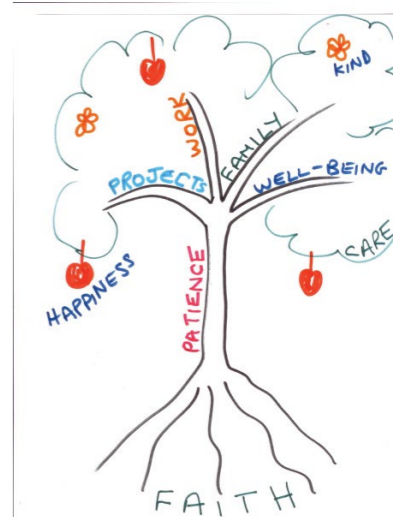
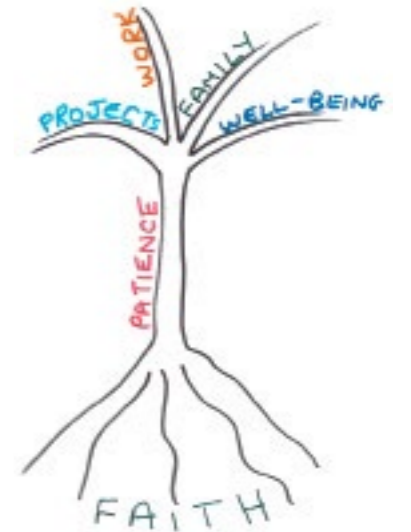
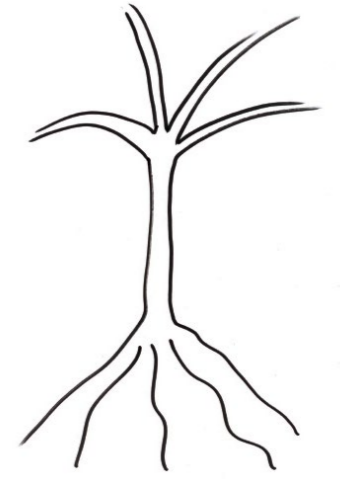
आतां कांडाविशीं चिंतात – तें सगल्या झाडाक आधार दिता आनी पानांक मळबावटेन उबारता ... तुमचो खंयचो गूण तुमकां आधार करता आनी जिणेंत बळगें दिता...

खांदयो वेगवेगळ्या दिकांनी पातळटात. त्यो तुमचे जिणेचीं म्हत्वाचीं क्षेत्रां दाखयतात ... देखीक, तुमचो घराबो आनी इश्ट, तुमचें काम, भलायकी, धर्म, आवडी, छंद, येवजण्यो बी...

दर एके खांदये बरोबर प्रत्येक म्हत्वाचें क्षेत्र बरयात.

तुमच्या झाडाचेर पानांची कल्पना करात ... पानां करतात तितलींय कामां आनी दितात तितलेंय मनांत हाडात ... (प्राणवायू तयार करतात, अन्न दितात, आसरो, सांवळी...) तुमच्या एका गुणाची याद करात ... केन्नातरी तुमी दुसऱ्याक दितात तें ... त्या झाडाच्या पानांची रूपरेशा काडात आनी तो गूण लायात...

फुलां झाडाक खेरीत आनी आकर्शक करतात.... तुमचो खास गूण खंयचो? एका फुलाचें चित्र काडात आनी तुमकां खेरीत थारावपी गूण ताका लायात.

कांय फळां लायात...हीं तुमचें जैत आनी येस...तुमी करतात तें बरें करूंक तुमचो खंयचो गूण मदत करता?
हें एका फळा म्हऱ्यांत बरयात....

एका झाडाक जीवनसत्व कशें मेळटा ... वत आनी पावसाक लागून ... तुमचे जिणेंतलें वत कितें (!)...
सूर्याचें चित्र काडून हो गूण म्हऱ्यांत बरयात.

पावस तुमचेखातीर खंयचो गूण सांगता? ... तेंय मात्शें बरयात.”
कांय फळां लायात ... हीं तुमचें जैत आनी येस ... तुमी करतात तें बरें करूंक तुमचो खंयचो गूण मदत करता:

“झाडाम्हऱ्यांत कांय उपाशी कीटक पानां, फुलां आनी फळां खावंक तयार आसात ... तुमचेखातीर हें कितें आसूं येता तें चिंतात... तुमचे जिणेंतले कीटक कोण ... तुमकां तुमचे क्षमते प्रमणे वाडूंक आनी फळफळूंक दिना अशें कितें आसा ... (तें भायलें कितेंय आसूं येता वो ती घडये नकारात्मक प्रवृत्ती जांव संवय आसूं येता...)हो कीटक आनी ताचेकडेन तुमी जोडटात ती प्रवृत्ती झाडाम्हऱ्यांत काडात ... (प्रामाणीक रावात!).

नशीबान हांगा कांय कीटनाशकां उपलब्ध आसात ... तुमच्यांनी कितें करूं येता, जावं ताका ना करपाखातीर खंयचो गुण तुमच्यांनी वापरूं येता...” (कोण आळशीपणां ना करचेखातीर उत्साह वापरूं येता, दुसरो, ताण उणो करचेखातीर आपल्याक मात्सो चड वेळ दिवपाचें थारायता, अशें जायतें...)

झाड पूर्ण जातकच वांगड्यांक तांच्या जिणेच्या झाडाक पळोवंक सांगप आनी चितूंक लावप, तांची जीण आनी व्यक्तीमत्व मूल्यांक लागून कशें घडलां तें.

फिरतें प्रदर्शन

संयोजक मागीर एक फिरतें प्रदर्शन आयोजीत करता. वांगडी वाटकुळेच बसतात. जण एकलो आपलें झाड आपले उजवे वटेन बशिल्ल्याकडेन दिता. सगले तें पळोवंक मात्शें रावतात, मागीर प्रत्येकान प्रत्येकाचें झाड पळोवन जातासर फुडें फुडें दीत रावतात. शांततेंत वो शांत संगीतांत प्रदर्शन चलता.

मात्शें पंगडाची गरज पळोवन कार्यावळ घेयात (सामक्या ल्हान भुरग्यांक सुर्वेक झाडाची साधी रूपरेशा काडून दिवची पडत).
मात्शीं सृजनशील जायात!

वेळ: 20-30 मिण्टां, ल्हान व्हड पंगडा प्रमाण

Teachers reflecting on The Tree of my Life, ORT/SEN Hann Village Kindergarten, Senegal

Painting: Patrick Nereus, Cameroon

Drawing: Miss Sampada Vijay Shelar (13 years), Indian, living in Oman

ब) दुसऱ्यांमदल्या गुणांचें मोल वळखप

संयोजक नामनेच्या, जावन गेल्ल्या वो आतांच्या व्यक्तीमत्वांचो जे उबन्तुचो खरो अर्थ आनी मुळांत आशिल्ल्या मूल्यांचें प्रात्यक्षीक दाखयतात, तांचो उल्लेख करूंक शकता.
देखीक मुखार सांगल्यात तीं मनशां तांचो कळवळो आनीक, रंग जात आनी धर्माच्यो वण्टी मोडपाच्या वावरा खातीर तांच्या यत्नांक लागून सदांच याद उरतलीं:

नेल्सन मंडेला, दक्षीण आफ्रीकेचो आदलो राष्ट्राध्यक्ष, वर्णभेदाविरुद्धच्या मुक्तीलढ्यांतल्या लढवऱ्याचे भूमिकेक लागून 27 वर्सां बंदखणींत उरूनय ताणीं आपलो अभिमान आनी धैर्य वगडायलेंना. तशेंच आपले संस्कृतायेतलो आदर, माफी आनी जुळोवन घेवपाची वृत्ती ताणें केन्नाच सोडलीना.

मदर तेरेसा, एक अल्बानाची कॅथलीक नन, भारतांतल्या गरीब, दुयेंत, अनाथ आनी मरणासन्न लोकांक मदत करचे खातीर तिणें आपली जीण समर्पित केली. तिच्या मानवतावादी कामाक लागून तिका नोबेल पुरस्कार मेळ्ळो. तिची, तिची लागणूक, दया आनी निरपेक्ष प्रेमाक लागून तुस्त जाता.

अब्राहम लिंकन, यूएसए चो आदलो अध्यक्ष, ताणें अमेरिकन नागरी युद्धांत, सहकार्य आनी एकवट हातूंत विरोधी पक्ष नेत्यांक एकठांय हाडून अमेरिकेचें नेतृत्व केलें. तो अपलीं प्रामाणीकपणां, इमानदारी आनी चिकाटी हांचेखातीर प्रसिद्ध आसा. ताणें गुलामगिरी ना करून स्वातंत्र्य आनी स्वाभिमान जागयलो.

महात्मा गांधीन, गरिबी उणी करूंक आनी धर्मीक आनी वांशीक समजीकाय राखून दवरूंक देशभरांतले चळवळीचें नेतृत्व केलें. ताणें अहिंसा आनी शांतीपूर्ण विरोध हांचो, एकवट आनी सुमेळ मेळोवचेखातीर आपलें अस्त्र कसो वापर केलो. ताचें धैर्य, साधेपणां आनी निग्रह हांचेखातीर तो सदांच याद उरतलो.

महामहीम राणी नूर, जॉर्डनची राणी, अरेबीक भाशेंत तिच्या नांवांचो अर्थ उजवाड. सदांच गरीबी, संघर्ष प्रतरोध आनी पुनर्निमाण, शस्त्रास्त्रबंदी, स्थलांतरीत, अरब पाश्चिमात्य संबंद अशा ध्येयांक अविरत पाठिंबो दिता. राणी नूर आनी नेल्सन मंडेला युनायटेड वर्ल्ड कॉलेजीचीं अध्यक्ष आनी अवैतनीक अध्यक्ष म्हणून शांती आनी आंतरराष्ट्रीय समजीकाय हांचें संगोपन करूंक एकठांय येतात.

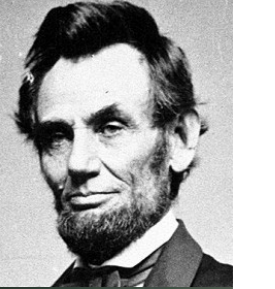
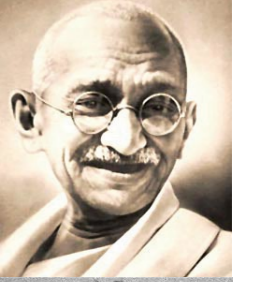
वांगरी माथाय, केनयाची, तिणे हरित पट्टो चळवळीचो पायो घालो. तिचो भर झाडां लावप, पर्यावरण राखप आनी अस्तुरेचे हक हांचेर आशिल्लो. 2004 त ती पयली आफ्रीकेची बायल अध्यक्ष जाली आनी नोबेल पुरस्कार मेळोवपी पयली पर्यावरणवादी जाली.

चिंतन: ज्या लोकांनी आमकां प्रेरीत केलां

मुखावयले चिंतन वांगड्यांक, ज्या मूल्यांनी हया आनी बाकीच्या आदर्श व्यक्तीमत्वांक वाट दाखयली त्या गुणांचें मोल वळखूंक आनी आपलेमदल्या तशेचतरेच्या गुणांचो अणभव घेवंक मदत करतलें.

विवेचन:

“ज्या मनशान आपल्या गुणांनी तुमचेर प्रभाव घाला अश्या मनशाक मर्तीत हाडात ... कोणतरी तुमी मनापसून मानतात ... तो एक प्रसिद्ध मनीस आसूं येता ... हयात वो गेल्लो – वो तो तुमचे जिणेंतलो एक साधो मनीस आसूं येता ... तो मनीस तुमचे फुडें आशिल्ल्याचें चिंतात ... तुमकां प्रेरीत करपी ताचे गूण वो लक्षणांविशीं चिंतात ... हांतले दोन किंवा तीन बरयात.”
वांगडी आपल्या चिंतपाचर जोडया जोडयांनी भासाभास करतात, उपरांत सगल्या पंगडाक प्रतिक्रिया दितात.

सृजनात्मक कार्यावळी

मुखावयल्यो कार्यावळी आमकां दुसऱ्यांमदले गूण वळखूंक आनी तांचें मोल जाणूंक आनी खेळीमेळीचें नातें जोपासचे खातीर आमचेमदले गूण वापरूंक मजत करतात.

★ गुण कार्डां भित्ती पत्रकां, नाटकुलीं

ही कार्यावळ सर्जनशीलता, उत्साह आनी तोखणायेक प्रोत्साहन दिता आनी वेगवेगळ्या गुणांचें मोल समजुपाची तांक वाडयता. कांय फळां लायात ... हीं तुमचें जैत आनी येस ... तुमी करतात तें बरें करूंक तुमचो खंयचो गूण मदत करता:

फाटल्या पानावयले विचारधारेक धरून वांगड्यांक दुसऱ्यांमदलो चडांतचड आवडिल्लो एक गूण घेवन ताचेर मिनीटभर चिंतूंक लायतात आनी उपरांत आपलेभितर तीं लक्षणां सोदूंक सांगतात.

फाटल्या पानावयले विचारधारेक धरून वांगड्यांक दुसऱ्यांमदलो चडांतचड आवडिल्लो एक गूण घेवन ताचेर मिनीटभर चिंतूंक लायतात आनी उपरांत आपलेभितर तीं लक्षणां सोदूंक सांगतात.

जशें जण एकल्याचें कार्ड करून जाता, ते ल्हवूच उठून तें कार्ड ते चडशे वळखनात ताका दितात.

एका फाटल्यान एक ल्हानसो पंगड वेंचून काडिल्लो गूण दाखोवंक एक भत्तीचित्र वो चित्र रेखूंक शकता.

दुसऱ्यो तरा: कितेंय गद्य काणी/ पद बरोवन वो एक नाटकुलें/ रेखाचित्र/ मूकनाट्य करून तो गूण दाखोवंक शकतात. सर्जनशील जायात.

साहित्य: कार्ड, रंगीत पेनां, बारीकसारीक वस्तू.

वेळ: 10 ते 30 मिण्टां

Painting: Patrick Nereus

Creative ways to express the values of happiness, love and unity

★ खामसुत्री बावल्यो

ही कार्यावळ विस्वास, समजीकाय, अंतर्दृष्टी, आत्मविस्वास, काळजी, एकाग्रता, विनोदबुध्दी आनी उतरां विरयत संपर्क वाडोवंक उपकरता.

जोडयानीं काम करीत, वांगडी एकलो खामसुत्री बावली आनी दुसरो सुत्रधार अशी कल्पना करतात. सुत्रधार त्या त्या भागांक बांदिल्लीं कल्पनीक सुत्रां हालोवन बावलेचे हात, भुजां, तकली, पांय हालयता.. बावली सुत्रधाराच्या हालचालींच्या निर्देशांक प्रतिसाद दिता. सुत्रधार बावलेच्या प्रतिसादाक संवेदनशील आशिल्ल्यान बावलेचे खंयचेच हालचालीचेर जोर करिना. कांय मिणटांनी ते भूमिका बदलायतात.

एकदां दोगांयमदीं विस्वास आनी समजीकाय जमली म्हण्टकच ते तांच्या हालचालींनी अदीक 'साहसी' जातात.

कार्यावळी उपरांत वांगडी प्रतिक्रिया दितात.

वेळ: 10 मिण्टां

★ सोद प्रकल्प

नामनेच्या वैश्वीक फुडाऱ्यांचो एक पंगड, ज्याका 'द एल्डर्स' म्हण वळखतात, तांणी 'मानवतेचे सामाईक हितसंबंद' जोपासूंक हातांत हात घाल्यात. तांची कल्पना साधी आशिल्ली. एका वाडट्या परस्परावलंबी जगांत - एका वैश्वीक जगांत -स्वावलंबी जाण्ट्यांचो एक ल्हान, समर्पीत पंगड जागतीक समस्या सोडोवंक आनी मनशाचें दुख सोपें करूंक शकत? प्रेरणेखातीर तांणी जंय जाण्टे चडशे शाणेपणान बिरादरींतलीं झगडीं सोडोवंक मजत करतात त्या पारंपारीक समाजांनी पळयलें. (स्रोत आनी संदर्भ पळयात)

ते म्हळ्यार:

मारट्टि अहत्तिसारी, कोफी अन्नान, इला भट, लखधर ब्राहिमी, ग्रो ब्रुडलेंड, फेरनादो एच कारदोसो, जिमी कार्टर, ग्रासा मार्टिन्स माशेल, मॅरी रोबिन्सन, डेस्मंड टुट्टू, माननीय जाण्टे : ऑग सॅन सू की आनी नेल्सन मंडेला

ह्या नामनेच्या फुडाऱ्यांविशीं ते कितें जाणात तें सगल्या वांगड्यांक, एकमेकांक सांगूंक लावं येता. उपरांत अर्थपूर्ण भासाभास जावं येता. (राजकीय व्दिमत वगळून मूल्यांचेर, आनी तांच्या समाजहिताच्या विक्रमांचेर आधारीत भासाभसेक उर्बा दिवप शाणेपणांचें जातलें.)

जंय वांगडी विद्यार्थी आसतात, संयोजकाच्यान तांकां ह्या वो दुसऱ्या खंयच्याय आदर्श व्यक्तीमत्वाच्या कामाचेर वो दाखयिल्ल्या मूल्यांचेर वैयक्तीक सोद प्रकल्प करूंक लावं येता.

देखीक, जॉर्डनची महामहीम राणी रानिया, तिणे आंतर-संस्कृतायेच्या लोकांमदीं, चड करून तरनाट्यांमदीं भासभास घडोवन हाडून वेगवेगळे विस्वास आनी संस्कृतायेमदीं सामंजस्य घडोवन हाडूंक ओपून घेतलां. युनिसेफाचो राजदूत म्हणून ती राष्ट्रां राष्ट्रां मदल्या कळवळो, परस्पर आदर आनी सहनशक्तीक उर्बा दिता. आनी दुर्बल घटकांच्या मजतीखातीर अविरत यत्न करता. राणी रानिया आपल्या जागतीक संपर्कजाळांत कल्पनांची देवाण-घेवाण करूंक इंटरनेटाचो बरो उपेग करून घेता.

Puppets and puppeteers

Street boys develop trust and concentration

'म्हाका खात्री आसा, जर आमी एकत्रीतपणान तातूंत विस्वास दवरतात जाल्यार आमच्यांनी गरिबीमुक्त जग निर्माण करूंक जाता. ...एक मनीस ह्या जगांत जल्माक येता तो आपलीच न्हय तर सगल्या जगाची काळजी घेवंक समर्थ आसता. ग्रॅमीनान म्हाका मनशाच्या सर्जनशीलतेत अपार श्रद्धा दिल्या ताकालागून हांव विस्वास करतां की मनीस गरिबी आनी भुकेचें दुखक भोगूंक जल्माक येवंक ना.'

मुहम्मद युनुस,
संस्थापक, ग्रॅमीन बँक,
नोबल पीस लोरिएट 2006

उपक्रम 3 - उबन्तु आनी समाज

समाजांत कार्यरत आशिल्ल्यो उबन्तुचीं मूल्यां दाखोवपी देखी दिवन हो उपक्रम अशें करूंक सोदता:

- आमी समाजाचे घटक म्हणपाची भावना रुजवप
- समाज एखाद्रे व्यक्तीक कशी मजत करूंक शकता
- समाजाखातीर आमचें वैयक्तीक योगदान आनी जापसालदारकी वळखप

उबन्तु हें उतर झुलू झोशा उतर उमन्तु हाचेवयल्यान घेतलां. उमन्तु – एक मनीस.

तें अगत्य, दानत आनी दुसऱ्यांविशींचो आदर ह्या मूल्यांक वेगायता. उबन्तु आसप म्हळ्यार दर एका व्यक्तीच्या गुणांक वळखप. तुज्यांत आनी म्हज्यांत आशिल्लें देवत्व मान्य करप - आमचें देवत्व - जें प्रत्येक मनशांतली पवित्र गजाल. ती आमी अध्यात्मिक जीव आनी एका कुटुंबाचे घटक आसात हाची व्यक्त जावं अव्यक्त जाणविकाय.

जेन्ना आमी आमच्याच अस्तित्वाचें पावित्र्य आनी आमचे भितरलो नीज गुण वळखतले, आमचो आमचे घराब्याचेर, मित्रांचेर वांगड्यांचेर आनी आमी रावतात त्या समाजाचेर सकारात्मक प्रभाव पडटलो.

अ) दुसऱ्यांक म्हज्या अस्तित्वाचें मोल आनी म्हाका समाजाचें मोल

दक्षीण आफ्रिकेंत उकुसिया म्हण एक परंपरा आसा. एका गांवच्या एका घराब्यान नवें लग्न जावन गावांत येवपी जोडप्याक एक गाय आनी एक बैल उश्णो दिवंक जाय. ती जोडी परती घेवचे पयलीं तांकां एक पाडूक जावन तें व्हड जावचें पडटा. मागीर तें पाडूक नव्या जोडप्याकडेन उरता आनीक तांकां आपलें स्वताचें बीज भांडवल आनी प्रतिष्ठा मेळटा. ही आपसांतली फायदेशीर देवाण-घेवाण कनवाळूपणांचेर आधारीत आसा. तेचबरोबर हाचेफाटल्यान प्रतिसादाची अपेक्षा आनी एकत्रीत समाज घडोवंक आस्पत वांटून घेवपाची कल्पनाय आसा.

चिंतन : निरपेक्ष दान

विवेचन:

“कोणाखातीर तरी कितेंतरी खास केल्ल्याची याद करात- कसलीच अपेक्षा दवरिनासतना - कितें मेळ्ळें?... तुमकां कशें दिसलें?... दुसऱ्याक कशें दिसलेंशें दिसता तुमकां?... आतां अशी घटना याद करात जेन्ना तुमकां दुसऱ्यां कडच्यान निरपेक्ष भावनेन कितेंय मेळ्ळां ... तुमकां कशें दिशिल्लें?..

तुमचे विचार मात्शे बरोवन काडात.”

वांगडी उपरांत आपआपले अणभव सांगतात.

‘उबन्तु.... आमचेखातीर तें म्हळ्यार जग खूब ल्हान आसा, आमची जाण खूब मर्यादीत आसा, आमचो हांगचो वेळ दुसऱ्यांच्या खुस्तार चक्ककरून जैत मेळोवंक वगडावंक सामको उणो आसा.

आमकां आतां जिकचेखातीर एकठांय येवन उपाय सोदूंक जाय.’

बिल क्लिंटन, आदलो अध्यक्ष, युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिका

‘दक्षीण आफ्रिकेंत मान खूब म्हत्वाचो कित्याक म्हळ्यार तो जाण्टे आनी नेण्ट्यांमदीं फावो त्यो मेरो घालता. जेन्ना बरोबर काम करपाचें आसता तेन्ना काम करून घेवपी, तें काम, त्या कामांत आशिल्ले मनीस, आनी तुजेखातीर मान आसता. आत्मसन्मान अहंकाराचेर मात करता, जो नाजाल्यार एखादे काम इबाडटा आनी सहकार्यांच्या हातांत हात घालून वता.’

श्रीमती फातीमा डायके, दक्षीण आफ्रिका

सृजनात्मक कार्यावळी

मुखावयल्यो कार्यावळी वांगड्यांक तांच्या समाजांतलीं मूल्यां सोदून काडूंक आनी तांचें मोल जाणून घेवंक, आनी तांकां आपलें योगदान दिवंक मजत करपाचो हेत बाळगिता.

★ चिंतन आनी कलात्मक अभिव्यक्ती: म्हज्या समाजाचीं/ देशाचीं / संस्कृतायेचीं मूल्यां

विवेचन:

“तुमचो समाज संस्कृताय देशाच्यो म्हणी काणयो वो पदांविशीं चिंतात ... तुमच्या राष्ट्राच्या महान व्यक्तींविशीं - जावन गेल्ली वो आसा ती - चिंतात...”

तुमी मानतात त्या आनी जांकां लागून तुमकां त्या देशाचो म्हणून घेवंक गर्व दिसता अशा गुणांची एक वळेरी करात.”

संयोजक तांणी सोदून काडिल्ले गूण सांगूंक लायता आनी फ्लिपचार्टाचेर बरोवंक सांगता म्हण्टकच पंगड तांच्या समाजांत आनी देशांत आशिल्ले भरमसाट गूण समजूंक पावतात.

उपरांत, ल्हान ल्हान पंगड करून तांकां एक नवो बावटो करूंक, राष्ट्रगीत करूंक, वो तांच्या देशाचीं मूल्यां दाखोवपी एक भित्तीपत्रक करूंक 10 मिणटां दिवप जाता.

प्रत्येक पंगड मागीर आपलें काम सगल्या पंगडाक दाखयता.

Values of Cameroon!

जगभरच्यो शाणेपणाच्यो म्हणी आनी उतरां

तकिपर बिच चे मेलोलजिंगे मा: उजो पेटयनात तांकां हरोवप सोपें(तो समाज बळिश्ट आसता जो आपले मदलीं झगडीं सोडोवंक - शेकोटे भोंवतणीं - एकठांय जमता). तुजेन, केनया

मिकोनी मिंगी काझी हाबा:- तुजें सहकार्य बाकीच्यांक सहकार्यान वागूंक प्रेरणा दिता. स्वाहिली पूर्व आफ्रिका नालुकोलेकेजागा सोंदा वालोला ल्वाला: हावें नखेत्रांक बोट दाखयलें आनी तुमी पळयलें तें फकत म्हजें बोट आशिल्लें. सुकुमा, तांझानिया

औदार्य म्हाका तें दिना ज्याची गरज म्हाका तुमचेपरस चड आसा, पुण म्हाका तें दिता ज्याची म्हजेपरस तुमकां चड गरज आसा. खलील जिब्रान, लेबेनॉन

पयले दीस तुमी मेळटात तेन्ना तुमी इश्ट आसतात, दुसरे दीस मेळटात तेन्ना भाव आसतात. अफगाणिस्तान खंयच्याय मनशाचें जोतें घालून दोन म्हयने भोंवले बगर त्या मनशाची परिक्षा करूनाकात. भारत

दोन कान आनी एक जीब आशिल्ल्यान आमी उलयतात ताचे परस दुपेटीन आयकूंक जाय. टर्की तीग जाणांनी एकमेकांक मजत केली जाल्यार स जाण, वेगवेगळे करूंक शकतात तितलें करूंक शकतले. स्पेन

पैस वचून उजवाती लावचे परस घरांत कनवाळू जायात. चीन

हांव इश्टागत करतां तेदेवेळार हांव म्हज्या दुस्मानांक ना करिना?. अब्राहम लिंकन यूएसए

आमच्या तंत्र गिन्यानान आमच्या मनीसपणाक फाटीं घालां. आल्बर्ट आइनस्टायन, जर्मनी

दुसऱ्यांनी आपल्याक करूं नयेशें दिसता तें तांकां करूं नाकात. कन्फ्यूशियस

★ चिंतन: कित्याक लागून बरो समाज घडटा?

विवेचन:

तुचो समाज / शेजार / वांगडी हांची कल्पना करात ... तांकां एकठांय दवरपी मूल्यां खंयचीं?... तुमच्या समाजांत सुधारणा घडोवन हाडचे खातीर तुमी कसलें योगदान दिवंक सोदतात?..

तेदेवेळार वांगडी ल्हान ल्हान पंगडांनी आपले आणभव आनी प्रेरणा हांची देवाण घेवाण करतात.

ब) समाजीक जीण: लागणूक आनी जापसालदारकी विकसीत करप

एक म्हण्णी आसा : 'एका भुरग्याक वाडोवंक एक गांव लागता'. आदले काळांत (आनी कांय बाबतींत आतांय बी) जण एकल्याक - फकत मावशी, काका आनी नातेवायिकांक न्हय - प्रत्येक भुरग्याक वयर काडटना ताका प्रोत्साहन दिवप जावं ताका सुधारपाचो हक आसतालो. आवय बापायची भूमिका फकत आपल्या भुरग्यांपुरती मर्यादीत नासताली. उपाशी भुरग्याक सदांच जेवण दितालीं आनी दारान कोणय अनाथ भुरगें आयल्यार ताका घराब्यांत घेवन आपलेंच कशें मानप जण एकल्याचें कर्तव्य आसतालें. वृद्धाश्रम नासताले, जावं अनाथाश्रम जावं रस्ताद भुरग्यांचो सिलसिलो नासतालो; जमीन वो मालमत्तेची 'मालकी' ही कल्पनाच अस्तित्वांत नाशिल्ली.

"आदले काळांत, सगलो समाज उत्सव आनी दुख्ख वांगडाच करतालीं. लग्नांक आपोवपाची गरज नासताली.- तू आपसोच वतालो. तशेंच गावांत कोणय मेल्यार जण एकलो मेल्ल्याच्या नात्यांतल्या बरोबर सहानुभूतीन दुख्खांत सहभागी जावंक येताले आनी तीं सांवरीसर तांकां एकटीं सोडीनाशिल्लीं.

... **लेटसेमा** सदांच आमच्या समाजाचो भाग आसा. म्हाका म्हजें शेत कसपाची गरज आसत जाल्यार सगलो गांव आधाराक येता.- हांव फकत जेवणखाण आनी पियेवंक दितां आनी जण एकलो खुशाल आसा म्हणपाचें पळयतां. कांय दिसां उपरांत दुसऱ्याक ताचें शेत कसपाची गरज पडटा. तो लेटसेमा आपयता आनी आमी सगले थंय वतात. अशेतरेन सगल्या गावांचें काम जावन पडटा."

श्री. पिट्सो मोन्तवेदी, दक्षीण आफ्रिका

"लागणूक विकसीत करूंक समाजाचेर आदारिल्लो उद्यान प्रकल्प: लंडनात कांय शारांभायर समाजकटक वृत्ती एक समस्या जावन बसल्या. ही समस्या सोडोवचेखातीर त्या समाजान जंय वाजेल्ले आनी हिंसक प्रवृत्तीचे तरनाटे बसताले ते सुवातेर एक बाग वसयली. नगरपालिकेन पोतयो भरून माती आनी झोपां दिलीं आनी कितें कितें रोवपाचें आनी कोणे खंयच्या कामाची जापसालदारकी घेवपाची तें थारावंक समाज - कांय तवनास धरून - एकठांय आयलो. समाजाची उमेद वाडली आनी आतां उद्यान जाल्ले ते सुवातेर तवनास पोरानी हुमकळपाचें सोडलें. शेजारी एकमेकांकडेन उलोवंक लागले आनी समजीकाय आनी इश्टागत जावंक लागली ... ते जरी नकळो आसले तरी तें उबन्तुचें काम आशिल्लें!"

श्रीमती शेलाघ मूर्स,यूके

चिंतन आनी भासाभास

संयोजक वयल्या देखीचेर मंथन करून, भासाभास करपाचें आवाहन करून आनी आपल्या स्वताच्या समाजीक जीणेंतल्या अणभवांकडेन ताचो संबंध जोडूंक सांगता इंटरनेट वर्गणाचे देखीक 'फेसबुक', 'ट्वीटर' आनी बाकीचें समाजीक जाळ, फायदे आनी लुकसाण.

' आमच्या आवय, बायल, भयण आनी फुडारी ह्या भूमिकेंतल्यान वतना आमी कोणाच्याच दुख्खाच्या बाबतींत अलिप्त रावंक फावना. आमकां कोणच अनवळखी आसूंक फावना. आमच्या सगल्यांचेर परिणाम जावंक जाय आनी आमी एडस आनी दुख्खा विरुद्धच्या झुजांत निरंतर आदार दिवंक जाय. मोगाळ भयणीनो, हें आवयपणाचें आव्हान आमी घेवंक जाय.'

मॅडम चान्तल बिया, फर्स्ट लेडी ऑफ केमरून, फावंडिंग प्रेझिडंट, आफ्रिकन सिनर्जी

First ladies of Africa, 2009

आफ्रिकन सिनर्जी ही एक गैर सरकारी संस्था तातूंत आफ्रिकेंतल्यो आदल्यो आनी बाकीच्या देशांतल्यो धरून आफ्रिकेंतल्यो 15 फर्स्ट लेडीज आसात. तांचें ध्येय शांतीक योगदान दिवप आनी चलयांचें मानसीक आरोग्य सुधारूंक, एडसाची धाम उणी करूंक आनी शिक्षणाक बळगें दिवंक आपल्या स्थानाचो वापर करून आफ्रिकेंतल्या झगडीं आनी आपत्कालाच्या बळींचें दुख्ख उणें करप हें आसा.

...उबन्तु 'विस्तारिल्ल्या घराब्यांत' कार्यरत...हांगा आफ्रिका खंडांत!

सृजनात्मक कार्यवळ

★ 'कागदाचे मनोरे'

ही कार्यावळ सांघीक कार्य, उमेद, एकवट, तोखणाय, जापसालदारकी आनी बाकीच्या मूल्यांक उर्बा दिता. तें सर्ती परस सहकार्याची कड घेता.

चार वो पांच जाणांच्या पंगडांत 4ए चे 10 कागद आनी अर्द मीटर (चड न्हय) चिकटपट्टी दिवन तांतल्यान कसलेंच आयद वो आनीक कितेंय वापरिनासतना एक इमारत बांदूंक 20 मिण्टां वांगड्यांक दितात. संयोजक वांगड्याक सांगता, की तांच्यो इमारती खूबशा गजालींवेल्यान पारखप जातल्यो. देखीक, उंचाय, थीरताय, आंखणी, सुंदरकाय आनीक सांघीक काम बी.

वेळ सोंपतकच सगल्यो इमारती एका प्रदर्शन मेजार दवरून परिक्षकांक निकाल सांगपाची विनंती जाता. परिक्षकाक पयलींच प्रत्येक घडवणेंतलें खाशेलेंपण सोदूंक सांगिल्लें आसता. म्हण्टकच प्रत्येक घडवणेच्या यत्नाक बक्षीस मेळटलें - देखीक चड ऊंच, चड थीर, सुंदर रचना, चड नीज, चड सर्जनशील, चड सुंदर, सगल्यांत बरें सांघीक काम बी. एक ल्हान भेंटवस्तू, जशी मिठाय, प्रत्येक पंगडाच्या प्रत्येक वांगड्याक प्रमाणपत्राबरोबर (देखीक, गुण कार्ड) दिवप जाता. अशेतरेन परिक्षक प्रत्येक पंगडाक वळखता आनी प्रत्येकाच्या खेरीत योगदानाक तोखेता आनी सगलेकडेन सर्तच गरजेची नासता वो कांय बाबतींत जायशीय नासता हें दाखोवन दिता.

जण एकल्याक आपल्या पंगडाकडल्यान बरें काम जावचेखातीर पंगडाबरोबर काम करून ताचें वैयक्तीक पातळेवयलें बऱ्यांतलें बरें काम करूंक उर्बा दिवप जाता. अशेतरेन जण एकलो जैतवंत जाता!

बदल:

- पंगडाक मोन्यांनी इमारत करूंक सांगूंक जाता
- पंगडाक वाळवंटांत थंड उरपासारख्या घराची रचना करूंक लावप
- शाळा/महाविद्यालयांनी तंत्रगिन्याच्या सत्रांत बांधकाम, सामान, थीरता,बी हांचेकडेन संबधीत विशयांत ही कार्यावळ वापरूं येता...

सर्जनशील जायात!

सामान: प्रदर्शनी मेज

4 / 5 जाणांचे पंगड 4ए चे 10 कागद (वापरिल्ले वो पन्ने आसूं येतात), एक मीटराची चिकट पट्टी.

जण एकल्याक प्रशस्तीपत्रक (देखीक गुण कार्ड) आनी बक्षीस (देखीक, मिठाय)

वेळ: सुमार 40 मिण्टां

'मेकिंग थिंग्स टुगेदर-व्हायट टावर्स' कार्यावळींतल्यान घेतिल्ली कार्यावळ 'व्हिजन ऑफ बेटर वर्ल्ड' हे कार्यावळींत घेवंक जाता (संदर्भ आनी स्रोत पळयात).

Kuwait towers

Team work in Cameroon

Indian children create a colourful rocket

Scouts in Oman share ideas

Scouts in Oman share ideas

उपक्रम 4 - उबन्तु आनी भितरल्यान जोडिल्लें आसप

हया उपक्रमांत संयोजक वांगड्यांक एकट्या कडेन आनी बाकीच्यांकडेन मेळून मिसळून रावपांतली संवेदना सोदून काडून अणभवूंक, सैमीक जगाकडेन आनी पुराय मनीस कुळयेकडेन जोडिल्ल्याची आनी परमात्म्याचो भाग आशिल्ल्याची जाणविकाय सोदूंक आनी अणभवूंक उर्बा दिता.

“म्हजे नदरेन उबन्तु म्हळ्यार कार्यरत अध्यात्म. तें आमकां आमची 'आस्तित्वाची' पातळी पळोवंक उपकरता. आमची लोकांकडली देवाण घेवाण - आनी पुरातन काळांत सैमाकडेन - आमचो खरो सभाव आमचेर परावर्तीत करता. तें आमच्या आत्म्याचो एक हारसो, जसो आमी आमच्या बाह्य रूपाखातीर हारसो वापरतात. दक्षीण आफ्रिकेंत / लेसोथो त सगल्यांत व्हडलीं परबीं म्हळ्यार 'पेलो या हाओ ए त्श्वेड' आणकार 'तुजेकडेन धर्वें काळीज आसा' हाका सत्वाचें / अस्तित्वाचें अत्युच्च रूप समजतात. दुसऱ्यांकडेन आनी सैमाकडेन देवाण - घेवाण करतना काळजाची शुद्धता आनी नितळसाण अशेतरेन ताचें वर्णन करून. जेदेवेळार मनशां प्राणीमात्राची प्राणीमात्राकडेन देवाण घेवाण कशी पळयतात तेन्ना परिणाम मेळटा.”

श्रीमती लेफुमा मोकेथी, दक्षीण आफ्रिका

चिंतन

अ) सैमाकडेन जोडिल्ली भावना

तुमी एका सुंदर जाग्यार, तुमकां आसूंक आवडटलें ... जंय तुमकां निर्धास्त दिसता ... अशा जाग्यार आसात अशी कल्पना करात ... देखीक एका झाडामुळांत वो तळ्यादेगेर ... दोंगरा तेंगशेर ,जावं सूर्योदय नाजाल्यार सूर्यास्त पळयतात ... तो देखाव तुमचे तुमकां वर्णन करात ... तुमी परिसराकडेन जोडिल्ल्याची जाणविकाय येवंक दियात, परिसराचो अविभाज्य घटक ...कशें दिसता तुमकां...

ब) दुसऱ्यांकडेन जोडिल्ल्याची जाणविकाय

तुमच्या जीणेंतलो एक वेळ वो खीण याद करात जेदेवेळार तुमकां आपूण आपल्या घराब्याचीं, इशटांची, बिरादरी जावं सगलें मनीसपणाचो आशिल्ल्याचें जाणवलें. तुमकां तुमी एकटीय दिसतात आनी तेच बरोबर बाकीच्यांबरोबर जोडिल्लीय दिसतात ... तुमी खंय आशिल्लीं ... परिस्थिती कशी आशिल्ली...तुमचे विचार आनी भावना कशो आशिल्ल्यो ... तुमी खंयच्या खाशेलो गुण वो गुणवत्तेच्या सान्निध्यांत तुमी आशिल्लीं जाणें सुमेळ आनी परस्परावलंबनाची जाणविकाय तुमकां दिली.

अ आनी ब चिंतना उपरांत वांगडी जोडयो करून वो ल्हान ल्हान पंगड करून आपले अणभव, कल्पना हांचेर उलयतात. तांच्यानी आपल्यो भावना उक्तावंक एक प्रतीक चिन्ह चित्र काडूंक जाता.

‘आमी सोदाच्या एका नव्या युगाच्या सुर्वेक आसात, एक युग जें आमकां मुक्तपणान जोडटना आनी आमी स्वताक आनी आमच्या शेजाऱ्यांक परतून वळखतना पळयता.’

जोर्डनची राणी महामहीम रानिया

‘उबन्तु चडकरून, तुका एकोडेपणांत मनीस म्हण अस्तित्व नासता त्या वस्तुस्थितीविशीं उलयता. तें आमच्या अंतर्गत संबंदांविशीं उलयता. तुमी तुमचेपुरते मनीस नासतात आनी जेन्ना तुमचे कडेन हो गुण आसता - उबन्तु - तुमकां औदार्या खातीर वळखप जाता. आमी परत परत फक्त एक व्यक्ती म्हण आमचो विचार करतात, एकामेका पसून अलिप्त, जंय तुमी जोडिल्लीं आसात आनी तुमी कितें करतात ताचो सगल्या जगाचेर परिणाम जाता. जेन्ना तुमी बरें करतात, तें पातळटा, तें सगल्या मनीसपणाखातीर आसता.’

रेन्हरंड डेस्मंड टुटू, दक्षीण आफ्रिका

सर्जनशील कार्यावळी

हयो कार्यावळी आमकां आमची एकमेकांकडेन आनी सैमाकडेन अंतर्गत जोडण अणभवूंक मजत करतात.

★ उबन्तु नाच आनी गायन

गायन आनी नाच जवळीक, सुमेळ, आनंद आनी सुस्थितीची संवेदना निर्माण करता. (ही कार्यावळ संस्कृतायेप्रमाण करूं येता.)

वांगड्यांक संगीताचेर सोंप्या लयींत नाच करूंक लावप (देखीक बॉब मरलेचें 'वन लव्ह') जावं कोणाच्यानय सगलीं बरोबर म्हणूंक शकतात अशें एक पारंपारीक वो लोकप्रीय गीत सुचोवं येता. जण एकलो आपलेभशेन नाचता आनी भोंवतणीं फिरत निमाणें एकमेकांक मेळटा, ते ताळमेळ साधतात दुसऱ्याच्या हालचालींकडेन जुळोवन घेतात, एकवट आनी आनंद हाडीत.

आपसोच जण एकलो रांगेंत नाचता आनी हात मुखावयल्या मनशाच्या खांदार दवरता (कोंगा नाच). जण एकल्याची हालचाल खेरीत तरीकय पगडाच्या एकंदर लयींत भर घालता.

Values educators dance the conga

★ मूक पासय: सैमाकडेन जोडत

ही कार्यावळ वैयक्तीक चिंतनाक आनी स्ववलंबनाबरोबर परस्परावलंबना कडेन समतोल राखूंक उर्बा दिता. ती आत्मविश्वास, स्वाभिमान आनी मूल्यांकनाचो गूण वाडयता.

पंगडाची घडण आनी उमेदीचेर अवलंबून वांगड्यांक मूक पासय मारूंक सांगता, एकट्यान वो इश्टाबरोबर जो उलयनासतना रावप मान्य करतलो ... बागेंत, लागींच्या एका पार्कांत वो भायर वचप शक्य नासल्यार बल्कांवार नाजाल्यार जनेलांत कांय वेळ काडूंक सांगतात. संयोजक तांकां तांचेभशेन सैमीक जगाकडेन जोडून घेवंक सांगता (आनी त्याचेवेळार भ्रमणध्वनी, वाचपाचें साहित्य बी असल्या लक्ष विचलीत करपी गजाली कडच्यान तोडून घेवंक), आनी कितेंतरी भव्य, वो परमात्म्याविशीं चिंतूंक लायता. काळखी रात आसत जाल्यार नखेत्रांचें मळब ह्या कार्यक्रमाक सारखी फाटभूंय दिता. ही कार्यावळ कार्यशाळेच्या खंयच्याय भागांत बसता जेन्ना, म्हायती आनी कामांतल्यान एका चिंतनाखातीरच्या विसवाची गरज आसता.

Silent walk, Goa

★ गुणांचे बोमाडे

ही कार्यावळ उमेद दिवपी आनी परस्परांकडेन जोडून आसपाची जाणविकाय दिता.

वांगडी वाटकुळेच बसतात. संयोजक जण एकल्याक एक बोमाडो आनी एक मार्कर पेन दिता आनी एक दोन मिणटांखातीर (संगीताचेर) तांकां दुसऱ्यांक दीन दिसता त्या मूल्याचेर वो गुणाचेर चिंतूंक सांगता. वांगडी तांचे बोमाडे फुलयतात आनी तें मुल्य स्पश्टपणान तांचेर बरयता. उपरांत, संगीताचेर ते उबे रावतात, बोमाडो हवेंत हुडयतात आनी जण एकलो बोमाडे सकल जमनीर पडूंक दीनासतना हुबंयत दवरपाचो यत्न करता (आमी आमचीं मूल्यां सकल पडूंक दिवंक जायना.)

दोन तीन मिणटां उपरांत, संगीत थांबता आनी जण एकलो आपल्या म्हऱ्यांतलो बोमाडो धरता वो काडटा. ते बोमाड्यावयलें मूल्य वाचतात, आनी संयोजक सांगता की हें मूल्य तांकां तांच्या खास दोस्ताकडच्यान एक भेंटवस्तू आसा.

सगल्यांक कांय वेळ तांका मेळिल्ल्या मूल्याचेर आनी तें कित्याक म्हत्वाचें/ आर्थपूर्ण हाचेर चिंतूंक ओगगी बसूंक सांगता.

साहित्य: बोमाडे, मार्कर पेनां

Value Balloons

उपक्रम 5 - उबन्तु आनी संघर्ष प्रतिबंध आनी निराकरण

हया उपक्रमांत वांगडी उबन्तु मूल्यां चडकरून माफी, सहनशीलता, मेकळेपण आनी समजीकाय- आनी समस्या सुटाव्यो करतना एकमत आनी निकाल राखून दवरतना आयकप अशीं तत्वां -संघर्ष टाळूंक आनी तांचें निराकरण करूंक योगदान दिवंक शकतात हें सोदून काडूंक शकतात.

भासाभास

ताच्या वो तिच्या गिन्यान आनी अणभवाप्रमाण संयोजकाच्यान दक्षीण आफ्रिकेंतलीं 'न्दबा' वो 'लेक्गोट्ला' आनी रवांडातलीं 'गाकाका' न्यायालया सारखीं पारंपारीक न्यायालयां जंय विरुद्ध पक्षांक एकठांय हाडून आनी आपसांतली समजीकाय, माफी, आनी तडजोड हांकां उर्बा दिवन संघर्ष सुटावे करूंक जातात तांचें वो दक्षीण आफ्रिकेची दूथ ऍण्ड रिकन्सीलेशन कमिशन (टीआरसी) जी वर्णभेदाक लागून जाल्ले घाय भरून काडपाचो हेत बाळगीता तांचें वर्णन करूंक शकता.

पंगड झगडीं सोडोवपाचे आनी/वो टाळपाचे उबन्तु सारख्याच तत्वांचेर आधारीत बाकीच्या संस्कृतायेंत मेळटल्या बाकीच्या उपायांचेर भासाभास करूंक शकता.

सकल कांय भासाभासेखातीर सुचयिल्ले विशय आसात जे उबन्तुचीं तत्वां आनी मूल्यां दाखतात. (मात्शी नोंद घेयात: हांतल्यो कांय काणयो आनी भासाभास वांगड्यांच्यो भावनीक प्रतिक्रिया जागोवंक शकतात. सहिष्णुता आनी संवेदनशील हातळणी गरजेची आसतली.)

- 'हांव आसां कारण तूं आसा', देखून तुजो आनंद हो म्हजो आनंद, तुजी वेदना ही म्हजी वेदना, तुजो गुन्यांव तो म्हजो गुन्यांव, (ही एक बिरादरीची जखम जी सगल्या संबंधितांच्या आधारान भरून येवप गरजेचें आसा)
- सहिष्णुता, कळवळो आनी माफी ह्या मूल्यांतल्यान मेलजोल
- पुनर्वसणुक करपी न्याय(टीआरसी वेळार वापरिल्लो शब्दप्रयोग) विरुद्ध ख्यास्त दिवपी न्याय
- माफी विरुद्ध ख्यास्त, सूडापरस सहनशीलता
- सहकार्य विरुद्ध सर्त
- कबलात(दोनय वटेन जैत)विरुद्ध कोंत्राद / अटींचें फळीत
- ख्यास्तींत सूट पुण ख्यास्तेंतल्यान मेकळीक नासतना
- निर्णय घेतना एकमताचें म्हत्व
- मूल्यांचेर आधारीत शिस्त: आदर आनी मान ख्यास्तीचो जागो घेवंक शकता?(जोडणी 2 पळयात)
- बऱ्या फुडाऱ्याचीं लक्षणां आनी तिची वो ताची संघर्ष टाळपांत वो समजोत्यांतली भूमिका ('लोकांकडेन जोडप ओमानांतलीं उबन्तु फुडार पणाचीं मूल्यां' पळयात)

'पारंपारीक मुखेली, जावं बाकीच्यो बरे बिरादरी जावं उद्देग जगतांतले फुडारी हांच्या कुशळतायेंत, समाविष्टतेकडेन संवेदनशीलता, पारदर्शकता आनी दुसऱ्यांकडेन सहनशीलता हे गूण आस्पावतात.

...एक बरो मुखेली सगल्यांचें आयकून घेता आनी समजोत्याचे मुद्दे सोदून काडटा.तो कळाशीची भूमिका घेता सगले दृश्टीकोनांतले मुद्दे आयकून घेता,वादविवाद आयोजीत करता, निर्माण सार काडून न्याय्य निर्णय घेता, मान राखता आनी पंगडाच्या समझोत्याचेर चिंतता.'

श्रीमती बाबारा नुसबावन,दक्षीण आफ्रिका

सृजनात्मक कार्यावळी

★ भूमिका: माफी

वांगडी संवगड्याच्या सामकार हात हातांत घेवन रावतात. संयोजक तांकां ताणीं दुसऱ्यांक खूब दुखोवपासारखें कितेंतरी केलां आनी वायट दिसता, पच्छाताप जाता, कळवळो येता अशी कल्पना करूंक सांगता. दोगय एकामेकांक पळयतात आनी भावनापूर्वक आनी स्पष्टपणान एकाफाटल्यान एकटो म्हण्टा, "कृपा करून म्हाका माफ कर- हावें तुका दुखयलो. म्हाका वायट दिसता. हांव काळजासावन माफ कर म्हण तुजेकडेन मागतां."

मागीर जण एकलो अशी कल्पना करता की दुसऱ्यान आपल्याक कितेंतरी वायट केलां- खरेंच दुखयला . ती वेदना/ तिडक भोगात. ..मागीर काळजांतल्यान त्या मनशाक माफ करात. दोगय एकामेकांक पळयतात आनी म्हण्टात, "आसूं, हावें तुका भोगशिलां".

मागीर ते हात हातांत घेतात, वो संस्कृतायेंत बसता जाल्यार एकामेकांक वेंग मारतात.(ना जाल्यार तुमकां वेंग मारतात.)

'I forgive you'

★ भूमिका: एकचार

उबन्तु समाजांत मेळपी पारंपारीक शांती प्रस्थापीत करपी प्रक्रिया वाचले वो आयकले उपरांत (जोडण 1 पळयात), वांगड्यांक ते भूमिकेंतल्यान ते प्रक्रियेविशीं तांकां समजलां तें उक्तावंक सांगतात. 6 ते 7 च्या पंगडांत, वाटकुळे रावन ते पंगडांतल्या एकल्यान दुसऱ्यांक कितेंतरी वायट केलां अशी कल्पना करतात. आनी एकठांय येवन दोगांयमदीं भोगसणी आनी एकचार हांकां उर्बा दिवन परिस्थिती निवळावंक उपाय काडटात.

Resolving problems through reconciliation

'कोणेंतरी आमची प्रतारणा केल्या वो कोणेंतरी आमकां फटयलां हे वस्तुस्थितीक धरून रावपी भितरल्यान राग धरून आसतात. खरें म्हळ्यार जाणीं आमकां फटयलां तांकांच तें विसरूंक आमी मजत करूंक जाय. जेन्ना जेन्ना आमकां माफीची संद मेळटा तेन्ना आमी तांची वेदना आनी दुख्ख उणें करूंक मजत करूंक जाय जो तांच्या आदले कृत्याचो परिणाम आसता. देखूनच आमचेकडेन माफी, मोग, दया आनी कळवळो आसप गरजेचें. कोणाकय ताणें केल्लें वायट कृत्य विसरूंक मजत करप म्हळ्यार व्हड परोपकार.'

दादी जानकी,वेवस्थापकीय मुखेली, ब्रह्मकुमारीस वर्ल्ड स्पिरिच्युअल युनिव्हर्सिटी

'उबन्तुंत माफी उपरांत सदांच 'हानी भरून काड' ची इत्सा दाखोवपी निर्देशांतल्यान मनमेळोवणी येता. अशेतरेन, तूं म्हज्या आंगांत खेळ्ळा आनी म्हज्या झाडांची वाट लायल्या जाल्यार कबूल करतकच माफी मागून ती मेळटकच तूं म्हज्या बागेंत काम करून थंय सारखें करूंक विचारतलो.'

श्रीमती फातिमा डायके, दक्षीण आफ्रिका

★ दक्ष श्रवण कुशलताय - संघर्ष टाळपाचो पायो

ही कार्यावळ वांगड्यांक कांय प्रवृत्ती, मूल्यां, आनी कुशलताय ज्यो एक 'बरो आयकुपी' जावंक गरजेच्यो आसात त्यो वळखूंक आनी परिणामकारक संपर्क कला सोदून काडूंक सुर्वेचो बिंदू कसो वापरूं येता.

वांगडी एकामेकांसमकार एकमेकांवटेन तोंड करून दोन रांगांनी बसातात. जण एकलो एका संवंगड्या विरुद्ध आसता. संयोजक प्रत्येक रांगेक एक नांव दिता. देखीक वज्रां, नखेत्रां. कांय वेळ चिंतून मागीर एक मिनीट खंयच्याय एका विशयाचेर उलोवंक सांगतात (देखीक वज्रां विशीं तुमी जाणांत तें) तेन्ना नखेत्रां आयकतात. त्याचवेळार संयोजक एक गुपीत संदेश दिता - तो फकत नखेत्रांच पळोवंक शकतात - संवंगड्याकडेन दुर्लक्ष करात. 'दुर्लक्ष कर' शब्द ठळकपणान एका ए4 कागदार बरयतात आनी फकत नखेत्रांकच दाखयतात. (वज्रांच्या फाटलेवटसून)

उपरांत, नखेत्रांक चिंतूंक सांगतात आनी एका दुसऱ्याच विशयाचेर संवंगड्याकडेन एक मिनीट उलोवंक सांगतात. (देखीक तुमी नखेत्रांविशीं कितें जाणात तें. हे फावट संयोजक गुपीत संदेश वज्रांक दाखयता. 'व्यत्यय हाडात.' (वज्रांच्या फाटल्यांतल्यान).

खेळ चालूच उरता, बाकीच्या उलोवपाच्या विशयांबरोबर आनीक वेगळेच संदेश घेवन. जशें, 'टीका कर', जावं 'चड सल्लो दी'. निमणे पांवड्यार दोनय रांगो खंयच्याय एका दोगांकय आवडटा असल्या विशयाचेर भासाभास करतात. देखीक 'एक नवो आनी प्रेरीत करपी प्रकल्प' आनी गुपीत संदेश, हे फावट दोनय वटांनी, 'आयकात आनी आदरान भासाभास करात'.

वांगडी उपरांत म्हऱ्यांतल्या जोडयेवांगडा एकठांय येतात (चार जाणांचो एक पंगड जावंक) आनी तांच्या अणभवांची देवाण-घेवाण करतात... दुर्लक्ष करतकच, मदीं अडखळ हाडतकच, टीका करतकच, चडच सल्ले दितकच कशें दिसलें, आनी निमाणें आदरान आयकतकच?

सगलो पंगड उपरांत एका फ्लिप चार्टर बरें आयकप आनी दुसऱ्यांकडेन संपर्क साधप हातूंत, तांचें बऱ्या आनी वायट वृत्ती आनी प्रवृत्तींक सामकारा वतना केल्लें निरिक्षण आनी अणभव हांचेर आधारीत करात आनी करूं नाकात अशी वळेरी करतात. एक विशिश्ट वळेरेत आसूंक शकता:

करात

- मनः पूर्वक आवड दाखोवप, लक्ष दिवप
- शारिरीक भास वापरप (देखीक मान हालोवप, मुखार बागोवप)
- हांसप, उमेद दिवप
- दोळ्याक दोळो दिवप (संस्कृतायेप्रमाण)
- सहिष्णु जावप (काकुळट करिनाकात)
- त्या मनशाच्या अभिप्रायाचो आदर करप

करुंनकात

- दुर्लक्ष करप
- मदीं आडमेळीं हाडप
- विशय बदलप
- चडच सल्ले दिवप
- आंठयो घालप, टीका करप
- न्याय करप
- मोड्यान उलोवप

नोंद घेयात: वांगड्यांक, करात आनी करुंनकात हाची वळेरी आपणें तयार केली म्हण्टकच (तयार वळेरी दिवचेपरस) बळगें येता.

साहित्य- स्पश्टपणान 'गुपीत' सूचना बरयिल्लीं ए4 चीं 5 कागदां वेळ : 30-40 मिण्टां

Active Listening

Instructions in Turkish - 'Ignore'

Instruction - 'Listen with respect'

Practising communication skills

Practising communication skills

उपक्रम 6 - चड बऱ्या जगांत उबन्तु

हया उपक्रमांत वांगड्यांक मार्गदर्शन जाता—एके दृश्य वावरांतल्यान - एके अदिक बऱ्या जगाची कल्पना करूंक आनी थंय आसतल्या मूल्यांचेर चिंतूंक - जंय एकामेकांक मजत करप हें सभावीक आनी उत्स्फूर्त आसा अशा व्यापक संपूर्णाचो भाग जावप कशें आसतलें.

ही कल्पना दृश्यांची प्रक्रिया आमकां प्रमाणां आनी मर्यादांचे पेल्यान शक्यतायो पळोवंक आनी अदीक ऊंच ध्येयां निर्मूंक उपकरतली.

फुडाराखातीर दृश्टी निर्माण करप

संयोजक, एक सपन वो एक जबरदस्त विचार जगांतल्या सगळ्यांत व्हड जैताची सुरवात कशी आसता हें समजावन दृश्ट निर्माण करपाचे फायदे दाखयतलो. देखीक: मार्टिन ल्यूथर किंगान अमेरिकेक स्वातंत्र्य हाडपाचें सपन पळयिल्लें. मदर तेरेसान मरतल्यांची इज्जत करपाची कल्पना केली. जाल्यार महात्मा गांधीन भारताच्या स्वातंत्र्याची आशा जिती दवरली. ओमानाचो सुलतान, सुलतान कबूस बिन सैदान फकत चार दसकांत ताच्या अविकसीत देशाचें, विकसनशीलतेचे मनशाचे तांकीबरोबर भौतीक विकासाचेर सातत्यान लक्ष केंद्रीत करून विकसीत शांतीपूर्ण देशांत परिवर्तन केलें.

विवेचन:

“कल्पना करात, जेदेवेळार आमी हांगा एकठांय आसात, काळाची गती वाडली... आमच्यो समस्या फाटीं उरल्यो... आनी आमी आमच्या फुडारांतल्या सपनांतल्या जगांत पावले... तुमचे भोंवतणीं पळ्यात... हया फुडारांतल्या जगाचें वर्णन करात... वातावरण कशें आसा?... तें एकामेकांवांगडा कशे देवाण घेवाण करतात?... तुमचेवांगडा कशे?...तुमकां कशें दिसता?...तुमी हया जगांत हाडटात तीं मूल्यां खंयचीं?तुमचें निरिक्षण आनी भावना बरयात.”

वांगड्यांक तांचो दृश्टीकोन सर्जनशील मार्गान कविता, प्रतिमा वो प्रतिकांतल्यान उक्तो करूंक लायतात आनी तें पंगडाक दाखोवंक लायतात.

Relationships in a better world

‘आपल्या सपनांच्या सुंदरकायेचेर जांचो विस्वास आसा, फुडार तांचोच आसता.’

रेन्हरंड डेस्मंड टुटू, दक्षीण आफ्रिका

Reflecting on the future

★ घराब्याचो वृक्ष

ही कार्यावळ उपक्रम 2 तल्या 'म्हजे जिणेचें झाड' हांतल्यान घेतल्या, आनी एका शाळेच्या वर्गाखातीर, घराब्याखातीर वो संघटनेखातीर वापरूं येता.

- ती सर्जनशील विचार, स्व-सक्षमता, आनी सांघीक विचारांचो विकास करता.
- वांगडी सामंजस्य वाडोवंक आनी सामाईक मूल्यां आनी ध्येयां वळखूंक एकठांय येवन काम करतात.
- मूल्यां कशीं पंगडाच्या वो मंडळाच्या प्रगतीखातीर आनी तांच्या वांगड्यांच्या उदरगतीखातीर उपकरतात तें हें दाखयता.

झाडाची प्रतिमा पंगडाच्या/ वर्गाच्या / शाळेच्या / संघटनेच्या/ बिरादरीच्या बी फुडाराचें प्रतिनिधित्व करूंक प्रतीक वो रूपक कशी वापरतात. संयोजकाक एखादे पंगडाची 5ते6 वांगड्यांच्या मंडळांत विभागणी करचीशी दिसूं येता. वांगडी तांकां घडोवंक जाय तशें मंडळ वेंचून काडूंक शकतात आनी एकवटीतपणान झाडाचे वेगवेगळे भाग कित्याचें प्रतीक आसात तें थारावंक शकतात. देखीक: मुळां मूल्यांचो गाभो दाखयतात जीं मंडळाक घटमुट अधिष्ठान दितात, जाल्यार कांड मंडळाचे नदरेफाटलीं मूल्यां आसूं येतात, खांदयो मंडळाच्या कार्याचे वेगवेगळे आयाम, फळां ताचें सामाईक ध्येय बी.

जर पंगडाक मार्गदर्शन जाय आसत जाल्यार संयोजकाच्यान विवेचन दिवंक जाता, एकावेळार मंद संगीताचेर. तांच्यानी वांगड्यांक एक झाड पंगडाचें वो मंडळाचें कशें प्रतिनिधित्व करता हाचेर विचार करूंक आवाहन करूं येता. एका व्हडल्या कागदार तांकां एका झाडाची बाह्यरेशा थोडीं मुळां, एक कांड, 4 वो 5 खांदयो काडूंक लायतात, आनी दर एका भागाचें कार्य मतींत घेवंक लायतात. (देखीक मुळां = धरून दवरपी, कांड = आदार, खांदयो = वाड).

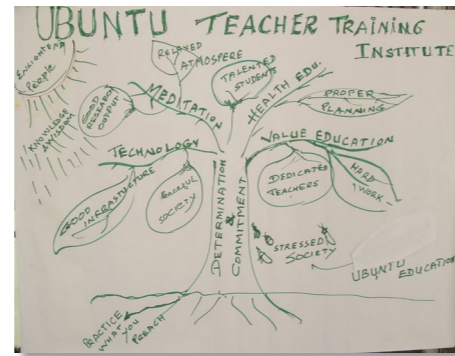
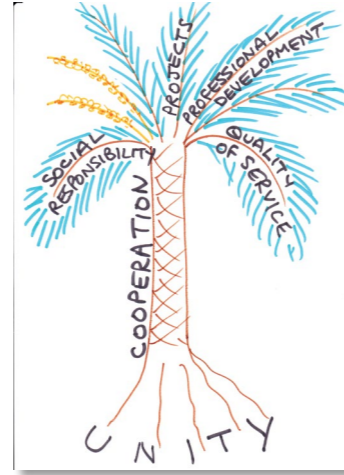
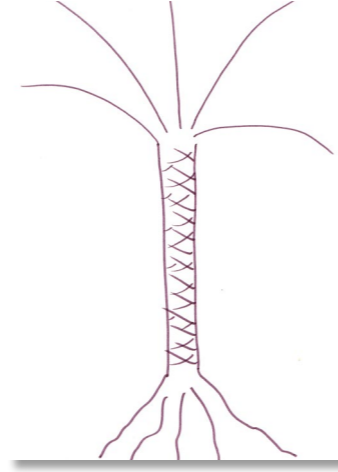
विवेचन (संयोजकाच्यान फाटल्या उपक्रम 2 चो संदर्भ घेवंक जाता)

“झाडाच्या मुळांनिशीं चिंतात. तीं भितरमेरेन वतात आनी झाडाक वाडचेखातीर वो धरून रावचे खातीर एक बुन्याद तयार करतात... खंयचो गुण तुमच्या मंडळाच्या वाडीची आनी विकासाची बुन्याद आसा? (देखीक तो एकवट आसूं येता.)

आतां कांडाविशीं चिंतात.-तें सगल्या झाडाक आदार दिता आनी पानांक मळबावटेन उबारून धरता ... तुमच्या मंडळाक खंयचो गुण आदार आनी घटपाण दिता? ...(कांय जाण सहकार्य म्हणत, कांय धीटाय म्हणत, कांय विस्वास बी)

खांदयो तुमच्या मंडळांच्या कार्याच्यो कांय म्हत्वाच्या क्षेत्रांचें प्रतिनिधित्व करतात... हीं कितें आसतलीं ताचेर मात्शें चिंतात...देखीक,कर्मच्यान्यांची उदरगत, सेवेचो दर्जो, समाजीक जापसालदारकी...

तुमच्या झाडावयल्या पानांची कल्पना करात... पानां करतात आनी दितात त्या गजालींविशीं येवजियात...देखीक तीं प्राणवाय तयार करतात, अन्न, निवारो, सांवळी दितात...हें तुमचें मंडळ समाजाक

Ubuntu tree - training institute

दिता ते सेवेचें प्रतीक (जावं तुमची शाळा, घराब्याची समाजाक भेंट)... तुमचें मंडळ दिता त्या सेवेचेर प्रभाव आशिल्लीं मूल्यां खंयचीं?... फुलां झाडाक आकर्शक करतात...तुमी तुमच्या मंडळाखातीर हाडटात तो खास गुण खंयचो...

फळां मंडळाचीं ध्यां वो जैतांचें प्रतिनिधित्व करता...तुमच्या मंडळाक खंयचे गुण येस हाडटात ? (देखी : इमानदारी, निश्चय, सकारात्मकता, सहकार्य)

एक झाड कितें घेता तें चिंतात...सूर्य आनी पावसाकडच्यान ऊर्जा...तुमचें मंडळाक मुखार व्हरपी ऊर्जा कसली? ...

पावस खंयच्या गूणाचें प्रतिनिधित्व करता?...

पळयात, तुमच्या झाडाभोवंतणीं जीव (कीटक) आसात, पानां, फुलां आनी फळां खावंक तयार ... तुमच्या मंडळाक ध्येय गाठूंक प्रतिबंध करपी खंयचे जीव आसूंक शकतात?... तें कितेंतरी भायलें आसूं येता, वो तें ताच्या वांगड्याची नकारात्मक प्रवृत्ती वो संवय आसूं येता... प्रामाणीक रावात.

नशीबान इल्लें कीटनाशक आसा!...एक संघ म्हणून तुमी कितें करूंक शकतात, वो ते 'जीव' ना करूंक तुमी खंयचो गूण वापरतलीं ?...'

भासाभास

चिंतन जाले उपरांत प्रत्येक पंगडाचो वांगडी तांचें मंडळ/, घराबो/ वर्गाखातीर एका सामाईक ध्येयाचेर आनी दिश्टाव्याचेर भासाभास करतले. आनी तांच्यो कल्पना एका झाडांत एकवटीत करतले. प्रत्येक मंडळ मुखेल पंगडाक आपलें झाड भेंटयता.

बदल: उबन्तुचें घर

जर 'म्हजे जिणेचें झाड' कार्यावळ उपक्रम 2 त करून जाल्ली आसा जाल्यार ताचेवाट्याची ही कार्यावळ करूं येता.

संयोजक वयल्या कार्यावळींत झाडा वांट्याचें घराचे भाग दवरूं येतात. देखीक,मुळां बदला घराची बुन्याद, कांडा बदला वण्टी : खांदयां बदला - वेगवेगळ्यो कुडी,; पानां - बाग; -फुलां - जनेलां अशें (मात्शी कल्पना शक्त वापरात) मध्यवर्ती ऊब आनी वातानुकूलीत करपाचें विसरूं नाकात. तें बऱ्या कामाच्या वातावरणाचें आनी हें वातावरण निर्मूक लागपी गूण आनी प्रवृत्तींचें प्रतीक आसूंक शकतलें.

जीव (कीटकां) वांट्याचें पंगडाचें सामंजस्य इबाडपी आनी ज्याचेखातीर एके तरेचें संरक्षण -वो सकारात्मक गुण- जाय आसता, अशा नकारार्थी प्रवृत्तीं खातीर प्रदूषण, वो वादळाचें प्रतीक वापरूं येता.

★ मनीसपणाचें झाड: एक संशोधनात्मक प्रकल्प

खूबशा काणयांनी, विस्वासांनी, आख्यायिकांनी झाड मनशाच्या घराब्याचें प्रतीक म्हण वापरतात. ताच्यो खांदयो म्हळ्यार वेगवेगळे धर्म वो संस्कृतायो कशो- वेगवेगळ्यो पुण मुळांत एकठांय जाल्ल्यो. वांगड्याक(चड करून विद्यार्थी आसल्यार) झाडाचेर, विविधतेंत एकता हाचें प्रतीक म्हणून मनीसपणाक एकवटीत करपी वैश्वीक मूल्यांचेर भर दिवन संशोधन करूंक सांगूं येता.

Tree of values

उपक्रम 7 - आयच्या जगांत उबन्तु

हया उपक्रमांत संयोजक वांगड्यांक ,आयच्या जगांत उबन्तु खंयमेरेन अस्तित्वांत आसा तें चिंतूंक उर्बा दिता. तांका उबन्तु परत प्रज्वलीत करून उबन्तुचें चैतन्य राखपाखातीर उपाय चिंतूंक लायता. उबन्तुच्या अर्थाचे उजळणेन ह्या उपक्रमाची सुरवात जाता.

चिंतन: उब्तुचो अर्थ

उबन्तुची व्याख्या अशी केल्या. 'सगल्या मनीसपणाक जोडपी वांटून घेवपाच्या वैश्वीक बंधांतलो विस्वास' वो 'आमच्या मनीसपणाचें अर्क' .थोडेभितर, 'हांव आसां कारण तूं आसा' वो 'हांव आमकां लागून आसां.'

विवेचन:

"ह्या कार्यशाळेंत वयर सरिल्ल्यो कल्पना आनी संकल्पना तशेंच तुमचें चिंतन तकलेंत घेतल्या उपरांत तुमकां उबन्तु म्हळ्यार कितेंशें दिसता...तुमी उबन्तुची व्याख्या कशी करतलीं?... तुमची वैयक्तीक व्याख्या मात्शी बरयात."

वांगडी तांच्यो व्याख्या आदान प्रदान करून तांचेर भासाभास करतात.

चिंतन, भासाभास वो वादविवादाखातीर प्रस्न

- आयच्या जगांत उबन्तुचो खरो अर्थ अजून मेरेन खंय अस्तित्वांत आसा? तो खंय आसा आनी खंय तो एखादे शेणला आसत ताचीं, फकत आफ्रिकेच्याच संदर्भांत न्हय तर सर्वसामान्यपणान सगल्या जगाच्या संदर्भांत देखी दियात.
- आमच्या काळजांत आनी समाजांत उबन्तुक जितें दवरूंक कठीण करतात तांतल्यो कांय आडखळी खंयच्यो?
- उबन्तु परत प्रज्वलीत करपाचे कांय उपाय सुचयात (नोंद- उपक्रम 8 त हें खोलायेन घेतलां)

संगीता बरोबर साधना / चिंतन

संयोजक 'उबन्तु आयच्या जगांत' ह्या सूत्राक अनुसरून उतरां आशिल्लें एक गीत निवडटा. जोडणी 3 त सुचयिल्लीं गीतां आसात. संयोजक एखादे स्थानीक संस्कृतायेतलें उचीत गीत वेंचूंक पसंत करीत.

वांगड्यांक तणावमुक्त जावन लक्ष दिवन गीतांतलीं उतरां आयकूंक आनी त्या संदेशावेल्यान परावर्तीत जातात त्यो भावना पकडूंक लायतात.

जोडयो करून वांगडी तांचे अणभव आनी गीतांतल्यान समजलां तें जाय जाल्यार आपल्यो कल्पना घालून एकामेकांक सांगूंक शकतात.

'जर तुमी म्हजे मजतीक येतात जाल्यार तुमी तुमचो वेळ वगडायतात. पुण तुमचें मेकळेपण म्हजेकडेन बांदिल्लें आसा जाल्यार आमी बरोबर काम करूंया.'

ऑस्ट्रेलियन ऍबओरिजिनल वूमन

'आमी सगल्यांनी भांवडां वरी बरोबर रावंक शिकूंक जाय नाजाल्यार पिशेकशे आमी सगले बरोबरच नाचच जातले. आमी नशिबाच्या एकाच वस्त्रान बांदिल्ले आसात, एकामेकांतल्या सुटका नाशिल्ल्या जाळांत घुस्पल्यात. आनी एकल्याक जें प्रत्यक्ष बांदता तें अप्रत्यक्षपणान सगल्यांक बादता. खंयच्यातरी अगम्य कारणाक लागून म्हाका जावंक जाय तें हांव जावंक शकना जोमेरेन तुमी जावंक जाय ते जावंक पावनात. आनी तुमी जावंक जाय ते जावंक पावनात जोमेरेन हांव जावंक जाय तें जायना. देवाचें विश्व हेतरेन केलां. हे तरेन तें घडलां.'

ऑस्ट्रेलियन ऍबओरिजिनल वूमन

'आमी एका उज्याच्या दरवट्यांतल्यान तिसऱ्या युगांत प्रवेश केला. जर आज, 11 सप्टेंबराच्या आकांता उपरांत आमी बरें पळयतात आनी आमी मुखावयलें पळयतात जाल्यार आमकां कळटलें, मनीसपण एकसंघ आसता.'

ऑस्ट्रेलियन ऍबओरिजिनल वूमन

सृजनशील कार्यावळ

★ उबन्तु केक

ही कार्यावळ आमकां जगाच्या भौतीक न्हय अशा गरजांकडेन लक्ष ओडूंक., आनी तो अदीक बरो जागो आमच्यानी कसो करूं येता हाचो विचार करूंक मजत करता.

ती काळजी, कळवळो, समजीकाय, सहकार्य आनी एकवट सारखे गुण, आनी येवजण, समजीकाय घडोवप, कामां वांटून घेवप, कलात्मक अभिव्यक्ती, आनी प्रादर्शनीक कुशळताय वाडीक लायता.

संयोजक सगल्या पंगडाक जगांतल्या सध्याच्या कांय चालू प्रस्नांचेर तकली लडोवंक सांगता (चडश्यो समस्या एके पातळेर मूल्यांचो अभाव आशिल्ल्यान उप्रासल्यात अशा निष्कर्शांमेरेन भासाभास पावं येता.)

जगाक मजत करपाचे नदरेन गरजेचीं आशिल्लीं मूल्यां आनी प्रवृत्ती मतींत घेवंक वांगड्यांक सांगतात.

"जर आमकां केकाच्या रूपांत जगाक भेंटवस्तू दिवपाची आसा, आनी तांतले जिनस जर मूल्यां आसत, तुमी खंयचे जिनस वापरतलीं?...आनी कितल्या प्रमाणांत?...तुमी तुमचो केक कसो करतलीं?..."

पांच मेरेनच्या पंगडांत, वांगडी जिनस आनी प्रमाणाचो निर्णय घेतात, तीं पाककृती सोदून काडटात, आकृती थारायतात आनी तांचो केक करतात. कांय आलायते जिनस (सकल पळयात) वेंचून जण एकल्याक उपलब्ध करून दितात.

तांकां केक करूंक 20 मिण्टां दितात.

जेन्ना वेळ सोंपता ,दर एका पंगडाचो प्रवक्तो केक सादर करता आनी कृती वाचून दाखयता.(दुसरे वटेंतलें उदाहरण पळयात)

वेळ आसत जाल्यार प्रत्येक पंगडाक आनी प्रत्येक वांगड्याक 'बक्षीस' आनी /वो 'परमाणपत्र' दिवंक जाता. देखीक: 'सुंदर सजावटीक'/ 'चडांतचड मनापसून'/ 'चडांतचड सर्जनशील' केक आनी 'चडांतचड सहकार्य करपी रानपी', 'बऱ्यांतली बरी पाककृती' हांकां बक्षीस,(उपक्रम 3 तली कागदाचो मनोरो कार्यावळीचो संदर्भ घेयात)

साहित्य: रंगीत कागद आनी कार्डी, मार्कर पेनां ,कगतर, स्टेपलर, गोम, चिकटपट्टी, वापरिल्ली सजावट देखीक झिगझिगाचे कुडके, रिबीनां बी.

वेळ: अदमासान 45 मिण्टां

ही कार्यावळ 8-14 वर्सांच्या 'लीव्हिंग व्हेल्यूस ऍक्टिव्हिटीस फॉर चिल्ड्रन' तल्या 'द पीस केक' तल्यान घेतल्या.(स्रोत आनी संदर्भ पळयात).

'हे कार्यावळीची मूळ कल्पना हम्बर्गाच्या पेवमेंट कॅफेंत म्हजो मित्र डेव्हिड व्होन होर्न हाचे वांगडा आसतना 1985 त जल्माक आयली. आमी दोनय देशांच्या विद्यार्थ्यांच्या एका पंगडावांगडा, सगले साधेपणान आपआपले भाशेंत आमचें जग अदीक बरी सुवात करूंक मजत करूंक शकतले असो उपाय सोदून काडूंक काम करताले.'

पीटर विलियम्स, प्रिन्सीपॉल, कुवेट, अमेरिकन स्कूल

पाककृती

साहित्य:

4 कप शांती

2 कोपां सहनशीलता

3 कुलेरां दानत

2 कुलेरां इश्टागत

व्हडलो थेंब माफी

कृती:

खुशालकायेन खिरायात, मायेन भाजात, केकाचेर वयल्यान गोडसाण आनी आनंद फांफडून सजयात. समाधानाच्यो हजारांनी मेणवाती लावन एकवटाच्यातेजान पर्जळीत दवरात.

उपक्रम 8 - दिसपट्टे जिणेंत उबन्तुचे प्रयोग

ह्या उपक्रमांत संयोजक, वांगड्यांक उबन्तुचीं मूल्यां आनी तत्वां दिसपट्टे जिणेंत हाडपाच्या उपायांचेर चिंतन करूंक मजत करता. ते एक कार्यवाही आराखडो तयार करतात. वैयक्तीक आनी सांघीक दोनय.

उबन्तु म्हळ्यार परस्परावलंबन, आस्पाव, सांघीक यत्न, लोकांक आपलेखातीर विस्वास आनी दुसऱ्यांक मजत करूंक विस्वास दिवपी. आमचें येस म्हळ्यार फकत आमी कशीं येस मेळयतात इतलेंपुरतें नासून आमी दुसऱ्यांक येस मेळोवंक कशीं मजत करतात तातूंत आसा.

चिंतन आनी कल्पना दृश्यः

कल्पना दृश्याकडल्यान वास्तवतेकडेन, विचारांकडल्यान कृतीकडेन

विवेचन : (थांबतात थंय मात्सो चड वेळ दियात)

“तुमी केल्ल्या कल्पनाचित्राक(उपक्रम 6 त) वास्तवतेंत हाडूंक मजत करूंक तुमी कितेंतरी खास करूंक शकतात ताची कल्पना करात ... फकत तुमचेखातीर न्हय तर दुसऱ्यांखातीरय ... तें तुमी तुमच्या वैयक्तीक जिणेंत, इश्टावांगडा वो घराब्यांत, वो कामाच्या जाग्यार करतात तें आसूं ... ताच्या परिणामांची वो निश्पत्तीची कल्पना करात...तुमकां उबारचीं पडटलीं त्या पावलांविशीं चिंतात...तुमचें काम सिद्ध करूंक तुमी खंयचे गूण वापरतलीं?...

तुमच्यो कल्पना मात्सो बरयात. ”

भासाभास

वांगडी तांच्या कल्पनांचें आदान प्रदान करतात, उपरांत तांचीं वैयक्तीक ध्येयां जाणून घेवंक एकामेकांक आदार करूंक ते एकठांय येवन काम कशें करूंक शकतात हाचेर भासाभास करतात. वेळ आसत जाल्यार पंगड एका एकत्रीत प्रकल्पाचो कार्यवाही आराखडो तयार करून तो लागू कसो जातलो आनी कसो तिगतलो हाचेर भासाभास करपाचें चिंतूंक शकता.

वांगड्यांक मानवतावादी संघटनांच्या कामाचेर ,स्थानीक आनी आंतरराष्ट्रीय दोनय, देखीक युनीसेफ, यूएन एफपीए,यूएनएचसीआर, चॅज इंटरनेशनल(जगाच्या मेरापेल्यान विस्वास उबारूंक ओपून घेतिल्ली) एक्सटेंस फावडेशन, स्विट्झर्लंड, संशोधन करूंक लावंक येता.

बरेच नामनेचे लोक एक मानवतावादी पायो तयार करूंक ओपून घेतात. देखीक : द ओप्रा विनफ्रे लीडरशिप एक्झॅमी फॉर गर्ल्स, द रॉजर फेडरर फावडेशन, द बॅरफूट फावडेशन (शकीरा).

बाकीचे परोपकारी लोक संघटनांच्या कार्याक योगदान दितात. देखीक, कताराची महामहीम शेख मोझा युनेस्को आनी यू एन एलायन ऑफ सिव्हिलायझेशनाक आदार करता .आंतरराष्ट्रीय रेड क्रॉस समितीचो आदलो अध्यक्ष डॉ. कोर्नेलियो सोममारुगा इंटरनेशनल सेंटर फॉर ह्युमेनेटेरियन डिमायनिंग चो अध्यक्ष आसा.

‘ आमी सगल्योच व्हडल्यो गजाली करूंक शकनात. पुण आमी ल्हान गजाली खूब मोगान करूंक शकतात. आनी एकठांय मेळून आमी कितेंतरी विलक्षण करूंक शकतात.’

मदर तेरेसा

‘ हे जिणेंत आमचो मुखेल उद्देश दुसऱ्यांक मजत करपाचो. जर तुमी मजत करूंक शकनात जाल्यार निदान तांकां दुखोवं नाकात.’

दलाई लामा 14 वो

Ms.Thoraya Obaid comforts the baby of a Togolese refugee in the Republic of Benin (photo source: UNFPA Benin Office)

‘ युएनएफपीए (युनायटेड नेशन्स पोप्युलेशन फंड) क आव्हान म्हळ्यार आपलो सुवार्थ नासतना, संस्कृतायेच्या मूल्यांकडेन संवेदनशील रावन जें कितें सकारात्मक आसा तांचे बरोबर काम करपाची अमर्याद इत्सा धरून आनी देशांक आनी लोकांक मजत करपाचो निश्चय करून देशांक मजत करप, आमी सदांच केल्या. आनी वैश्वीक तत्वां कृतींत हाडप.’

ऑस्ट्रेलियन ऍबओरिजिनल वूमन

सृजनशील कार्यावळ

ह्यो कार्यावळी आमचे गुण सोदूंक आनी तांचेर लक्ष दिवंक, तांकां दिसपट्टे जिणेंत वापरूंक, आनी परिणामांचेर चिंतूंक ही कार्यावळ आदार करतात.

★ उबन्तु कॅलेंडर

हो वावर वैयक्तीक जापसालदारकी तशेंच एकवट वाडयता.

आमचेमदीं जाल्ले बदल पळोवन आमी आमचीं मूल्यां कशीं जगतात ते प्रमाण आमचें नशीब घडोवंक शकतात हाचो दिश्टावो जाता.

जणएक वांगडी आपलें स्वताचें कॅलेंडर करूंक शकता वो सगलो पंगड मेळून एक कॅलेंडर करूंक शकतात.

संयोजक एक चिंतनशील वातावरण तयार करता नी वांगड्याक त्या वर्सांतल्या ‘उबन्तु’ मूल्यांक नदरेमुखार दवरूंक चालू म्हयन्याच्यान सुरवात करून(देखीक, जर हें ऑगस्टांत चलता जाल्यार वेंचून काडिल्लो पयलो गूण ऑगस्ट म्हयन्याखातीर) एक कॅलेंडर करूंक आवाहन करता.

जण एकल्याक कशायकशीं लायिल्ल्या मूल्यांच्या इस्पिकांच्या दस्त्यांतल्यान ताचो ‘म्हयन्याचो गूण’ वेंचूंक लावप. पुस्तिकेच्या फाटलेवटेन एक इस्पिकाचो दस्तो दिला. जावं तुमच्यानी कमीतकमी 20 पानांचो, प्रत्येक पानार एक उबन्तु गुण बरोवन, जशें: पुनर्मिलन, काळजी घेवप, दानत, स्वीकारप, भोगसणी, एकवट, परस्पर हितसंबंध, सरबराय, आदर, सुमेळ, सहिष्णुता, सहनशीलता, कळवळो, वांटून घेवप आनी इज्जत बी) आपलो स्वताचो असो एक दस्तो कांय न्ही करून करूं येता.

“तो गूण तुमच्या दिसपट्ट्या प्रार्थनेंत, साधनेंत जावं ध्यानांतले जाणविकार्येंत हाडात. ताचो विचार करात, ताका महसूस करात, तुमच्या कृतींत ताचो वापर करात आनी तुमचे जीणेंत आयिल्ल्या बदलाचो आणभव घेयात. तुमी बदलतकच तुमच्या लागींच्यांचेर आनी तुमच्या बिरादरीचेर जाल्लो सकारात्मक परिणाम पळयात. अशेतरेन तुमची जीण जायत्या जाणांक आशा आनी प्रेरणा दितली, आनी आमी सगळे मेळून एक अदीक बरें जग निर्माण करूंक शकतले.”

वांगडी कॅलेंडराचेर म्हयन्यामुखार गुण बरयतात. तें पान ते दस्त्यांत दवरतात आनी दुसऱ्या म्हयन्याखातीर दुसरो वेगळो गुण वेंचून काडटात.

हो वावर पंगडांखातीर, देखीक, शाळेंतले वर्ग, सगली शाळा, जावं दुसऱ्यो संस्था हांचेखातीर एकदम बरो. प्रत्येक म्हयन्यांत एक मनीस सगल्या पंगडाखातीर गूण वेंचून काडटा. म्हण्टकच 12 नामी गूण वेंचून येतात. (दुसरेवटेन एका पुराय कॅलेंडराचो नमुनो दर एका म्हयन्याखातीर एक गुण घेवन आसा). जण एकलो तोच गुण वावरांत हाडटा, आनी म्हयन्याचे अखेरेक अणभव आनी प्रेरणा हांची देवाण घेवाण करता.

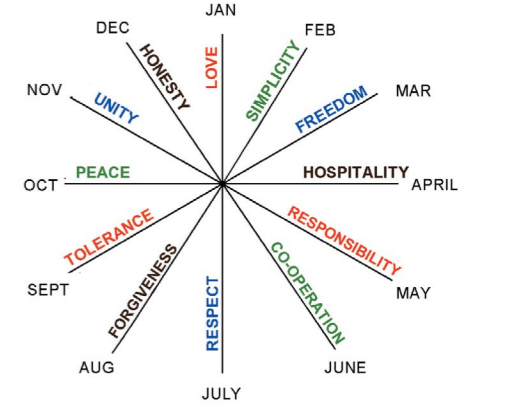
साहित्य: गुण पानांचो दस्तो(पुस्तकाच्या फटल्यान पळयात)

वेळ: 20-30 मिण्टां

★ उबन्तु प्रस्नावळ (जोडणी 4 पळयात)

हो उमेदी पुण परगटावपी वावर आमकां आमी उबन्तु गुण दिसपट्टे जिणेंत खंयमेरेन वावरांत हाडूंक शकतात ताचेर चिंतूंक आदार करतात. प्रस्न पंगडाक सोयीचे जाय सारखे करूं येतात.

वांगड्यांनी आपली प्रस्नावळ पुराय करून गुणांची बेरीज जातकच उपरांत भासाभास जावं येता.

‘ अर्थात, आमच्यो सामाईक जापसालदारक्यो वळखप ही वावराची फकत सुरवात आसता. आमच्या लोकांच्यो गरजो फकत उतरां पुराय करूंक शकनात. आमी फुडाराक धिटायेंत वागलीं जाल्यारच आनी आमचेमुखावयलीं आव्हानांत आमचो वांटो आसा हें आमकां समजलें जाल्यार ह्यो गरजो पुराय जातल्यो. आनी त्यो पुराय करपांत आमकां अपेस आयल्यार आमकां सगल्यांक दुख्ख जातलें. कारण आमी हालींच्या आणभवांतल्यान शिकल्यांत, जेन्ना एका देशांतली अर्थीक स्थिती कमजोर जाता, सगलेकडची समृद्धी दुखता. जेदेवेळार एका फ्ल्यू ची एका मनशाक बाधा जाता सगल्यांक धोको जाता. जेन्ना एक देस परमाणू अस्त्राच्या फाटल्यान लागता तेन्ना सगल्या देशांखातीर परमाणू अस्त्रांच्या हल्ल्याचो भंय उप्रासता. जेन्ना एका पर्वतांच्या रांगेंत आतंकवादी काम करतात, एका म्हासागरावयलो लोक धोक्यांत येता. जेन्ना बोस्निया आनी इर्फरांत निरागसांची कत्तल जाल्या तो आमच्या एकत्रीत कोशेंसाचेर दाग. 21व्या शतकांत ह्या संवसाराक वांटून घेवप म्हळ्यार कितें जाल्यार तें हें. आमी मानवजात म्हण आमची एकमेकांकडेन ही जापसालदारकी आसा.’

बराक ओबामा, अध्यक्ष, युनायटेड स्टेट ऑफ अमेरिका

उपक्रम 9 - उबन्तु निरोप

इश्टांचो, घरच्यांचो जावं वांगड्यांचो निरोप घेवप हो एकामेकांविशींचें कौतूक दाखोवपाचो वेळ. दुसरेवटेन एका ओमानी इंजिनियराचें तो जंय काम करतालो ती कंपनी सोडटना बरयिल्लें पत्र. आनी सकल केनियांतल्या एका भावनीक निरोपाचो नियाळ.

“साला कहले!”

दक्षीण आफ्रिकेंत ‘हंबा कहले’ म्हळ्यार ‘बरो करून वच’. जाप ‘साला कहले’ म्हळ्यार ‘बरो करून राव’.

‘हांव केनियांतल्या आंतर्राष्ट्रीय शाळेंत शिकयतालीं. निमाणें सोडून वचपाचो दीस आयलो. हांवें म्हज्या वांगड्यांचो आनी इश्टांचो, निरोप घेतलो, आनी म्हजें सामान बांदतालीं तेन्ना दारार कोणेंतरी मारलें. म्हाका कोणच मेळूंक येवपाचो नाशिल्लो. हावें दार उक्तें केलें आनी थंय म्हजो निरोप घेवंक आयिल्ल्या लोकांची रांक लागिल्ली. तातूंत म्हजेखातीर बऱ्यांतले बरे आंबे कुशीन काडून दवरताली ती जाण्टेली आशिल्ली. घरांत कामाक मजत करतालो तो फिलिप आशिल्लो. हांव म्हजे पन्ने कपडे दितालीं तें चलीभुरगें आशिल्लें. आनी ते दोगय बागेंतल्या झाडार चडूंक आंवडेताले ते भुरगे, आनी सदां शाळेंत वतना हांव हात करतालीं तो जाण्टेलो मेसाय, शाळेंत निवळ करपी ऍलीस जाणें म्हाका स्वाहिली शिकूंक आदार केल्लो, आनी जायते बाकिचे. म्हाका दिशिल्लें हे म्हाका परते केन्नाच दिसचे नात. जण एकल्यान म्हजो हात हातांत घेतलो आनी हालयलो आनी दोळ्यांत दुखां हाडून म्हजेकडेन पळयलें आनी म्हळें, “तू सदांच सुखी जावं”. “देव तुजेंबरोबर आसूंनी”, “तुजे जिणेंत बेळसांव आसूंनी”. हांव मोनीं जालीं. तांची खरी, निरपेक्ष, आनी सुंदर इश्टागत वळखतनां आनी स्वीकारतना म्हज्या ताळ्यांत आंवडो आनी दोळ्यांत दुखां आयलीं.

ते आजूनय म्हाका वळखूं वो ना, हांव मात म्हाका ताणीं दिल्ली अदृश्य भेंट केन्नाच विसरचीना.’

हेलन सेयर्स

Young artists with René Alemawo, ‘Values through Art’ trainer dedicated to helping children from all backgrounds to regain their dignity, creativity and happiness. Gorée Island, Senegal

‘मोगाळ सगल्यांनो,

हांव फुडें वतां तशें एक खीण रावन आमी बरोबर सारिल्लो वेळ याद करूंक आनी काळजांत दवरूंक म्हाका आवडटलें. तुमचे कडेन संवाद साधप आनी तुमचेमदल्या जण एकल्याक जाणून घेवप खूब व्हड आशिल्लें. हे धर्तरेवयलो जण एकलो म्हजेखातीर प्रेरणेचो खरो स्रोत आसा. तुमच्या प्रत्येकाकडल्यान हांव शिकलां आनी तांतल्यान म्हाका जिणेचीं नवीं क्षितिजां जोडूंक मजत जाल्या. तुमकां सोडून वचपाच्या विचारान म्हाका वेदना जातात. तरी हांव म्हजेबरोबर जीणभरचे संबंध, म्हान वांगडी, आनी आदर्श गुरु बरोबर घेवन वतां. निमाणें, चुकून हावें कांयजाणांक राग येवपासारखें वो वायट दिसपासारखें केलां आसूं येता. म्हजे मनापसून आनी प्रामाणीक माफीचो स्वीकार करात. जे म्हजेकडेन वायट वागल्यात तांकां हांव बिनशर्त माफ करतां.

म्हाका म्हजे नवे जिणेंत मनःशांती आनी खोस हांचेखातीर तुमच्या सगल्या प्रार्थना आनी माफीची गरज आसा. हो निरोप न्ही, फकत “इला लिका” जावं “परत मेळया”.

संपर्कांत रावात.’

याहया सुलेमान अल-यारूबी,
इंजीनियर, ओमान

“Hamba kahle!!”

सृजनात्मक वावर

हयो कार्यावळी कार्यशाळा सोंपोवन हाडूंक, इश्टागत घट करूंक, एकवटीची भावना हाडूंक, आनंद, आनी एकामेकांखतीर सदिच्छां खातीर वापरूं येतात.

★ फाटल्या कार्यावळींवेळ्यो प्रतिक्रिया आनी मूल्यांकन

संयोजक वांगड्यांक वाटकुळीं बसूंक सांगता. सगल्या कार्यावळींचेर चिंतन करूंक आनी तांच्या अणभवांचें सार बांदपी एक उतर वो एक शब्दप्रयोग मनांत हाडूंक सांगता. एका मिण्टाच्या, संगीताचेर जावं शांततेंत, चिंतना उपरांत एकाफाटल्यान एकलो वो मदलो मदलो कोणय आपले अणभव सांगता.

★ दृश्य आनी अदृश्य इश्ट उक्ते जातात.

दृश्य आनी अदृश्य इश्ट उक्ते जातात.

वांगडी वाटकुळेच बसतात आनी संयोजक कोणाय एकाक(अ) मदीं येवन ताच्या दृश्य इश्टांत(ब) ताणें पळयिल्ली सकारात्मक गजाल पंगडाक सांगूंक लायता.-इतले मदीं सगले अदमास करतात, तो/ती कोण आसूंक शकता! उपरांत अ ब चे म्हऱ्यांत वता आनी हात दिता जावं वेंग मारता. उपरांत ब मदीं येता. आपल्या दृश्य इश्टांत (क) आपणें पळयिल्ल्या कांय बऱ्या गुणांविशीं उलयता आनी मागीर क ची वळख दिता.

वांगडी वाटकुळेच बसतात आनी संयोजक कोणाय एकाक(अ) मदीं येवन ताच्या दृश्य इश्टांत(ब) ताणें पळयिल्ली सकारात्मक गजाल पंगडाक सांगूंक लायता.-इतले मदीं सगले अदमास करतात, तो/ती कोण आसूंक शकता! उपरांत अ ब चे म्हऱ्यांत वता आनी हात दिता जावं वेंग मारता. उपरांत ब मदीं येता. आपल्या दृश्य इश्टांत (क) आपणें पळयिल्ल्या कांय बऱ्या गुणांविशीं उलयता आनी मागीर क ची वळख दिता.

★ निरोप आनी तोखणायेची उक्तावणी.

संयोजक वांगड्यांक एकामेकांक उलयनासतना निरोप दिवंक आपयता. ते संगीताचेर कशाकशे एकामेकांत मिसळून फिरतात-- वेळावेळार तांचे मुखार आयिल्ल्या मनशाचे निरोप घेत - दोळ्यांनी आनी काळजांतल्यान - त्या मनशाचे खास गूण तोखेवन.

बदल

- वयलो वावर चालू दवरून वांगड्यांक एकामेकांक मोन्यानी आशिर्वाद आनी शुभेच्छा दिवंक सांगूं येता, तांच्यो एकामेकांखातीरच्यो प्रामाणीक भावना पावोवन. निमाणे जण एकलो आपल्याक कशें दिसलें तें आनी दुसऱ्याकडल्यान कितें मेळ्ळें तें सांगता.

- वांगडी ‘निरोप पत्रां’ (कार्डी) तयार करतात(‘विजिटिंग कार्डस’ उपक्रम 1 पळयात.)

★ निरोप आनी तोखणायेची उक्तावणी.

वांगडी मदीं एक वाट नाजाल्यार पायण सोडून दोन रांको करून उबे रावतात. संयोजक आनी उपस्थिती प्रमाणपत्रां दिवंक आपयिल्लो खास सोयरो एका तोंकाक रावतात.

एका मनशाचें नांव घेतात तो मनीस रांकेच्या दुसऱ्या तोंकाक वता आनी मदल्या वाटेवयल्यान सोवका येता. तो जसो म्हऱ्यांतल्यान वता तसो जण एकलो ताच्या कानांत एक ल्हानसो आशिर्वाद नाजाल्यार संदेश पुटपुटटा (तो एखादे त्या वांगड्यांन ताच्यांत पळयिल्लो गुण आसूं येता वो ताच्या फुडाराखातीर शुभेच्छा आसूं येतात). जेन्ना तो मनीस पायणीच्या तोंकाक पावता ताका प्रमाणपात्र दिवप जाता.

ही कार्यावळ शांततेंत - फकत संदेशांच्या पुटपुटपाबगर - करतात तेन्ना खूब प्रभावी जाता.

Reflection

Whispering Tunnel

उबन्तुः
एक वैश्वीक सत

लोकांकडेन जोडप - ओमानांत उबन्तु मूल्यां

Source: Oman Electronic Network, Ministry of Information, Sultanate of Oman

ओमानांतलो एक पत्रकार श्री. सलेह अब्दुल्लाह अल्खामियासी हाणे बरयिल्ल्या सकयल्या लेखांत वार्षिक शाही 'लोकांक मेळात' दौऱ्या विशीं सागलां. थंय महामहीम सुलतान काबूस बिन सैद प्रत्यक्ष प्रजेकडेन उक्ते वातावरणांतल्या मेळाव्यांत विचार विमर्श करूंक सगल्या सुलतानेतींतल्यान भोवंता, तांच्या अवस्थेविशीं प्रत्यक्ष जाणून घेत, तांच्या गरजांचो अदमास घेत, लोकांचें हीत राखूंक राष्ट्रीय येवजण्यांचो नियाळ घेत आनी त्यो चालीक लावपाचो व्यक्तीगत पातळेर पाठपुरावो करीत. लेख उबन्तुचो वैश्वीक सभाव विस्कटावन सांगता आनी फुडारपणांचीं लक्षणां ठळकपणान दाखयता.

ही वार्षिक 'लोकांक मेळात' भोंवडी महामहीम सुलतान काबूस बिन सैदाच्या फुडारपणाचे रीतीचो एकमेव असो खास ठसो जाला. ती एक त्याग आनी निष्ठेचो प्रवास. ती देख घालून दिवन वेवस्थापन करपाचें उदाहरण.

महामहीम सुलतान काबूस, जाणें आपली सगली जीण ओमान आनी थंयच्या लोकांखातीर ओंपल्या तो ओमानांतल्या खांचीगोळण्यांतल्या लोकांक मेळचेखातीर राजवाड्यांतली सुखसमृद्धी असो आपखोशयेन सोडटा. महामहीमाची वार्षिक 'लोकांक मेळात' भोंवडी एक सुवाळो जाला जाची फकत ओमानांतलेच न्हय तर बाकीचे लोकय उत्सुकतेन वाट पळयतात. तो एक अनंद आनी एक जिवनकळेचो फुडारी आनी ताचे मोगाळ लोक हांचेमदलो जावपी ऊबदार येवकार म्हळ्यार वर्णनाभायलें महाकाव्य. आपल्या फुडाऱ्याचें आपलेमदलें आगमन साजरे करूंक सगले लोक आपली पिराय, दादलो काय बायल आनी ल्हान काय व्हड म्हण पळयनासतना तांच्यो कविता म्हण्टना, लोकगीतां गायतना आनी पारंपारीक नाच करतना पळोवप हो स्वास रोखून धरूंक लावपी देखाव.

ही वार्षिक लोकांक मेळात कार्यावळ एक परिणामकारक पाठपुरावो तंत्र जाल्या. ती विकासाचे प्रक्रियेच्या मूल्यांकनाची रीत. भोवंडेंत महामहीमाबरोबर वेगवेगळे मंत्री आसतात तांकां महामहीमाकडल्यान जंय राजेशाही जत्थो थांबता त्या त्या विलायतांतल्या (जिल्ह्यांतल्या) लोकांच्यो वेगवेगळ्यो गरजो सोदून काडपाच्यो सूचना आसतात. भोवमानादीक मंत्री एकाफाटल्यान एक करून वाठाराची भोवंडी करून ते सरकारी

'जरी पारंपारीक ओमानी 'माजिल्स' (माजिल्स=एक हॉल जंय लोक मेळटात, परबीं दितात, आनी भासाभास करतात)आदारिल्ली आसली महामहीम सुलतान काबूस बिन सैद हांणी आयोजीत केल्ली 'लोकांक मेळात' यात्रा समकालीन ओमानी समाजाचें प्रतिबिंब आसा.

ताच्या उलोवपांत महामहीम बाकीच्या देशांकडेन इश्टागतीचें नातें-शांतीपूर्ण सहजीवन - घट करतनां घराबे, बायलो, हांच्यो भूमिका, तिगून उरपी उदरगत आनी पर्यावरणीय संरक्षण हांचेर लक्ष ओडून घेवन समाजाफुडल्या म्हत्वाच्या मुद्द्यांचेर विचार करता. सबंद सुलताने ऑफ ओमानांतल्या उल्लेखनीय विकासाक योगदान हो, प्रत्येक वार्षिक यात्रेंत मुखार आयिल्ल्यो सूचना आनी अनुदान आनी तांचो महामहीमांच्या सततच्या मार्गदर्शनाखाला काळजीपूर्वक वापर, मूल्यांकन आनी पाठपुरावो हाचो परिणाम आसा.'

श्रीमती लक्ष्मी कोथानेथ, भारतांतली वितरावपी आनी पत्रकार, 17 वर्सां ओमानांत रावपी

अधिकाऱ्यांक आनी नागरिकांक मेळटात म्हण्टकच तांकां प्रत्येकाक आपआपल्या खात्यांच्या संबंदांतल्या विशयांचो अभ्यास करूंक मेळटा.

तांच्याबरोबरच्या नागरिकांबरोबर हातांत हात घालून भोवमानादीक मंत्र्यांक लोकनृत्य करतना पळोवप हो मनभुलोवणो देखाव. अशे खीण एकमेव आनी लोकांभिमूख राजकीय संस्कृतायेचें चित्रण करतात.

हें उक्तें वातावरण फुडारपणाची ही सहभागी रीत कार्यान्वीत दवरता. हें महामहीम सुलतानाच्या फुडारपणाच्या गुणांक झळाळी हाडटा. शेख, पदाधिकारी आनी नागरिकांकडच्या संवादांत महामहीमाचो पालकत्वाचो स्पर्श स्पष्टपणान दिसून येता. उच्च पातळीची सहिष्णुता, परिणामकारक आयकप, रचनात्मक आदान प्रदान, विस्तृत गिन्यान आनी जगांतल्या चलंत मुद्द्यांकडेन आनी तांच्या आमच्या वातावरणाकडल्या संबंदांविशीं सांगपाची गरज ना. निमाणें सगलें जग एक वैश्वीक गांव जाला.

महामहीमाची 'लोकांक मेळात' भोंवडी एक मंच जाला जंय समाजीक आनी अर्थकारणाचे विशय शास्त्रीय संशोधन आनी सागल्यांच्या संमती नुसार आसतात. अशा मेळाव्यांत खूबशे मुद्दे, राष्ट्रीय मनीसबळाच्या वापरा पसून शेतकी विभागाच्या तिगून उरपासारख्या विकासांमेरेन आनी बाकीचे येवपाचे आसात ते बाकीचे, ठोंस उहापोहाचेर अवलंबून आसतात. वापरा पसून शेतकी विभागाच्या तिगून उरपासारख्या विकासांमेरेन आनी बाकीचे येवपाचे आसात ते बाकीचे, ठोंस उहापोहाचेर अवलंबून आसतात.

महामहीम सुलतानाचो विश्वाचें चिंतात आनी वाठारांत काम करात असो पावित्रो ओमानी लोकांच्या भोवगुणी संस्कृताय आनी खोलमेरेन रुतिल्ले परंपरेच्या खोशेलेपणाकडेन जुळटा. अशेतरेचीं उक्ती संसद निमाणी संकल्पित फास्की करचेपयलीं विभिन्न मतां आयकूंक वाव दिता. उदक, पर्यटन, माहिती युगाचे फांटे आनी ताच्या मनशांमेरेन वैश्वीकरणाचें वारें, सारख्या विशयांचेर तांची शिक्षणीक फांटभूंय कशीय आसली तरी महामहीमाची भासाभास आनी सगल्यांक कळटलें अशें ताची सोंपें करून सांगपाची तरा हो तो धागो ज्याकालागून अशेतरेचें परिणामकारक आनी निरोगी आदान प्रदान सांबाळिल्लें आसा.

अशो वेवहारीक आनी परंपरेचेर आदारिल्ल्यो संकल्पना इस्लामी संकल्पना शुवरा (सल्लो घेवप) तल्यान मुळां ओडून घेवन ओमानी शब्लाहा- एक पंगड जंय ओमानी एकठांय येवन आपसांत संबंधीत विशयांचेर मतांची देवाण घेवाण करतात- परंपरेंत रुजतात. देखून, असलें एकमेव फुडारपणाचें तंत्र खूबशा संशोधकांक तें आधुनीक राजकीय सिध्दांत आनी समकालीन विचार हाचेकडेन आरतें परतें तपासूंक तांच्या संशोधनाच्या सूक्ष्मदर्शक यंत्रामुळांत घालूंक आकर्शीत करता.

आमच्या लाडक्या फुडाऱ्याक देव बरी भलायकी दीवं आनी ओमान शांती आनी सवस्ततायेचें मृगजळ उरचेखातीर ताका बेसांव आनी मार्गदर्शन मेळूं."

सालेह अब्दुल्लाह अल्खामियासी, ओमान

'मिलाफ आनी शांतीच्या वातावरणांत देशां देशांमदीं सहकार्य, आनी लाव आनी आस्था हांची देवाण-घेवाण ह्या म्हत्वाच्या मुद्द्याचो आमी सगल्यांनी मानवतेच्या कल्याणाखातीर वावर आनी समर्पणान थांबीनासतना पाठपुरावो करूंक जाय.'

महामहीम सुलतान काबूस बिन सैद, सुलतान ऑफ ओमान

'ओमानच्या सुलतानेताचो म्हान फुडारी महामहीम काबूस बिन सैद आपल्या मनशांक मेळपाखातीर दर वर्सा देशभर प्रवास करता हें खरेंच अद्वितीय. महामहीम लोकांची अवस्था आनी तांच्यो समस्या समजुचेखातीर आपले मंत्री आनी अधिकारी हांचे बरोबर, तांचे प्रस्न सोडोवंक तेन्नाचे तेन्ना निर्णय घेवंक दर एका गावांक भेट दिता. जंय महामहीम वता, तो वांठार मुखार उदरगतीक पावता. जगांत महामहीम एकटोच देशाचो म्हान मुखेली आसा जाणें आपली जीण लोकांच्या आनी देशाच्या भल्या खातीर ओंपल्या.'

वासीम अहमद खान, वर्गणीदार, रीडर्स फोरम, टायम्स ऑफ ओमान, पाकिस्तानांतल्यान, ओमानांत 1974 तल्यान रावता

आमच्या तरनाट्यांक सक्षम करप

उबन्तु तत्वां यूकें त कार्यान्वीत

जरी हे संकल्पनेचीं मुळां आफ्रिकेंत आसलीं, "उबन्तु हें वैश्वीक सत्य, एक वैश्वीक जीणेचो मार्ग." (नेल्सन मंडेला). आपल्या लेखांत लेखक सुचयता कीं वेल्साचो महामहोम राजपुत्राची दिश्टी आनी युवराजाच्या विश्वस्त मंडळाचीं तत्वां, तरा आनी तांचो वावर हांच्या काळजांत उबन्तु मूल्यां आसात.

युवराजाचें विश्वस्त मंडळ, यूकें तली आघाडीची तरणे पिळगे खातीर धर्मदाय संस्था

यूकें त धा लाखांच्याकय चड तरनाटे आसात जे शिक्षण, नोकरी-वेवसाय वा प्रशिक्षणांत नात. युवराजाचें विश्वस्त मंडळ आपल्या यत्नांचो ओघ तांचेवटेन चड दवरता जांकां आमची चडांत चड गरज आसा. तांकां वेवहारीक आनी अर्थीक आदार दिवन, तांकां शिक्षण, काम आनी प्रशिक्षणाकडेन वचूंक तांची कुशळताय, आत्मविश्वास आनी प्रेरणा वाडोवंक मजत करता.

युरोपभरचे 700 कर्मचारी आनी 7000 स्वयंसेवकांच्या सद्भाव आनी समर्पणांतल्यान आनी आदार करपी व्यक्ती आनी संस्थांच्या जाळांतल्यान विश्वस्त मंडळ आभागी तरनाट्यांक संधी उपलब्ध करून दिता तातूंत प्रशिक्षण, वैयक्तीक विकास, उद्देगांक सुरवातीचो आदार, मार्गदर्शन आनी सल्ले हांचो आस्पाव आसता.

तुमची जीण बदलावंक कार्यावळी:

तुमची जीण बदलावंक कार्यावळी:

2008 त मंडळान 40,000 तरनाट्यांक आदार केलो, अशा कार्यावळींतल्यान

- विश्वस्त मंडळाचो स्वयंसेवक कार्यावळ, 12 सप्तकांचो वैयक्तीक विकासाची कार्यावळ (वैयक्तीक आव्हान, उक्त्या मळावयलो वावर, सांघीक वावर आनी समाजाची काळजी आस्पावतात अशो)
- युरोपांत भोवंक आनी थळां सोदूंक संधी, आनी व्होलंटरी सर्व्हिस ओव्हरसीज बरोबर भागीदारींत स म्हयन्यांची आंतरराष्ट्रीय संधी दिवंक एक कार्यावळ
- निवासी संगीत शाळा
- थळाव्या बिरादरींत आपलो स्वताचो प्रकल्प करूंक तरनाट्यांक अनुदान

सोद : तरनाट्यांचे दृश्टीकोन आनी हावेस

जाण्ट्यांक तरनाट्यांच्यो गरजो जशो आसतल्योश्यो दिसतात ते प्रमाण तांकां 'पुरोवप' वा 'ताचेखातीर करप' जाता. पुण तांचें आयकप उणें जाता. जायत्या सोद आभ्यासा उपरांत, द प्रिन्स ट्रस्ट यूकें तल्या तरनाट्यांक कितें जाय हें सोदून काडपाचो यत्न करता - तांकां नक्की कसलो हुस्को आसा आनी ते कसली आशा दवरून आसात हें विचारून आनी तें तांच्या जिणेविशीं कितें म्हण्टात तें आयकून.

आशा तरनाट्यांचेर नदर दवरून केल्ल्या ह्या आभ्यासाचेर तीन मुखेल गजालींचो परिणाम जाला. पालकत्व (सदांच एकहाती), अवमान (आनी अपमान जावपाच्या धोक्यांत आशिल्ले) आनी बेरोजगारी. अशें दिसून आयलें की चडशा तरनाट्यांक म्हणपाचें आसा तें अडचणींत आशिल्ल्या तरनाट्यांभोंवतणीं तेंच तेंच करीत रावपी प्रासारमाध्यमांक आव्हान दिता. चडशा जाणांक भोंवतणची परिस्थिती, वांशीक फाटभूंय, फाटलो तपशील वा सामजीक स्थानाक लागून 'पट्टी मारिल्ले भशेन' आनी पयलींच जोखिल्लेभशेन दिसता. ते झगडटात ते न्हयकारी संदेश आनी प्रतिमां

'हावें जेदेवेळार 1976 त प्रिन्सस ट्रस्ट स्थापीत केलो, हांव समाजान फाटल्यान सोडिल्ल्या सगल्या भुरग्यांक एक जीवनदायिनी दिवंक सोदतालों. भुरग्यांकडेन खूबच क्षमता उक्ती जावंक नासतना उरून भुरगे उद्दिष्ट नासून दिकाहीन जाल्यात आनी समाज फुडाराचे आसेबगर उरला तें म्हाका खटकलें. खंयच्यातरी ल्हानशा मार्गान कितेंतरी वेवहार्य करून भुरग्यांक तांची स्वताची क्षमता सोदून काडून भागोवपाचें बळ दिवंक हांव सोदतालों.'

एचआरएच प्रिन्स चार्ल्स, प्रिन्स ऑफ वेल्स, संस्थापक आनी अध्यक्ष, द प्रिन्सस ट्रस्ट

सोडल्यार तरनाट्यांचे सदांच सकारात्मक पावित्रो आनी हावेस आसतात, आनी तांकां समाजांत सुवात जाय आसता.

देखीक, उणे पिरायेवयल्या बापांयक तांच्या भुरग्यांविशीं खूब मोग आनी जापसालदारकी दिसता, उणे पिरायेच्या आवयांक आवयपण सांबाळूंक समर्थ आशिल्लेवरी दिसता आनी तीं आवयपण मिरयतात, आनी चडशे बेरोजगार भुरगे काम करूंक सोदतात पुण तांकां मुखार काडूंक सकारात्मक जाण्ट्यांच्या आदर्शाची उणीव आसा.

संशोधनांत अशेंय दिसून आयलें की चडशे तरनाटे पिळगेंतलीं भुरगीं समाजांत खूबच परकी जाल्यांत. -जीं तांच्या जिणेंत प्रचंड आव्हानां आनी समस्यांक तोंड दितात- तांकां दिसता, तांचें कोणच आयकना, समजून घेना वा तांचो आदरय करिना. चडशे जाणांक अधिकारांचो विश्वास ना आनी खूबच प्रमाणांत तांच्या बरोबरच्यांच्या प्रभावासकल आसतात. पुण चडशा जाणांनी कोणेतरी तांकां मार्गदर्शन करचें म्हणपाची इत्सा परगटायली- गुरु जो तांची विचारसरणी समजता.

दुसऱ्या अभ्यासांत 14-25 पिरायेच्यांक आपली निवड करपाची तांक खूब म्हत्वाची आसता हें सिद्ध जालें. तांकां तांचो निर्णय घेवंक जाय तितलीं म्हायती दिल्ली जाय आसता आनी तांचेखातीर कितें बरें तें सांगल्यार राग येता. पिरायेच्या प्रत्येक पावंड्यार तांकां 'गुंतून दवरपा' वांट्याचें 'दिशा दाखोवंक' सोदपी प्रणालीचो सामनो करचो पडटा.

एका तरनाट्या मनशाच्या म्हणपानुसार, "म्हाका हाचेपयलीं कोणे कित्याक मजत केलीना म्हाका समजना. हावें जेदेवेळार 13 वर्सांचेर शाळा सोडली, तांणी म्हाका 'ना जावंक' कित्याक दिलो? 'कित्याक' अशें म्हाका कोणेंच विचारलेंना. हें विचारूंक न्यायालयां चडच व्यस्त आसतात ... फकत आयकून घेवप म्हळ्यार संवसारांतलें सगलें कितें आसूंक शकता. लोकांक म्हाका कितें कर तें सांगूंक आवडटा, विचारूंक न्ही."

द प्रिन्सस ट्रस्ट भुरग्यांकडेन जोडून रावंक भुरग्यांचे दृश्टिकोन आनी आशा समजून घेवंक सोदता, जशें तांच्या संगीत, फॅशन आनी खेळांच्या आवडींतल्यान. "आमी भुरग्यांक आपली जापसालदारकी घेवंक उर्बा दिवपी कार्यावळी करतात - तांकां तांणी सोडिल्ले जिणेपरस तांणी निवडिल्ली जीण घडोवंक मजत करून."

उबन्तु मूल्यांक आनी तत्वांक समांतर

ट्रस्टाची भुरग्यांच्या गरजांखातीर येवजण करपाची रीत उबन्तुच्या तत्वगिन्यानाचो कळाशेचो आयाम विस्कटावन दाखयता. "हांव मनीस कारण हांव भाग घेतां, वांटून घेतां... एक मनीस दुसऱ्या मनशांतल्यान मनीस आसता... म्हजें मनीसपण सोडोवंक जावचेंना इतलें तुमचेकडेन धरिल्लें, बांदिल्लें आसा." (रेव्हरंड डेसेमंड टुट्ट).

ट्रस्ट अभागी/कांठार आशिल्ल्या भुरग्यांक मान, सर्जनशीलता, आनी उद्देशाची जाणविकाय घेवन एका समाजांत एकवटीत जावंक मजत करता- फकत त्याच तरनाट्यांपुरतें न्ही तर सगलो समाज एकेच फावटीन लागींपण आनीक शांतीपूर्ण सहजीवन अणभवूंक पावतलो म्हणून.

दुसऱ्यांमदीं आशिल्ली उच्च सुप्त तांक आयकून, समजून, पळोवन, वायटाची निर्भत्सना करचे परस आनी ख्यास्त दिवचेपरस बरे वागणुकेक बळगें दिवन, जें भौतीक, भावनीक आनी सामाजीक गरजां मेरेन पावता अशा उपायामेरेन सगल्यांनी मेळून येवप - हीं मूल्यां आनी तत्वां उबन्तुची सर्वानुमतीन कामां करप, दोनय वटेन जिंकपाखातीरचो उपाय सोदप ह्या तत्वांकडेन, आनी फकत आमचे स्रोतच न्हय तर आमचो आनंद आनी आमच्या समस्यांकडेनय बी जुळटा.

Photo source: The Prince's Trust
www.princes-trust.org.uk

'जर आमी प्रिन्साच्या कामाकडेन पळयलें, जाल्यार जरी तो उबन्तु विशीं उलयलोना तरी ताचें काम मूल्यां आनी समाजांत तांची उदरगत करपाची इत्सा आशिल्लो फुडारी म्हण ह्या संसाधन पुस्तकांत संदर्भ आयिल्ल्या उबन्तुच्या आयामाचें प्रतिरूप कशें पळोवं येता.

द प्रिन्सस चो वावर, समाजाक ताचें बळगें वडोवपाची संद दिली जाल्यार, जांकां विशेश करून ताचो आदार जाय तांचेखातीर इतलें सगलें कशें जोडूंक शकता हें दाखोवन दिता. उबन्तुचें तत्वगिन्यान, सगल्यांच्या बऱ्याखातीर एका व्यक्तीक आदार करप, सगल्यांखातीर बरो फुडार घडोवंक समाज, शिक्षण आनी उद्देग कशे बरोबर काम करतात हें दाखोवपी द प्रिन्सस ट्रस्टाच्या वावरांत प्रतिबिंबीत जाता.'

शेलाघ मूरे, शिक्षण तज्ञ, यूके.

जीनाची काणी

“हांव होलोवे बंदखणींत आशिल्लें, स वर्सांची ख्यास्त भोगूंक”.
जीना मोफत ,सात वर्सांच्या जुवळ्यांची आवय याद करता.

“... तें फकत तुकाच बादना, तुज्या घराब्याक, इश्टांक...जशें
तूं म्हळ्यार एक व्हड निर्शेणी...तूं सगलें वगडायता, तूं तुजो
आशिल्लो आत्मविस्वास वगडायता.

द प्रिंसस ट्रस्टा न म्हाका अक्षरशः उबारलें... बंदखणींतल्यान.

थंय ते बंदखणींत 533 चलयो आशिल्ल्यो आनी हांवें चिंतलें, ”एके
चलयेन बंदखणीखातीर फुलांकान्न जाल्यार कितलें बरें जातलें!”

प्रिंसस ट्रस्टा ची बिझनेस मॅटर (उद्देग गुरू) नेव्हिले कोबेनाचे
मजतीन जिना मोफतान एक उद्देग आराखडो केलो आनी तिका
रीण मेळ्ळें.

“तिणें शून्यांतल्यान सुरवात केल्ली,” नेव्हिले कोबेन
म्हण्टा, “ वायट परिस्थितींतल्यान ती सुरवात करूंक शकची
नाशिल्ली - खुद्द बंदखणींतल्यान उद्देग उबारप आनी उपरांत तो
बंदखणींतल्यान भायर व्हरप.”

जेम्स कान, उद्देजक, परोपकारी आनी ‘ड्रेगन्स ड्रेन’चो तज्ञ सुद्दां
जिनाच्या यत्नांची तोखणाय करता. “तिचेकडेन विस्वास आसा,
तिचेकडेन स्फूर्त आसा, तिचेकडेन जिद्द आसा. फकत पैशांपुरती
गजाल नासता. तांकां आपूण म्हत्वाचें आनी मोलादीक दिसूंक
जाय. थंयच प्रिंसस ट्रस्टान तिच्या येसांत खेरीत परिणाम
साधलो.”

श्रीमती मोफत आतां लंडनाक यसस्वी फुलकान्नीचो उद्देग
चलयता. “आतां हांव लोकांच्या तोंडाक पळोवन सांगूंक शकतां,
‘हांवें केलां तें हें!’ बंदखण प्रणालींतले लोक आतां मेखळीकेच्या
दीस येतात आनी म्हजेबरोबर काम करतात - हांव दुसऱ्यांक
मजत करूंक शकतां आनी समाजाक परतें कितेंतरी दिवंक शकतां.
म्हाका मजाच दिसता.”

‘ज’आमी म्हणटात आफ्रिकेंत आसा
ती एक संकल्पना. म्हाका विस्वास
आसा, ती सगल्याच मानवजातींत
आसतली जर तिका थारो दिवन वाडूंक
दिली.

ती वांटून घेवपाची वृत्ती.’

श्रीमती नोझिइवे मोडलाल-रुटलेज,
आदली उप आरोग्य मंत्री,
दक्षीण आफ्रिका

Photo source: Haringey Independent

‘लोकांची जीण बदलिल्ली
आनी अनपेक्षितपणान फाटल्यान
वळिल्ली पळोवप , आनी चडकरून
आपराधी भुरगीं आनी बाकीचीं जीं
आमी तांचेखातीर करूंक शकिल्ल्या
कार्यावळींतल्यान वचून तीं मुखार
पंगडाचीं फुडारी जावंक शकतात
आनी दुसऱ्यांक प्रेरणा दिवंक शकतात
हें पळोवपासारखें दुसरें ईनाम वो
समाधान ना. खूबशेफावट आमकां
दिसून आयलां ,चड कठीण आशिल्लीं
बऱ्यांतलीं बरीं फुडारी जातात.’

एचआरएच द प्रिंस ऑफ वेल्स,
युथ वीक सुरू करतना, बेक्टन
कॅम्प्युनिटी सेंटर, लंडन, नोव्हेंबर
2008

परिशिष्ट

उबन्तु रीत

झगडीं सोडोवंक आनी परतून एकठांय येवंक

सकयलो लेख आफ्रिकेच्या प्रॅक्टिकल पीसमेकिंग विजडम हांतल्यान घेतला: रिफ्लेक्शन ऑन 'उबन्तु', लेखक टिम मुरिथी (स्रोत आली संदर्भ पळयात).

उबन्तु समाज सामाजिक जिणेचेर उंचेलीं मूल्यां दवरता आनी समाजांत सकारात्मक नातीं जपप हें सगल्यांचें मेळून काम जंय जण एकलो घुस्पल्लो आसता.

... दक्षीण आफ्रिकेंत मेळपी उबन्तु समाजाच्या संदर्भांत, चड करून झोशां मदीं इंकुण्डला / लेकगोटला म्हण वळखतात, जी पंगडाची मध्यस्थी आनी एकवटावपाचो मंच म्हण काम करता त्या संस्थांकडल्यान वाद सोडोवप जातात. हो इंकुण्डला / लेकगोटला संघ जातीयवादी अशा अर्थान की सगलोच समाज वेगवेगळ्या पातळ्यांचेर एक प्रस्न जो त्या समाजाच्या एकचाराक धोको कसो दिसतालो तो सोडोवंक यत्न करताले. तत्वत कामकाज एका जाण्ट्यांची सल्लागार समिती आनी मुखेली वो, झगडें व्हडलें आसल्यार स्वता राजा कडच्यान जावपाचें आसतालें. वायट काम थारावपाची आनी निराकरणाचे प्रक्रियेंत अन्यायाचो बळी आनी अन्याय करतलो दोगांयच्याय नात्यांतलीं बायलो आनी भुरगीं धरून आसतात.

ही यंत्रणा देखून लोकांतल्या वांगड्यांक तांचे दृश्टिकोन एकामेकांक सांगूंक आनी तांचीं मतां कळोवंक मेखळीक दिता. अशेतरेन झगडीं सोडोवपांत सगल्या समाजाक आस्पावन घेवप जाता. चड करून समाजाच्या वांगड्यांक अन्यायाचे बळी थारिल्ल्यांक, अन्याय करतल्यांक आनी गवाय आशिल्ल्यांक प्रस्न विचारपाचो तशेंच जाण्ट्यांचे समितीक मुखावयल्या संभाव्य मार्गांचेर सूचना करपाचो अधिकार आसतालो. जाण्ट्यांचे समितीक मध्यस्तेच्या आपल्या अधिकारांत चौकशेचें काम आशिल्लें आनी ते मुखेल्याच्या सल्लागाराची भूमिकाय करताले. समाजाच्या वांगड्यांचे दृश्टिकोन आयकून जाण्ट्यांची समिती दोनय पक्षांमदीं सुमेळ घडोवन हाडूंक उपायांचेर सल्लो दिवंक शकताले आनी अशेतरेन एकवट आनी समाजाचो सुमेळ राखून दवरपाचो एकंदर हेत साध्य जातालो.

'पायाक लागून तेंगशी तिगून आशिल्लो जीण एक पिरेमिड आसचीना. पुण ती म्हळ्यार एक म्हासागरांतलें वर्तुळ ज्याचें केंद्र गावांखातीर समर्पण करूंक सदांच तयार आशिल्ली एक व्यक्ती आसतली. गांव गावांच्या वर्तुळाखातीर समर्पण करूंक सदांच तयार आसतलो, निमाणें संपूर्ण जीण व्यक्ती व्यक्तीन घडिल्ली जायमेरेन, केन्नाच आपले मस्तेत आक्रमक न्हय, तर सदांच नम्र, ज्या म्हासागराच्या वर्तुळाचो अविभाज्य घटक आसात त्या म्हासागराच्या वर्तुळाचे भव्यतायेचो भाग जावन. म्हणूनच सामको भायलो परीघ भितरल्या वर्तुळाक चिड्डुपाची शक्त हातासूंक पावचोना जाल्यार भितरल्या सगल्यांक शक्त दितलो आनी आपली शक्त तांतल्यान घेतलो.'

महात्मा गांधी
भारत

प्रत्यक्ष प्रक्रियेंतले पांच म्हत्वाचे पांवडे

• पयलीं, वस्तुस्थिती सोदून काडपाचे प्रक्रिये उपरांत जंय अन्यायाचे बळी, अन्याय करपी आनी गवायांचे दृश्टिकोन आयकून घेवप जाल्ले, अन्याय करपी - जर ताणें कितेंय चुकीचें केलां अशें धरलें जाल्यार - समिती आनी इंकुण्डल लेकगोटला मंचांतले वांगडी तांकां जापसालदारकी नाजाल्यार गुन्यांव वळखूंक बळगें दितात.

• दुसरें, अन्याय करप्याक मनापसून पच्छताप दाखोवंक नाजाल्यार प्रायश्चीत करूंक मुखार काडप जातालें.

• तिसरें, अन्याय करतल्याक चूक मागूंक मुखार काडप आनी तेच बरोबर अन्याय जाल्ल्याक ताका दया दाखोवंक मुखार काडप जातालें.

• चौथें, जंय शक्य आसा आनी जाण्ट्यांच्या समितीच्या सूचनांचेर अन्याय करतल्याक वायट केल्ले खातीर फावो ती लुकसान भरपाय दिवची पडूं येता. (हें चडकरून चडशें प्रत्यक्ष दिवचे परस प्रतिकात्मक आसतालें. अन्याय करतल्याक पयलीं पच्छताप करूंक लावन) अशेतरेन माफी प्रदान जाताली पुण भोगसणेविणे न्हय.

• पांचव्या पावड्यार पक्षांक एकमेकांकडेन समजिकाय घडोवंक बांधील रावंक उर्बा दिवन सगली प्रक्रिया थीर करप जाताली. ही समजिकायेची प्रक्रिया अन्याय जाल्लो, ताच्या वो तिचे घराब्याचे वांगडी, इश्ट आनी अन्याय करतलो, ताच्या वो तिच्या घराब्याचे वांगडी आनी इश्ट हांकां आस्पावन घेवपाची जतनाय घेता. दोनय पंगडांक सांगातान रावप आपणावंक आनी दोगांयमदलें नातें सुधारपाचें काम करूंक आनी अशेतरेन समाजांतलो सुमेळ राखून दवरपाचो वांटो उबारूंक उर्बा मेळटा. हें समाजाची इमानदारी आनी पुनरुज्जीवनाखातीर म्हत्वाचें. एकठांय येवपाची कृती म्हत्वाची आसताली ती झगड्यांवेळार पक्षांच्या मनांत भरून राविल्ले मानसीक कोडसाणीपेल्यान वचपाचे पक्षांचे इत्सेचें प्रतीक.

... फाटल्यो चुको वळखलेबगर आनी उक्तडार हाडलेबगर एक आपलेभितर शांत आशिल्लो समाज घडोवप शक्य ना, ताकालागून कितें घडलें तांतलें सत्य थारावप शक्य जाता आनी माफी आनी समाजिकायेचे प्रक्रियेंतल्यान समाजिक विस्वास घट जाता, हें वळखुपांत हे प्रक्रियेचें शाणेपण आसा. ज्या समाजांक विस्वास ना तो तिगून उरपासारखो नासता आनी हळू हळू तुटत वचूंक सुरवात जाता. 'आमी आसात म्हण हांव आसां' आनी एक व्यक्ती दुसऱ्या व्यक्तीक लागून आसता हे कल्पनेच्या सदर्भात वयली प्रक्रिया जापसालदारकी वळखप आनी पच्छताप दाखोवप, जावं माफी दिवप असलीं आव्हानां मुखार येतात तेन्ना उबन्तु मूल्यांचेर लक्ष दिवपाचेर भर दिवची पडटा.

'आमचे सामाईक मानवतेचेर दिल्लो जोर आनी जगांतले आमचे समाजीक तत्परतेक आकार दिवंक मरिल्ल्या नैतिक उल्याक लागून उबन्तु सगल्यांखातीर काम करपी जग निर्माण करूंक पर्याय दिता. ...सोंपे भाशेंत, लोक, उद्देग, आनी देश मानान, मोगान, इज्जत आनी न्यायान एकठांय रावंक परत शिकतले आनी तेप्रमाण संसाधनाची पुरवण करतले.'

स्रोत: विकिपीडिया

'हांव नकळं आधुनीक जगांत मुखार वतना आमकां आमच्या अस्तित्क उणीं दुर्णीं दखोवपी मूल्यां फाटल्यान सोडपाची गरज आसा जाल्यार.'

श्रीमती नोजिइवे मदलाल-रूतलेज,
दक्षीण आफ्रिका

जोडणी 2

झगडीं सोडोवप आनी शिस्त राखप

सकयलो लेख, घाना विश्वविद्यालयाचे मानसशास्त्र विभागाचे, पदवीधर अध्यापन सहाय्यक, जोनाथन कुमा गावी, एम. फील. हाणीं बरयला.

घानांत प्राथमीक शिक्षक म्हण धा वर्सांचे म्हजे कारकिर्दींत, म्हजें सदांचें सकाळचें चिंतन करतना, म्हजेमुखार प्रस्न उबे रावले: तूं शिक्षक म्हण कितलो येसस्वी आसा? तूं आपले आनी विद्यार्थ्यांमदीं कशेतरेचें नातें निर्माण करता? तूं, तूं शिकयता त्या भुरग्यांच्याकय वेगळो कसो थरता?

म्हजो स्वताचो प्रामाणीकपणान नियाळ केले उपरांत, खोलमेरेनच्या आत्मसोदा उपरांत आनी दीर्घ शांत चिंतना उपरांत हांव अशा निष्कर्षार पावलों कीं हांव हावें केलें ताचेपरस खूब बरें करूंक शकतलों आशिल्लों. आनी म्हजें विद्यार्थ्यांकडलें नातें एकाधिकारशाहीचें नासलें तरी चडच अधिकारवाणीचें आशिल्लें - खरें म्हळ्यार अजून मेरेन म्हजे विद्यार्थी म्हजे कडेन सोंपेपणीं येनाशिल्ले. कांटेकोर शिस्तीचो म्हण म्हजो तांकां भंय दिसतालो. म्हका साक्षात्कार जालो, म्हजे आनी म्हज्या विद्यार्थ्यां भितरलो एकच फरक म्हळ्यार हांव तांचेपरस पिरायेन व्हड आशिल्लों, आनी जर आमी एकेच पिरायेचे आशिल्ले जाल्यार, तांचेमदले कांय जाण तांच्या चालू पिरायेर करूंक शकतात तें पळयत जाल्यार तांचेपैकीं खूबशेजाण जिणेंतल्या जैताच्या कांय बाबतींत म्हजेपरस फुडें आसतले आशिल्ले.

हो म्हजे वेवसायीक जिणेंतलो एक बदलाचो पाडाव आशिल्लो. हांवें म्हज्या जण एकल्या भुरग्याक म्हजो वैयक्तीक मित्र कसो घेवपाचें, तांच्यो चुको मायेन सुदारपाचें, आनी तांकां आपल्या वांगड्याक वागयतात तशें आदरान वागोवपाचें थारायलें. सगल्यांत वयर भुरग्यांक शिस्त लावपाखातीर केन्नाच बडी वापरचोंना म्हणपाचें सामकें थारायलें. वर्गांत शिस्त दवरचेखातीर बडयेचो उपेग सर्रास जातालो (नशीबान गजाली बदलतात), पुण खरें म्हळ्यार तो भुरग्यांक भंयांतल्यान आळाबंदा हाडपाचो प्रकार. उपरांत जेन्ना भुरगीं म्हजेकडेन विस्वासान उलोवंक लागलीं तेप्रमाण तांतल्यान जो कोण ती वापरतालो तो त्या भुरग्यांत फकत दुस्मानकाय आनी रागच निर्माण करता. एका भुरग्यान म्हाका सांगलें कीं ताचो बापूय जेन्ना ताका बडयांनी मारतालो तेन्ना तो मनांतले मनांत (तोंडान उलोवपाचें धाडस नाशिल्लें) ताचो अपमान करतालो.

तरीकय, रोखडेंच परती बडी घेनासतना भुरग्यांक आळाबंदा हाडप कठीण जावंक लागिल्लें. भुरग्यांचें आक्रमक वागप आळाबंदा हाडटना हांव असहाय जातालों. भुरगे चलयांक मारताले जांव खोंटो मारताले तो एक विशिश्ट प्रस्न आशिल्लो. फकत तापोवन आनी समजावन कांयच जायनाशिल्लें. तेन्ना हांवें आदर आनी भोवमानाचीं पारंपारीक मूल्यां वापरपाचें थारायलें. एक दीस एक चली म्हजेकडेन एका चल्यान खोंटानी मारलें म्हण कागाळ घेवन आयलें. त्या भुरग्याक सारखें विचारतकच कळ्ळें कीं ते भुरगे

‘ तें कुवाडें न्हय. तें कितेंतरी सामकें सरळ आनी सोपें. आमी मनशां आनी आमकां एकमेकांमदली जाणवीकाय आसूंक जाय आनी एकमेकांचे विशीं जाणवीकाय आसूंक जाय. हें उबन्तु - दुसऱ्यांनी म्हजेखातीर कितें करचेंशें दिसता तें हांवें दुसऱ्यां खातीर करूंक जाय...म्हळ्यार म्हजे भोंवतणीं आशिल्ल्या मनशांक लागून हांव मनीस.

... कळवळो रंगीत वेवहारांत हाडपाबगर उबन्तु चड उणें कांयच न्ही.

वुसामाझुलु क्रेडो मुत्वा, पारंपारीक पंखोवपी आन लेखक, दक्षीण आफ्रिका

फुटबॉल खेळटना त्या मैदानावयल्यान तें गेलें हो ताचो एकमेव गुन्यांव आशिल्लो. हांवें त्या भुरग्याक विचारलें, ताची कृती फावो तशी ना देखून ख्यास्त फावता हें ताका मान्य करता जाल्यार. ताणें हय म्हणून तकली हालयली.

इतलेमेरेन भुरग्याचो ल्हानसो चोंबो आमचे भोंवतणीं जमिल्लो. तेदेवेळार हांवें ते चलयेक विचारलें, जर त्या भुरग्यान ताची माफी मागली जाल्यार तें ताका भोगशितलें काय कितें. ताणें हय म्हळें.

तांच्या अपेक्षेविरुद्ध हांवें त्या भुरग्याक विचारलें, तूं दिमी मोडून, “बाय गो, हांव चुकलों, हांव परतों केन्नाच तुका खोंट मारचोंना.” अशें म्हणून माफी मागतलो जाल्यार. (आमचे बिरादरींत एका दादल्याक एके बायलेमुखार तिची माफी मागूंक दिमी मोडूंक लावप हें सामान्य न्ही. कारण दादल्याक मुखेल समजतात आनी ते भुरगे तें बरें जाणांत आशिल्ले. म्हजे अपेक्षे प्रमाण तो भुरगो अशी माफी मागूंक तयार नाशिल्लो. तरीकय तो तोंडांतले तोंडांत पुटपुटलो - पुण ‘बाय गो’ म्हणपाचें टाळ्ळें. ताणें सारखी माफी मागची म्हण हांवें हट्ट केलो. ताणें मागली. सहाजीक त्यो चलयो बऱ्योच खुशाल जाल्ल्यो पुण चले न्ही. तांचो अभिमान दुखवल्लो.

एका सप्तका उपरांत त्या वर्गांतले भुरगे म्हजेकडेन ते माफीच्या प्रकरणाचेर उलोवंक आयले. तांका नवी मांडावळ आवडूंक ना आनी चलयांमुखार दिमी मोडून माफी मागचेपरस बडयांनीं मारिल्लें कोताक येता हाचेर तांचो म्हणयारो ठाम आशिल्लो. दुसरे दीस हांवें आमची बाजू स्पश्ट करचेखातीर सगल्या पक्षांखातीर(ते चले, चलयो आनी हांव) भासाभस घडोवन हाडली. हे भासाभासेंत हांवें दोनय पक्षांक समजावन सांगलें कीं एकमेकांक आदर, मोग आनी योग्यतरेन वागोवप आमचेखातीर म्हत्वाचें आसा. हांवें चल्यांक अशेंय सांगलें कीं जनावरावरी खोंट मारतगच चलयो दुखतात आनी तांकां मनीस न्ही म्हळ्ळेवरी दिसता सारखें तशें, जेन्ना तांकां चलयां मुखार दिमी मोडून माफी मागतना हिणसायिल्लेवरी जाता. निमाणें आमी सगले एके कबलातीचेर पावले. आनी आमी वर्गांत भितर आनी भायर दोनयकडेन वागणुकेचेर नियंत्रण दवरपाचे कायदे आनी नेम थारावंक पावले.

सगली प्रक्रिया हांगा दिसता तितली सरळ आनी सोंपी नाशिल्ली हें म्हाका हांगा सांगूंकच जाय. पुण निमाणे संयमातल्यान, येस मेळोवपाची तीव्र इत्सा आनी सातत्यांन हांव बडी वापरीनासतना एक शिस्तबद्ध वर्ग उबो करूंक शकलों. परिणामकारक शिकोवप आनी शिकप जावचेखातीर वर्गांत मेकळें वातावरण केल्ल्यान एक व्यक्ती व्यक्तीं मदलें विलक्षण जिवनकळेचें नातेंय तयार जालें.

Ubuntu workshop, Oman

‘ म्हजी जीण सगल्या समाजाच्या मालकीची आनी हांवें जोमेरेन जियेतां तितलेमेरेन ताचेखातीर जाता तें करप हो म्हजो विशेश हक. कित्याक तर हांव जितलों चड काम करतलों तितलों चड जियेतलों. हांव ताचेखातीर जिणेंत आनंद भोगतां. जीण म्हळ्यार म्हजेखातीर इल्लीशी मेणवात न्हय. ती एके झगझगीत चुडी भशेन जी म्हाका कांय वेळ वयर काडून धरूंक जाय आनी म्हाका ती फुडले पिळगेकडेन दी मेरेन भगभगीत पेटिल्ली जाय.

मुनिसेल्वा जोन भेंगू, लेखक,दक्षीण आफ्रिका
(उबन्तु: द ग्लोबल फिलॉसॉफी ऑफ ह्युमनकायंड, 2007: पान 239 वेल्यान)

Teachers and students, Ghana

जोडणी 3

उबन्तुचो संदेश आशिल्लीं पदां

चो संदेश आशिल्लीं पदां

लुसिंदा ड्रेटन वॉर नो मोर
म्हज्यो व्हाणो घालून चल,
आनी हांव तुज्यो घालतां.
म्हज्या च्यावनांतल्यान पीये,
आनी हांव तुज्यांतलें घेतां.
म्हज्या दोळ्यांत पळे,
आनी हांव तुज्या पळयतां.
म्हजे कार्तीन आफडून पळे,
हांव तुका सगलें सांगतां.
आनी आमी केन्नाच झुजचीं
नात, केन्नाच नात.
केन्नाच आमी झुजचीं नात..
म्हज्या काळजांतल्यान जाणां
जा, हांव कितें तें.

सोलून काड ते थर
बायलांचे आनी दादल्यांचे
म्हज्या देवा वांगडा चल,
सारखो तुगेल्या वरी
म्हजे कार्तीन आफडून पळे
हांव तुका सगलें सांगतां.
आनी आमी केन्नाच झुजचीं
नात, केन्नाच नात
केन्नाच आमी झुजचीं नात.
म्हज्या भुरग्याची काळजी घे
आनी हांव तुज्या घेतां.
म्हजो इतिहास वळखून घे,
हांव तुगेल्याचो आदर करतां.
जाणां जा म्हज्यो आशा आनी
सपनां
सारखीं तुजेच भशेन आसात.
म्हजे कार्तीन आफडून पळे,
हांव तुका सगलें सांगतां
आनी आमी केन्नाच झुजचीं
नात, केन्नाच ना
केन्नाच आमी झुजचीं नात.

द होलीस: तो जड न्हय

रस्तो लांब आसा
खूबशा मोण्यांनी
तो आमकां कोण जाणां खंय
व्हरता,
कोण जाणां खंय व्हरता.
पुण हांव घट आसां
ताका उबारून व्हरपा इतलें घट
तो जड न्हय, तो म्हजो भाव
देखून आमी फुडें वतात
ताच्या हिताचो म्हाका हुस्को
आसा
ताजें म्हाका वजें ना
आमी थंय पावतले
कित्याक हांव जाणां
ताचो म्हाका भार ना
तो जड न्हय, तो म्हजो भाव
जरी म्हजेर वजें आसा
वजें आसा दुख्खाचें
प्रत्येकालें काळीज
खोसयेन भरिल्लेंना
एकामेकांच्या मोगाचो
तो एक लांब लांब रस्तो
ज्याचे वेल्यान परती ना
आमी त्या रस्त्यान थंय वतना
कित्याक भागाक घेवंनये
आनी तें वजें
म्हाका मातय सकल ओडिना
तो जड न्हय तो म्हजो भाव
तो म्हजो भाव
तो जड न्हय, तो म्हजो भाव.

मायकल जेकसन: हील द वर्ल्ड

तुज्या काळजांत एक जागो आनी
आनी हांव जाणां तो मोग
आनी हो जागो जावं येता चड
फायचे परस चकचकीत
आनी खरेंच तुवें यत्न केलो
तुका कळटलें रडपाची गरज ना
हया जाग्यार तुका जाणवतलें
हांगा दुख जावं दुख्ख ना.
थंय वचपाच्यो वाटो आसात
जर तुमकां जिवीताची फावो तितली पर्वा आसा
इल्लोसो जागो करात, चड बरो जागो करात.
साथी:
जगाक पेखयात
तो एक बरो जागो करात
तुजेखातीर आनी म्हजेखातीर आनी सगले मनीस
जातीखातीर
थंय मनशां मरतात
तूं जिवीताची फावो ती पर्वा करता जाल्यार
चड बरो जागो कर
तुमचे खातीर आनी म्हजेखातीर.
जर तुका कित्याक म्हणून कळून घेवचें आसा
मोग म्हण आसा जो केन्नाच फट मारूंक शकना
मोग बळिश्ट
ताका फकत पडून गेलां आनंद दिवपाचें.
आमी यत्न केल्यार आमकां दिसतलें
हया परमानंदांत आमकां जाणवना
भंय वो भिरांत
आमी आसप थांबयतात आनी जियेवंक लागतात
तेन्ना जाणवता तें सदांच
आमकां वाडूंक मोग पुरो
एक चड बरें जग घडयात, एक चड बरें जग
घडयात
साथी: जगाक पेखयात बी
आमी तें सपन आमकां पटिल्लें
आनंदी तोंडादिवो दाखयतलें
आनी जग आमी एक फावट विस्वास दवरिल्लें
परतें झेतान चकचकतलें
मागीर कित्याक आमी जिविताचो
गळो अंडीत रावया
घर्तरेचेर घाय घालून, आत्म्याक
तिच्या खुरसार मारया
तें सरळ दिसलें तरी, हें जग सर्गीय
देवाचो झगझग जायात.
आमी ऊंच हुडपाचीं
आमचो आत्मो मरूंक केन्नाच दिवं नये
म्हजे मनांत म्हाका जाणवता
तुमी सगले म्हजे भाव
भंय नाशिल्लें जग घडयात
सगळे मेळून गाळया आनंदी दुखां
पळोवया देश बदलतना
तांच्यो तरसादी म्यानांत घालतना
आमच्यांनी खरेंच तितले मेरेन वचूं येता
जर तुमकां जिवीताची फावो तितली पर्वा आसा
इल्लोसो जागो करात चड बरें जग करचे खातीर
साथी: जगाक पेखयात बी

जोडणी 4 - उबन्तु प्रस्नावली

आमी दिसपट्टे जिणेंत उबन्तु मूल्यां लायतात तितलेमेरेनचे खातीर चितूंक एक ल्हवपीक कार्यावळ. (हातूंत बदल करूंक मेकळीक घेवची).

सूचना:

- सकल दिल्ल्या तुमी विचार करतात तशीं वागतलीं हाचे नुसार रोखड्या रोखडें हय काय ना तें सांगात चड विचार करूं नाकात.
- 'हय' चो आंकडो मेजात आनी सकयलो अर्थ वचात.
- प्रत्येक उपायांत लागू जावंक शकतात त्या मूल्यां आनी प्रतीमूल्यांचेर चिंतात.
- तुमच्यो कल्पना दुसऱ्यांक सांगात (हें सगल्यां पंगडांत वो ल्हान भासाभास जावं येता).

	प्रस्न	हय/ना	गुण	अवगुण
1.	स्टेशनार म्हाका एक मनीस मेळ्ळो तो रडटालो. ताच्या फंदांत पडूंक नाका म्हण हांव दुसरेवटेन गेलों.			
2.	दोग जाण झगडटात तांचेमदीं पावलों जाल्यार हांव दुबळ्याक शांत करूंक बळिश्टाची बाजू घेतां.			
3.	गांवांनी वतां तेन्ना हांव उपद्रवी दिसता त्या प्राण्यांक मारतां.			
4.	बसकेक उतरां पावतां तेन्ना हांव बस वेळान आयली वो रहदारी चड आशिल्ली असलीं निमतं सांगतां, हें खरें काय फट तें बाकीच्यांक कळचेंना हें जाणां जावन.			
5.	हांव भुरग्यां वांगडा रानांत वतां आनी राखणे कुत्रो भायर धावन येता. म्हाका ताणें पयलीं चाबू नये म्हण हांव पंगडाच्या फाटल्यान धावंतां.			
6.	हांव गाडी दवरपाच्या जाग्यार पयलीं पावतां. कोणतरी खंयच्यान तरी येता आनी हांव लावंक सोदतां त्या जाग्यार आपली गाडी लायता. हांव ताणें थंयच्यान वचचें म्हण हटून बसतां.			
7.	हांव म्हज्या कामांत फिशालकायेक पात्र जातां. हांव सगल्यांक ई-मेल धाडटां हांव सगल्यांत बरो म्हण.			
8.	एका इश्टाक हॉस्पिटलांत घाला. ताच्या भुरग्यांक पळयतां म्हणपाचे वो ताका मेळूंक वचपा वांट्याचें हांव माफी मागपाचें पत्र धाडटां.			
9.	हांव नासतनां म्हजो आवडटो व्हाज कोणतरी फोडटा. कोणाचो गुन्यांव तें कळसर हांव प्रत्येकाक प्रस्न विचारतां.			
10.	सांजच्या बातम्यांनी पैस खंयतरी एके ट्रेनीन 200 लोकांक चिड्डून मारिल्ल्याचें आयकतां. हांव आसलीं भयंकर चित्रां पळोवं नज जावन चेनल बदलायतां.			
11.	म्हजेकडेन एका जाग्याखातीर एक उमेदवार निवडपाचें काम आसा. हांव म्हज्या वळखीच्यांच्यो फयली वयर काडून दवरतां.			
12.	एके गच्च भरिल्ले बसींत एक जाण्टो मनीस चडटा. हांव नकळशें करून नदर धुंवडायतां.			
13.	म्हज्या घराब्याक आनी लागींच्या सोयऱ्यांक सुधारपाचें एक नवें तंत्रगिन्यान सुचयलां. हांव त्या सुचोवपी मनशाचे अभिनंदन आनी तोखणाय करतां आनी फेळाची वाट पळयतां.			
14.	कार्यालयांत एक काम आसा जें खरें म्हळ्यार म्हजें न्ही पुण कंपनीच्या फायद्याखातीर रोखडेंच जावंक जाय. हांव तें ज्याचें खातें तांचेखातीर सोडटां आनी म्हज्या कामाक लागतां.			

परिणाम आनी अर्थ (चड गंभीरपणान घेवचेखातीर न्हय!)

- जर तुमकां 7 नी 14 हय मेळ्ळे जाल्यार उबन्तुचें तत्वगिन्यान मात्शें शिकचें
- जर तुमकां 3 आनी 6 हय मेळ्ळे जाल्यार तुमी वैयक्तीक शाणेपणाच्या मार्गार आसात. सुधारत रावात.
- जर तुमकां 3 परस कमी हय मेळ्ळे जाल्यार तुमचेकडेन दुसऱ्यांक दिवपासारखें खूब आसा. एखादे तुमच्या नकळटां तुमचे कडेन उबन्तु आसा.

जोसेफ मार्टीन मासाबो, व्याख्यातो आनी प्रशिक्षक, पर्यावरणीय शास्त्र, जिनीव्हा विश्वविद्यालय, स्विट्झर्लंड. मूळ बुरंडीचे, जोसेफ जिनीव्हांत उबन्तु केंद्र उबारता, तांणी आंखलां.

स्रोत आनी संदर्भ

1. टरिब्यूट टू हिज मेजेस्टी, सुलतान काबूस बन सैद, मिनिस्ट्री ऑफ इनफोर्मेशन च्या वेबसायटीर उपलब्ध, सुलतानेत ऑफ ओमान, <http://www.omanet.om/English/government/hmspage/tribute.asp>
महामहीम सुलतानांक ऑपिल्ली, 15 भाशांनी अणकार केल्ली वेबसायटय पळयात: www.oman-qayoos.net
2. असोशिएशन फॉर लिव्हिंग व्हॅल्यूस एज्युकेशन इंटरनॅशनल(ALIVE).वीश्वीक मुळावणाची म्हायती, ताचो शिक्षणाकडलो दिश्टीकोन,12 वैश्वीकमूल्यांचेर आदारिल्ल्यो रिती आनी कृती. www.livingvalues.net
3. बॅटल, मायकल. उबन्तु: आय इन यू ऍण्ड यू इन मी.सीबरी बुक्स, 2009.
4. भेंगु, म्फुनिसेल्वा,उबन्तु: द इसेन्स ऑफ डेमोक्रेसी. किमा ग्लोबल पब्लिशर, दक्षीण आफ्रिका,1996.
5. भेंगु, म्फुनिसेल्वा, उबन्तु: द ग्लोबल फिलॉसॉफी फॉर ह्युमनकायण्ड, लोटशा पब्लिकेशन्स, दक्षीण आफ्रिका 2007.
6. ड्रेटॉन,ल्युसिंडा. वॉर नो मोर, ब्लिस आल्बमांतल्या ब्लिसचें. www.lucindadraxton.com
7. द एल्डर्स-नेल्सन मंडेलान एकठांय हाडिल्लो नामनेच्या जागतीक फुडाऱ्यांचो एक स्वतंत्र पंगड, ते आपलो एकत्रीत प्रभाव शांती प्रस्थापूंक वापरतात. मनशाचे दुख्खाचीं कारणांचेर उपाय सोदून काडूंक आनी मनीसपणाकडल्या आडीक प्रोत्साहन दिवंक मजत करता. www.elders.org
8. फोक बर्नाडोट ऍकेडमी (एक स्वीडनची आंतर्राष्ट्रीय झगडीं आनी संघर्षाच्या वेवस्थापनाचो दर्जो आनी परिणामकारकता सुधारूंक ओंपून घेतिल्ली सरकारी एजन्सी). कन्फ्लिक्ट प्रिव्हेंशन इन प्रॅक्टिस प्रोजेक्ट. http://www.folkbernadotteacademy.se/roach/The_conflict_Prevention_in_Practice_Project
8. फोक बर्नाडोट ऍकेडमी (एक स्वीडनची आंतर्राष्ट्रीय झगडीं आनी संघर्षाच्या वेवस्थापनाचो दर्जो आनी परिणामकारकता सुधारूंक ओंपून घेतिल्ली सरकारी एजन्सी). कन्फ्लिक्ट प्रिव्हेंशन इन प्रॅक्टिस प्रोजेक्ट.
9. द होलीस. ही यान्ट हॅवी ही इज माय ब्रदर: 1969. पोलॉफोन आर5806, एस:एपीक 100532. बरोवपी: बॉब रसेल आनी बॉबी स्कॉट. निर्मातो: रॉन रिचर्ड्स.
10. इनव्हिक्टस. रग्बीच्या एका खेळांतल्यान लोकांचो मिलाफ घडोवन नेल्सन मंडेलान इंद्रधनुषी राष्ट्र उबारूंक कशी सुरवात केली ताचेवयली चित्रफीत. क्लिंट ईस्टवूड हाची, वॉर्नर ब्रदर्स हाणी वितरायिल्ली, 2009.
11. जॅकसन मायकल. डॅजरस आल्बमांतलें हील द वर्ल्ड. 1991. लेबल एपीक एके-45400. निर्मातो: मायकल जॅकसन, टॅडी रिले, बिल बोट्रेल.
12. जानवरी-बार्डिल,नोजिफो. उबन्तु ऍण्ड एज्युकेशन.' उबन्तु बिल्डिंग पीस' जिनिव्हाचे परिशदेंत 2003 पेपर वाचन. <http://www.afrikaviva.com>
13. लुदीन, स्टीफन & नेल्सन, बॉब. उबन्तु! ऍन इन्स्पायरिंग स्टोरी अबावट आफ्रिकन टूडीशन ऑफ टीमवर्क ऍण्ड कोलेबोरेशन. राउन ब्रोडवे बुक्स. न्यूयॉर्क. 2010.
14. मंडेला, नेल्सन. अ लॉग वॉक टु फ्रीडम:द ऑटोबायोग्राफी ऑफ नेल्सन मंडेला. लिट्ल ब्राउन & कंपनी, बोस्टन,1994.
15. मुरिथी, टिम.प्रॅक्टिस्ट पीसमेकिंग विजडम फ्रॉम आफ्रिका: रिफ्लेक्शन्स ऑन 'उबन्तु' पॅन आफ्रिकन च्या अभ्यासाचो जर्नल. व्हो.1.नं. 4,2006,पीपी 25-34. <http://www.jpanafrican.com>
16. नुसबाउम, बार्बारा (2003). प्राचीन भाशेंत आत्मवाचक सर्वनामां नात. रिसर्जन्स, अंक 221.
17. नुसबाउम, बार्बारा (2009). ओबामा ऍण्ड उबन्तु. वर्डसेट्स. दक्षीण आफ्रिकेचो लिटररी जर्नल. <http://wordsetc.book.co.za/blog/2009/01/20/obama-and-ubuntu-by-barbara-nussbaum>
18. द प्रिन्सस ट्रस्ट. www.princes-trust.org.uk
19. रॉजर, जुडी & नाराइन, गायत्री. समथिंग बियाँन्ड ग्रेटनेस. हेल्थ कम्युनिकेशन्स, इंक. सूपसए, 2009.
20. स्वानसन, डार्लिन एम (2009). व्हेर हॅव ऑल द फीशस गॉन?: संशोधन आनी शिक्षणांत व्यस्त रावपाच्या आचारसंहिता कशें उबन्तु जगप. डि. कॅरासिओलो आनी ए. मिंगाई (ईडिएस.) च्या लेखांत, इन द स्प्रीट ऑफ उबन्तु: शिकोवप आनी संशोधनाच्यो कथा (पीपी. 3-21). रॉटरडॅम, नेदरलंड्स: सेन्स पब्लिकेशन्स.
21. टिलमॅन, डायने ऍण्ड हसु, डायना. 8-14 पिरायेच्या भुरग्यांखातीर मूल्यां जगप कार्यावळी. स्टर्लिंग पब्लिशर्स, इंडिया 2003.
22. टुटू रेव्ह. डेसमंड. गॉड हॅज अ ड्रीम.डबलडे द्वारा प्रकाशीत, 2004.
23. युनायटेड नेशन्स अलायन्स ऑफ सिव्हिलायझेशन (यूएनएओसी) राष्ट्रां आनी सगल्यो संस्कृतायो आन धर्मांतले लोक हाचेमदली समजीकाय आनी सहकार्याचीं नातीं सुधारूंक आनी इंधन धुवीकरण आनी अतिरेकीपणाक कारणीभूत शक्तींचो सामनो करप. www.unaoc.org
24. उबन्तु डे. फेसबुक. <http://www.facebook.com/group.php?gid=87904422679>
25. 'उबन्तु' व्हिडिओ. द ग्लोबल वननेस प्रोजेक्ट (आमच्या वाडट्या घुस्पल्ल्या जगांत अंतर्गत जोडण आशिल्ल्याची साधी कल्पना कशी जगूंक जाता तें सोदून काडप) <http://www.globalonenessproject.org/videos/ubuntu>
26. उबन्तु वर्ल्ड फोरम ऑफ सिव्हिल सोसायटी नेटवर्कस: एक 'नेटवर्क ऑफ नेटवर्क' जे राष्ट्रीय नी अंतर्राष्ट्रीय संस्था ज्यांची नदरशांती, इज्जत आनी मानव हक हांकां मुखार हाडपाचेर आसा तांकां एकठांय हाडपाचें उद्दिश्ट बाळगिता. www.ubuntu.upc.edu
27. व्हिजन ऑफ अ बेटर वर्ल्ड. युनायटेड नेशनाचें पीस मेसेंजर पब्लिकेशन. ब्रम्हकुमारीस वर्ल्ड स्पिरीच्युअल युनिव्हर्सिटी, लंडन, 1993 हांणी संपादीत आनी प्रसिद्ध केलां.
28. युनुस, महम्मद(2006). नोबल लेक्चर http://nobelprize.org/nobel_prizes/peace/laureates/2006/yunus-lecture-en.html

मेकळेपण	सहकार्य दिवपी	उदार
जापसालदार	मोगाळ	नितळ मनाचीं
सुमेळ	तोखणाय करपी	स्वीकार
निवळावपी	इमानदारी	शांत
वांटून घेवप	धाडसी	सौम्य

विनोदबुद्ध	एकजूट	हिकमती
कळवळो आसप	इज्जतदार	भोगसुपी
प्रामाणीक	अंतर्प्रेरीत	शातंतीपूर्ण
मिलाफ	एकवट	आनंदी
इश्टागतीचें	काळजी घेवपी	सकारात्मक

नियाळ आनी शिफारशी

“जगाक मनिसपण कशें शिकोवचें, हाचेर हें एक बऱ्यांतलें बरें प्रात्यक्षीक आनी हांव तें मनापसून मान्य करतां. चड भावपासारखें म्हळ्यार जगांत ज्याका उबन्तुचेर कार्यशाळा करपाची आसा त्या कोणाच्यानय खंयच ताचो उपेग करूं येता. जे मनीसपणाचीं मूल्यां वृद्धीगत करूंक कार्यावळी करपाच्या कामांत आसात, जशे मूल्याधिशीत कार्याशाळांचे आयोजक, उबन्तु आचरणांत हाडपी म्हजे भशेन, आनी उबन्तुच्या प्रसारांत गुंतल्ल्यो संघटना आनी संस्था हांकां आवडपासारखें हें पुस्तक आसा.”

म्फुनीसेल्वा जोन भेंगू, आदलो सांसद, दक्षीण आफ्रिका
उबन्तुचेर नामनेचो लेखक

“हांव म्हज्या प्रशिक्षणांत कांय कार्यावळी वापरतां आनी त्यो लोकांच्या काळजाक भिडटात. तांतल्यान ग्रामीण लोकांचें चडकरून आफ्रिकन लोकांचें, शाणेपण परावर्तीत जाता.”

सेमा ओझसोय, जीवन-कौशल्य प्रशिक्षक, टर्की

“साधें, पुण जंय मूल्यां काम करतात अशे परिणामकारक उपाय ... एकमेकांक वेगावंक लावपी कार्यावळी ... कृत्रीम अशें कांयच ना.”

“उबन्तु हें माध्यम कशें वापरून रचनात्मक, स्वयं उदरगतीचे प्रक्रीयेंत भरसून घेवपाची व्हड संद.”

श्रीमती नीना बूचनन, यूथ ऍन्ड फॅमिली मेडिटेटर,
लंडन हाणी आयोजीत केल्ले उबन्तुचे कार्यशाळेंत वांटो घेतिल्लो.

“केन्ना केन्नाय, हांव एक पुस्तक वाचतां जें खरेंच मनीसपणाची चेतना परत प्रज्वलीत करता. ‘उबन्तु! मनीसपणाचें चैतन्य’ गुंतून दवरपी विलक्षण पुस्तकांपैकी एक. मनीसपणाक समजिकायेन एकठांय कलेचो पुनर्साद घेवपाची वाडटी गरज आसा. प्राचीन आफ्रिकेची उबन्तुची परंपरा सगल्या लोकांखातीर एक प्रेरणादायी आदर्श आसा. ती सगल्या संस्कृतायांनी लागू जाता. भुरगीं आनी जाण्टीं दोगांयखातीर शांततायेंत आनी दुसऱ्यांबरोबर समजिकायेन रावन जीण पूर्णत्वान जियेवचेखातीर आयद कशें ह्या अलौकीक पुस्तकाची शिफारस करूंक हांव मातय अनमनचों ना.”

दो. नील हॉकस, इंटरनॅशनल कन्सल्टंट फॉर व्हॅल्यू बेज्ड एज्युकेशन, यूके

“‘उबन्तु! मनीसपणाचें चैतन्य’ अदीक बरें भविश्य घडोवचे खातीर भूतकाळांतली सुंदरकाय वर्तमानाच्या वास्तवांत बदलूंक उपाय सोदपाची गरज भागोवंक योगदान दिता. ही मार्गदर्शिका योग्यतरेन नेल्सन मंडेलाक ओपल्या जाणें हें मध्यवर्ती सूत्र दिलां : ‘उबन्तु... तें एक वैश्वीक सत्य; एक वैश्वीक जीणेची रीत.’”

ऑक्रम बर्टन, मल्टिकल्चरल एज्युकेशन स्पेशलिस्ट, डिपार्टमेंट ऑफ डायवर्सिटी,
इन्व्हीटी ऍन्ड पावर्टी प्रोग्रामस, जेफरसन कांटी पब्लीक स्कूल्स, लुईसव्हिले, केंटकी, यूएसए

“Thank you for sharing and leading me through the Ubuntu activity. What a fine world it would be if we were to go the Ubuntu way. I am sure to use these exercises in my workshops – my little deed to awaken the Ubuntu in all of us.”

‘मनीसपणाची चेतना जागोवपाचो हेत साध्य करपी ही खरेंच एक सारखें चिंतून बरे तरेन बरयिल्ली मार्गदर्शिका. उपक्रमांमदीं विंगड विंगड बौद्धिक क्षमता, जशी कायनेस्थेटिक, संगीताची, मर्यादांची, मनशाभितरली आनी मनशा मनशामदली, हांचेर आदारिल्ल्यो कार्यावळी आसात. ह्यो कार्यावळी ह्या पुस्तकाक प्रायोगिक आनी चिंतनशील करतात. कृतीशील आनी चिंतनशील विचारांक प्राधान्य दिवंक कल्पनाचित्रांचो परिणामकारक रितीन वापर केला. ‘पीस वीक’ च्या वेळार आमी आमचे शाळेंत हांतल्या कल्पनाचित्राच्या प्रयोगाचो वापर केला. भुरग्यांनी तांच्या सपनांतलें शांतीचें जग चितारलें आनी सुंदर कल्पना वापरून ताचें विश्लेशण केलें. म्हाका चडकरून उबन्तु जे तरेन सामुदायिक अंतर्मन जागयता आनी सैम आनी आमच्या भोवंतणच्या जगाकडेन नातें जोडटा तें आवडलें. हें एक विलक्षण कार्य आनी म्हाका खात्री आसा, तें आमचेपैकीं प्रत्येकाक, आमी सांगतात तीं मूल्यां, आमच्या विचारांत, उतरांनी आनी कृतींत एकरूपता आनी समतोल हाडून जगूंक मजत करतलें.’

श्रीमती लता वेंकटेश्वर, श्रेणी 3
आनी 4 ची पर्यवेक्षक, अवर ओन
हायस्कूल, युनायटेड अरब एमिराट्स

“उबन्तु...

तें वैश्वीक सत; जिणेचो एक वैश्वीक मार्ग

नेल्सन मंडेला

“...उबन्तु, आफ्रीका जगाक दितली त्या भेंटवस्तूचो एक भाग. मनीस जावपाच्या अर्काविशीं तें उलयता. आमकां कोणाचीय तुस्त करपाची आसता तेदेवेळार आमी म्हण्टात, ‘यू यू नोबन्तु’: ताचेकडेन वो तिचेकडेन उबन्तु आसा. हाचो अर्थ ते उदार, अगत्यशील, इश्टागतीचे, पर्वा करपी, आनी कळवळो आशिल्ले. तांचेकडेनजें आसा तें ते वांटून घेतात आनी दुसऱ्यां खातीर आनीक थोडें चलूंक शकतात. हांव मनीस कित्याक तर हांव कोणाचो तरीं आसां, हांव भाग घेतां, हांव वांटून घेतां. उबन्तु आशिल्लो मनीस दुसऱ्यांखातीर उपलब्ध आसता, दुसऱ्याची खाली दिवपी, दुसरीं समर्थ आनी बरीं म्हण भिरांत बाळगीना; कित्याक तर ताका वो तिका स्वताची खाली आसता जी आपूण परमत्म्याचो एक अंश म्हण आसात.

आमी समजतात एक मनीस दुसऱ्या मनशांतल्यान मनीस आसता, म्हजें मनीसपण अतूटपणान तुज्यावांगडा सांपडिल्लें, बांदिल्ले आसा. एकलो एकसुरो मनीस नेमाप्रमाण विरोधाभास आसता म्हणूनच जेदेवेळार हांव तुका मनीसपणा भायरो करतां, हांव कठोरपणान म्हाकाच मनीसपणाभायर करतां. “

रेव्हरंड डेसमंड टुटू, नोबेल प्रायझ लोरिएट

